BAĞIMLILIK III TOVE DITLEVSEN

TOVE
DITLEVSEN

BAĞIMLILIK

KOPENHAG ÜÇLEMESİ

III

Dancadan Çeviren: Leyla Tamer

Monokl
Edebiyat

MonoKL Edebiyat

Yapıtın Özgün Adı: *Gift*

© Monokl Yayınları, 2021

Bu yapıtın hakları Gyldendal Group Agency aracılığıyla alınmıştır.
Bu çeviri, Danish Arts Foundation'ın çevirmen destek fonlarından yararlanılarak yayımlanmıştır.

Sertifika Numarası: 22834

ISBN: 978-605-70722-7-6

Birinci Basım: 2022 Haziran
İkinci Basım: 2023 Ocak
Dancadan Çeviren: Leyla Tamer
Editör: Mehmet Rasim Emirosmanoğlu
Düzelti: Ayşegül Ergül Aslan
Kapak Tasarımı: Sancar Dalman
Baskı Hazırlık: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Optimum Basım San. Ve Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51/1
39295 Küçükçekmece-İstanbul
Sertifika Numarası: 41707

MonoKL Yayınları
Uğur Mumcu Mah. Serçe Sok. No:33 D:3
Kartal - İstanbul
e-posta: editor@monokl.net
www.monoklkitap.com

BAĞIMLILIK

Tove Ditlevsen

Dancadan Çeviren: Leyla Tamer

Tove Ditlevsen 1917'de Kopenhag'da işçi sınıfı bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Yirmili yaşlarının başında ilk şiir kitabını yayımladı. Kendisine büyük ün kazandıran otobiyografik seri *Kopenhag Üçlemesi* 1967 ve 1971 yıllarında yayımlandı.

Kadın kimliği, bellek ve çocukluğun kaybını kitaplarında tekrar ve tekrar işledi. Hayatı boyunca alkol ve madde bağımlılığı ile mücadele etti. 1978'deki intiharına değin yazdığı son kitapları bu çetin mücadelenin izlerini taşır

Birinci bölüm

1.

Oturma odasındaki bütün eşyalar, duvarlar, halılar ve perdeler yeşil ve ben tıpkı bir resimdeki gibi her zaman içerisinde bulunuyorum. Her sabah saat beş civarında uyanıyorum ve yatağın kenarına oturup soğuktan ayak parmaklarımı kıvırarak yazmaya başlıyorum. Mayıs ayının ortası ve o yüzden kaloriferleri kapattılar. Ben oturma odasında tek başıma uyuyorum çünkü Viggo F. onca sene yalnız yaşadıktan sonra birdenbire başka bir insanla beraber uyumaya alışamıyor. Onu anlıyorum, zaten işime geliyor çünkü bu erken sabah saatlerinde tek başıma kalmak istiyorum. İlk romanımı yazmaya başladım ve Viggo F. bundan haberdar değil. Bana öyle geliyor ki eğer haberi olsaydı onu düzeltir, *Yaban Buğday*'da yazan diğer gençlere yaptığı gibi bana nasihatlerde bulunurdu ve bu da, gün boyunca kafamdan hızla geçen cümlelerin akışını engellerdi. Sarı taslak kâğıdı üstüne elle yazıyorum çünkü gürültülü, ulusal müzede sergilenebilecek kadar eski yazı makinesini kullanırsam Viggo F 'yi uyandırırım. Avluya bakan odada uyuyor ve saat sekizden evvel onu uyandırmamı istemiyor. Saati geldiğinde, üstünde kırmızı kenarlı beyaz pijamasıyla kalkıyor, asık suratla banyoya gidiyor. O sırada ben ikimize kahve yapıyorum ve dört dilim ekmeğe tereyağı sürüyorum. Yağlı olan her şeyi çok sevdiğinden, ekmeklerin ikisine yağı bol bol sürüyorum. Benimle evlendiği için hâlâ ona minnettarım ve onu memnun etmek için elimden gelen her şeyi yapıyorum. Yine de bir terslik var fakat bunu fazla düşünmemeye dikkat ediyorum. Anlaşılmaz nedenlerden dolayı Viggo F beni hiç kolları arasına almadı ve bu da ayakkabıma girmiş ufak bir taş gibi beni hafiften

rahatsız ediyor. Bu beni rahatsız ediyor çünkü bende bir tuhaflık olduğunu ve onun beklentilerini tam olarak karşılayamadığımı sanmama neden oluyor. Yüz yüze oturup kahvemizi içerken, o gazetesini okuyor ve bu süre boyunca onunla konuşmam yasak. Neden bilmiyorum ama bu sırada cesaretim kum saatinin kumu gibi içimden akıp gidiyor. Bükük yakasının üstünden sarkan ve durmadan hafifçe titreyen gerdanına bakıp duruyorum. Kısa, gergin hareketlerle oynattığı küçük, narin ellerine bakıyorum ve kızarık, kırışıksız yüzü daha çok kel bir adamı andırdığından peruğa benzeyen gür ve gri saçlarına bakıyorum. Nihayet birbirimize bir şey söylediğimizde, akşam ne yemek istediğini veya karartma perdesindeki yırtığı nasıl kapatacağımız gibi ufak tefek, önemsiz şeylerden bahsediyoruz. İşgal kuvveti, alkollü içecekleri bir hafta yasakladıktan sonra tekrar satışa çıkarıldığını gazetede yazdıkları gün olduğu gibi onu yüreklendirecek bir haber okursa memnun oluyorum. Bana tek dişiyle gülümseyip elimi okşayarak hoşça kal dedikten sonra gittiğinde, memnun oluyorum. Takma diş yaptırmak istemiyor çünkü dediğine göre, ailesindeki bütün erkekler 56 yaşında ölüyorlar ve buna sadece üç senesi kaldığından masrafa girme gereği duymuyor. Cimri olduğu aşikâr ve annemin çok önemsediği, karısına bakmayı beceren koca tipi, Viggo F 'de kendini pek belli etmiyor. Bana şimdiye kadar tek bir elbise almadı ve akşamları bir ünlüyü ziyarete gittiğimizde, o tramvaya biniyor, ben de bisikletle yanında, canı istediğinde bana el sallayabilmesi için son sürat gidiyorum. Evdeki masrafların bütçesini yapmam isteniyor ve onu gözden geçirdiğinde, her şeyi fazlasıyla pahalı buluyor. Hesabı tutturamadığım zaman "çeşitli masraflar" diye yazıyorum ama bunu görünce şikâyet ediyor ve ben de hiçbir gideri gözden kaçırmamak için özen gösteriyorum. Evde iş görmeden oturduğum için sabahları temizlikçinin gelmesinden de şikâyet ediyor. Ama ben temizlik yapmayı ne istiyorum ne de becerebiliyorum, o yüzden bu konuda bana boyun eğmek zorunda. Yeşil çimenlerin üstünden çaprazlamasına yürüyüp, karakolun hemen önünde duran tramvaya doğru onun yürüdüğünü gördüğümde, mem-

nun oluyorum. Ona el sallayıp pencereye arkamı döndüğümde onu tekrar eve dönünceye kadar tamamen unutuyorum. Bir duş alıp aynaya bakıyorum ve sadece yirmi yaşında olduğum hâlde bir nesildir evliymişiz gibi hissediyorum. Sadece yirmi yaşındayım ama bu yeşil odaların dışarısında, hayat başka insanlar için sanki davul ve darbuka eşliğinde akıp geçedursun, birbirinin tıpatıp aynısı olan günler benim üstüme fark edilmez bir toz gibi çöküyor.

Giyindikten sonra, Bayan Jensen'le akşam yemeğini kararlaştırıyorum ve alınacakların bir listesini yazıyorum. Bayan Jensen suskun, içine kapanık ve bundan sonra alışık olduğu gibi evde yalnız başına kalamadığından biraz içerliyor. "Ne saçmalık," diye mırıldanıyor, "bu yaştaki adamın genç bir kızla evlenmesi." Cevap vermemi gerektirecek kadar yüksek sesle söylemiyor bunu, zaten söylediklerini dinlemek niyetinde değilim. Durmadan romanımı düşünüyorum. Konusunu tam olarak bilmediğim hâlde ismini biliyorum. Sadece yazıyorum, belki iyi olur belki de olmaz. En önemlisi yazarken her zamanki gibi kendimi mutlu hissetmem. Kendimi mutlu hissedip etrafımdaki her şeyi unutuyorum, ta ki kahverengi el çantamı omzuma takıp alışverişe çıkmam gerekinceye kadar. O zaman tekrar üstüme sabahın müphem kasveti çöküyor çünkü sokaklarda tek gördüğüm el ele dolaşan, birbirlerinin gözlerinin içine bakan sevgililer. Bu manzara benim için hemen hemen dayanılmaz. İki sene evvel, ertesi günü İspanya'ya gidip iç savaşa katılacak olan Kurt'la beraber "Olympia'dan" dönerken yaşadığım kısa bir an dışında bir daha hiç âşık olmadığımı düşünüyorum. Belki Kurt çoktan ölmüştür veya belki eve dönmüş ve kendine başka bir kız arkadaşı bulmuştur. Belki dünyada yol alabilmem için Viggo F ile evlenmeme gerek yoktu. Belki bunu sadece annem ölesiye istediği için yaptım. Ete, yumuşak mı diye parmağımı bastırıyorum. Bana annemin öğrettiği bir şey. Ve küçük listeme etin fiyatını yazıyorum yoksa eve gelince unutuyorum. Alışveriş bittikten sonra ve Bayan Jensen de gidince, artık kimseyi rahatsız etmediğinden daktiloda yazıp yine her şeyi unutuyorum.

Annem sık sık beni ziyarete geliyor ve o zaman çok gülüp eğleniyoruz. Evlendikten birkaç gün sonra, bizim dolabı açıp Viggo F.'nin elbiselerini gözden geçirmişti. Ona "Viggomand" diyor çünkü onu asıl ismiyle çağırmaya annemin dahi dili varmıyor. Benim de varmıyor çünkü ismin gerçekten gülünç bir yanı var, en azından bir çocuğun adı olmadığında. Annem yeşil kıyafetlerin hepsini ışığa doğru tuttuğunda, güvelerin yemiş olduğu bir takım elbise buldu ve Viggo F.'nin artık onu kullanamayacağına karar verdi. "Bayan Brun, bana bundan güzel bir elbise yapar," dedi kendinden emin bir ifadeyle. Annem kafasına böyle şeyleri koyduğunda, ona karşı gelmenin asla faydası olmamıştır, o yüzden hiç direnmeden ve Viggo F.'nin elbiseyi aramayacağını ümit ederek, onu alıp götürmesine göz yumdum. Bir süre sonra annemleri ziyarete gittik. Bunu pek sık yapmıyoruz çünkü Viggo F.'nin onlarla konuşmasında tahammül edemediğim bir şey var. Zihinsel engelli çocuklarmış gibi onlara yüksek sesle ve yavaşça konuşuyor ve özenle, onları ilgilendireceğine inandığı konular arıyor. Annemleri ziyaret ediyorduk ve birden Viggo F. kimse görmeden beni dirseğiyle dürttü. "Tuhaf," dedi bıyığını baş ve işaret parmakları arasında kıvırarak, "ama fark ettin mi, annenin elbisesinin kumaşı benim dolapta asılı olan takımın tıpatıp aynısı." O zaman annemle ben, doyasıya gülebilmek için kendimizi mutfağa atmak zorunda kaldık.

Bugünlerde annemi seviyorum çünkü artık eskisi gibi ona karşı derin ve acı dolu duygular beslemiyorum. Damadından iki yaş genç ve beraber tek konuştukları şey, benim çocukken nasıl olduğum. Annem benim hakkımdaki izlenimlerini anlattığında sanki bambaşka bir çocuktan bahsediyormuş gibi kendimi tanımakta güçlük çekiyorum. Bize geldiğinde romanımı Viggo F.'nin yazı masasındaki kilitli çekmeceme saklıyorum ve beraber hoşça sohbet edip yaptığım kahveyi içiyoruz. Babamın nihayet Ørsted Santrali'nde kalıcı işe girmesinin ne kadar iyi olduğundan bahsediyoruz, Edvin'in öksürüğünden, Rosalia teyzenin ölümünden beri annemi bezdiren, iç organlarındaki endişe verici semptomlardan bahsediyoruz. Bence annem hâlâ hoş ve genç görünümlü.

Ufak ve ince ve yüzü Viggo F.'ninki gibi neredeyse kırışıksız. Permalı saçları bir oyuncak bebeğinki gibi kabarık ve hep sandalyenin kenarında, sırtı dimdik, ellerinde çantasının saplarını tutarak oturuyor. Sadece "bir dakika" kalma niyetiyle gelen fakat ancak saatler sonra giden Rosalia teyzenin hep oturduğu gibi oturuyor o da. Annem, Viggo F. yangın sigortası işinden dönmeden evvel gidiyor çünkü Viggo F. eve geldiğinde çoğunlukla huysuz oluyor ve evde misafir bulunmasından hoşlanmıyor. Yaptığı ofis işinden ve her gün beraber çalıştığı insanlardan nefret ediyor. Bana öyle geliyor ki bütün insanlara karşı bir antipatisi var, eğer sanatçı değillerse tabii.

Yemek yiyip evin bütçesini gözden geçirdikten sonra genellikle temel eğitimimi oluşturacak olan *Fransız Devrimi*'nde nereye kadar geldiğimi soruyor, ben de unutmadan her gün birkaç sayfa okuyorum. Ben tabakları kaldırdıktan sonra o divanda biraz uzanıp uyukluyor ve bir an için, boş meydanı camsı bir ışıkla aydınlatan karakolun önündeki mavi küreye doğru bakıyorum. Perdeleri indiriyorum ve Viggo F uyanıp kahvesini isteyinceye kadar oturup Carlyle okuyorum. Kahvemizi içerken ve eğer bir ünlüyü ziyarete gitmeyeceksek, aramıza garip bir sessizlik çöküyor. Sanki evlenmeden evvel birbirimize söyleyecek her şeyi söyleyip bir çırpıda önümüzdeki 25 sene için yetecek kelimelerin hepsini tükettik – çünkü onun üç sene sonra öleceğine inanmıyorum. Aklımdaki tek şey romanım ve ondan bahsedemediğim sürece ne hakkında konuşacağımı bilmiyorum. Bir ay evvel, ülkemizin istilasından hemen sonra Viggo F *Sosyal Demokrat* gazetesine toplama kampları hakkında yazdığı bir makale yüzünden Almanların onu tutuklayacağını sanıp paniğe kapılmıştı. O zamanlar bu ihtimali çok tartışıyorduk ve akşamları, onunla aynı türden vicdan azabı çeken ve aynı derecede ürkmüş arkadaşları bize geliyordu. Şimdi bu tehlikeyi unutmuş gibiler ve hemen hemen hiçbir şey olmamış gibi yaşamlarına devam ediyorlar. Her gün Viggo F 'nin yeni yazmış olduğu ve Gyldendal Yayınevi'ne yollayacağı romanını okudum mu diye soracağından korkuyorum. İçeride, yazı masasının üstünde duruyor ve oku-

mayı denedim fakat öyle sıkıcı, gereğinden uzun, ayrıca hatalı ve karışık cümlelerle dolu ki sanırım asla üstesinden gelemeyeceğim. Aramızdaki havanın gerginleşmesine neden olan bir etken de onun kitaplarından hoşlanmamam. Bunu ona söylemedim ama öte yandan onları bir kez olsun övmedim de. Edebiyattan pek anlamıyorum dedim o kadar.

Evde geçirdiğimiz akşamlarımız hazin ve tekdüze olsa da, onları ünlülerle geçirdiğimiz akşamlara yeğliyorum. Onlarla beraberken çekingenliğe kapılıp sakarlaşıyorum ve sanki ağzım talaşla doluymuş gibi çünkü onların neşeli yorumlarına akıllıca sözler yetiştirmem imkânsız. Yağlı boya resimlerinden, sergilerinden ya da kitaplarından bahsediyorlar ve yeni yazdıkları şiirleri okuyorlar. Benim için yazmak, çocukluğumda olduğu gibi kimse görmediğinde bir köşeye çekilip yaptığım, gizli, yasak ve utanç verici bir şey. Bu günlerde ne yazıyorsun diye sorduklarında, hiçbir şey diyorum. Viggo F. yardımıma yetişiyor. "Şimdilik okuyor," diyor. "Nesir yazabilmek için epey okumak lazım ve şiirden sonra onun için sırada nesir var elbet." Hakkımda sanki ben orada değilmişim gibi konuşuyor ve nihayet gitmek için kalktığımızda seviniyorum. Ünlülerle beraberken Viggo F. bambaşka bir insan, neşeli, kendinden emin, esprili, tıpkı ilk zamanlarda bana karşı olduğu gibi.

Bir akşam illüstratör Arne Ungermann'ın evinde, *Yaban Buğday*'da yayınlanan bütün o tanınmamış gençlerin, şehrin farklı yerlerinde oturmuş kendilerini epey yalnız hissettiklerinden bahsediyorlar ve onları bir araya getirmenin iyi bir fikir olacağını söylüyorlar. Birbirleriyle tanışmak onları memnun edecektir. "Tove de o zaman derneğin başkanı olur," diyor Viggo F. bana sevimli bir şekilde gülümseyerek. Bu fikir beni sevindiriyor çünkü başka gençlerle sadece yazdıklarını tek başlarına bize getirmeye teşebbüs ettiklerinde karşılaşıyorum ve o zaman, büyük adamla evli olduğum için bana bakmakta bile güçlük çekiyorlar. Mutluluğumdan birden cesaretlenip bir şey söylüyorum. "Derneğin adını 'Genç Sanatçılar Kulübü' koyabiliriz," diyorum ve bu fikir çoğunlukla beğeniliyor.

Ertesi gün Viggo F 'nin cep defterinde bütün adresleri buluyorum ve kısa cümlelerle, bir akşam bizde bir toplantı yapmamızı önerdiğim çok resmi bir mektup yazıyorum. Mektupların hepsini karakolun yanındaki posta kutusuna attığımda, ne kadar sevineceklerini hayal ediyorum çünkü onların da kısa süre evvel benim olduğum gibi fakir ve yalnız olduklarını, şehrin farklı yerlerinde buz gibi soğuk, kiralık odalarda oturduklarını farz ediyorum. Viggo F. aslında benim hakkımda birçok şey biliyor diye düşünüyorum. Devamlı yaşlı insanlarla vakit geçirmekten sıkıldığımı biliyor. Onun yeşil odalarında geçen hayatımın birçok kere yüreğimi daraltığını ve bütün gençliğimi Fransız Devrimi'nin tarihini okuyarak geçiremeyeceğimi biliyor.

2.

İşte "Genç Sanatçılar Kulübü" gerçekleşti ve hayatım tekrar renklenip mana kazandı. Her perşembe akşamı Kadınlar Binası'nın bodrum katında, birer fincan kahve içtiğimiz sürece istediğimiz gibi kullanmamıza izin verdikleri bir lokantada buluşan on, on iki genciz. Kahvenin fiyatı, yanında bir şey yemediğinde bir kron ve parası olmayanlar diğerlerinden ödünç alıyor. Her toplantı Viggo F.'ye iyilikte bulunan yaşlı bir "üstadın" konuşmasıyla başlıyor. Ben konuşmanın tek kelimesini bile algılamıyorum çünkü bittiğinde kalkıp teşekkür etmem gerek ve bu da üstümde bir yük. Hep aynı şeyi söylüyorum. "Güzel konuşmanız ve bu akşam bize vakit ayırdığınız için size teşekkür ederiz." Sonra üstat genellikle oturup bizimle kahve içme teklifimizi geri çevirdiğinden rahatlıyoruz. Şundan bundan keyifle, sıkıntısızca konuşuyoruz ama bizi bir araya getiren şeyden nadiren söz ediyoruz. Olsa olsa içlerinden biri bana laf arasında, "Møller, ona geçenlerde yolladığım iki şiiri beğendi mi, biliyor musun?" diye soruyor. Hepsi ona Møller diyor ve ondan sonsuz bir hürmetle bahsediyorlar. Onun sayesinde anonim değiller. Onun sayesinde arada sırada basının ilgisini her zaman çekmiş olan *Yaban Buğday*'ın bir eleştirisinde kendi isimlerine rastlayabiliyorlar. Kulüpte sadece üç kızız, Sonja Hauberg, Ester Nagel ve ben. İkisi de ciddi ve güzel, kumral, siyah gözlü, zengin aile çocukları. Sonja edebiyat okuyor, Ester bir eczanede çalışıyor. Aramızda Viggo F 'ye pek saygı duymayan tek kişi olan Piet Hein dışında hepimiz yirmili yaşlardayız. Saat on birden evvel evde olmam gerektiğinden Piet Hein onunla hiç Macar Şarap Evi'ne gitmediğim için söyleniyor.

Ama Viggo F. akşamın nasıl geçtiğini duymak için beni beklediğinden hep eve vaktinde dönüyorum. Ya kahve ya da bir kadeh şarap ile hazır bekliyor ve o anda onu arkadaşlarımın gördüğü gibi görüyor, birçok kez neredeyse yarım romanımı ona göstermeye niyetlensem de vazgeçiyorum. Piet Hein'ın yusyuvarlak bir suratı ve biraz korktuğum, kılıçtan keskin bir dili var. Akşamları mehtabın aydınlattığı kararmış şehirde beni yürüyerek eve bıraktığında, kanalın orada ya da çatısının yeşil bakırı parlayan Borsa binasının önünde durup ellerimi bir kitap gibi açıyor ve beni uzun uzun, tutkuyla öpüyor. Neredeyse istediğim erkeği elde edebilecek kadar güzel olan benim gibi birisinin, neden o tiple evlendiğini soruyor. Ona üstü kapalı cevaplar veriyorum çünkü kimsenin Viggo F.'yi küçük düşürmeye çalışmasından hoşlanmıyorum. Fakir olmanın ve geçinmek için hemen hemen bütün vaktini bir başkasına satmanın ne demek olduğunu Piet Hein'ın bilmediğini düşünüyorum. Ondan çok daha ufak, sıska, kötü giyimli ve sosyal yardımla geçinen Halfdan Rasmussen'a yakınlık duyuyorum. İkimiz aynı ortamdan geliyoruz ve aynı lisanı konuşuyoruz. Ama Halfdan Ester'e âşık, Morten Nielsen Sonja'ya ve Piet Hein da bana. Bu birkaç perşembe içerisinde karara bağlandı. Ben Piet Hein'a âşık mıyım pek bilemiyorum. Beni öptüğünde birçok şey hissediyorum ama benimle bir an önce hem evlenip çocuk sahibi olmak hem de bir arkadaşa ihtiyacım olduğunu düşündüğü için tanıdığı ilginç bir kızla tanıştırmak istemesi beni şaşkına çeviriyor. Bana sarıldığında, bana "Yabani kız" diyor.

Bir akşam, tanışmamı istediği kızı kulübe getiriyor. İsmi Nadja ve Piet Hein'a âşık olduğu belli. Benden daha uzun boylu, ince ve hafif kambur duruyor. Yüz hatları sanki hayatını sırf başkaları için yaşayıp bir türlü kendine vakit bulamadığı için düzensiz ve özensiz. Ondan çok hoşlanıyorum. Nadja bahçıvan olarak çalışıyor ve babası Rus. O boşandığından beri onunla beraber yaşıyor. Beni evine davet ediyor, ben de Viggo F 'ye Nadja'dan bahsettikten sonra onu ziyarete gidiyorum. Apartman büyük ve görkemli ve beraber çay içerken Nadja beni Piet Hein hakkında bildikle-

riyle oyalıyor. Aynı anda iki kızla beraber olmayı tercih ettiğini söylüyor. Nadja onunla tanıştığında Piet Hein evliymiş ve boşanmadan evvel, Nadja'nın karısıyla arkadaşlık etmesini sağlamış. Şimdi artık hiç görüşmüyorlar. "Saplantı haline getirdiği öyle bir şey işte," diyor Nadja sakince. Bana yaşantım hakkında sorular soruyor ve Viggo F.'den boşanmamı öneriyor. Bu sadece aklımın ucundan geçirmiş olduğum bir seçenek. Ona cinsel hayatımızın yokluğundan bahsediyorum, o da Viggo F.'nin bu şekilde beni çocuksuzluğa hükmetmesinin yazık günah olduğunu söylüyor. "Piet'e danış," diyor, "sana tutkusu olduğu sürece senin için yapmayacağı şey yoktur."

Bir akşam, suların yumuşak ve tembel bir sesle iskeleye vurduğu kanal kenarında durakladığımızda Piet'e danışıyorum. Boşanmak için ne yapılması gerektiğini soruyorum, o da eğer ben Viggo F.'ye durumu bildirirsem işlemleri kendisinin halledeceğini söylüyor. Bir pansiyonda bana oda tutacağını ve bana Viggo F.'den daha iyi bakacağını söylüyor. "Belki ben kendime bakabilirim," diyorum. "Bir roman yazıyorum." Bunu sanki yirmi tane roman yazmışım da, bu yirmi birincisiymiş gibi gelişigüzel bir şekilde söylüyorum. Piet okuyabilir miyim diye sorduğunda, bitmeden evvel onu kimseye göstermeyeceğimi söylüyorum. Sonra beni bir akşam evinde yemeğe davet edebilir mi diye soruyor. Store Kongensgade'de, boşandıktan sonra yerleştiği ufak bir apartmanda oturuyor. "Olur," diyorum ve Viggo F 'yi annemleri görmeye gideceğime inandırıyorum. Ona ilk defa yalan söylüyorum ve bana inandığında utanıyorum. Yazı masasının başında oturmuş *Yaban Buğday*'ın sayfa tasarımlarını yapıyor. Taslaklardan kesip çıkardığı desen, öykü ve şiirlerin hepsini derginin eski bir sayısının sayfalarına yapıştırıyor. Titiz hareketlerle yapıyor bunu ve yeşil lambanın altına eğilmiş, koca kafalı vücudu etrafa mutluluğu andıran bir şey saçıyor çünkü başkaları ailelerini nasıl seviyorsa, o da dergisini öyle seviyor. Yumuşak, nemli dudaklarını öptüğümde birden gözlerim yaşarıyor. Onunla beraber burada küçük de olsa bir şey paylaştık ve bu bir şeyi ben şimdi parçalamak üzereyim. Hayatım daha evvelden hiç olmadığı ka-

dar karmaşık bir hâle geldiği için üzülüyorum. Ama bir yandan da şimdiye kadar hep başkalarının isteklerine uyup asla onlara karşı çıkmamamın ne kadar garip olduğunu düşünüyorum. "Biraz gecikebilirim," diyorum, "annem rahatsız da. Oturup beni bekleme."

"Ee," diyor Piet neşeyle, "güzel miydi?"

"Evet," diyorum ve kendimi mutlu hissediyorum. Aksel'le olan ilişkimden beri bu alanda bende bir bozukluk olduğundan şüpheleniyordum ama demek yokmuş. Piet'le yiyip içtik ve biraz sarhoşum. Göz doktoru olan annesinin ona vermiş olduğu geniş, gölgelikli bir yatakta yatıyoruz. Oturma odası komik lambalar ve modern mobilyalarla dolu, yerde de bir kutup ayısı postu var. Yatağın yanında bir vazoda, şimdiden taçyaprakları düşmek üzere olan bir gül duruyor. Onu bana Piet verdi. Ayrıca bana mavi kadifeden de bir elbise hediye etti ama şimdilik onun burada kalması lazım. Onu eve götürmem pek uygun olmaz. Gülü alıp kokluyorum. "Artık bu gülün tomurcuklanmak için umudu kalmamıştır," diye gülüyorum. "Bak, bunu kullanabilirim," diye haykırıyor Piet ve yataktan çırılçıplak hâliyle fırlıyor. Yazı masasının başına oturuyor, kâğıt kalem bulup bir şeyler karalıyor. Bittiğinde bana gösteriyor. *Politiken* gazetesi için her gün yazdığı, dört dizelik keskin dilli ve nükteli "Gruk"larından. Şöyle yazmış:

Bir çiçek koydum sevgilimin baş ucuna
Kızaran bir güldü gece boyunca.
Önce bir taçyaprağı düştü, sonra iki, sonra çoğu
Artık umudu kalmadı galiba olacağına tomurcuk.

Onu övüyorum, o da kazancının yarısını hak ettiğimi söylüyor. Piet için yazmanın utanç verici veya gizli bir yanı yok. Onun için nefes almak kadar basit.

"Møller'e büyük bir darbe olacak," diyor memnun bir tavırla. "Seninle evlendiğinde bütün arkadaşları ne kadar süreceği hakkında iddiaya girmişlerdi, bir seneden fazla mı az mı diye. Kimse bir seneden fazlasına inanmamıştı. O yüzden Robert Mikkelsen, evlilik öncesi antlaşma imzalamanızı sağladı yoksa Møller'in eşyalarının yarısını senin alıp götüreceğinden korkuyorlardı."

"Ne kadar kötü kalplisin," diyorum şaşkınlıkla, "ne kadar hesapçısın."

"Hayır," diyor Piet, "ama ondan hoşlanmıyorum, o kadar. Kendisi sanatçı olmadığı hâlde sanattan çıkar sağlıyor. Zerre kadar yazma kabiliyeti yok."

"Bu onun suçu değil ya," diyorum hoşnutsuz. "Onun hakkında bu şekilde konuşmandan hoşlanmıyorum. Moralim bozuluyor." Saat kaç diye soruyorum ve kısa mutluluğum yavaşça sona eriyor. Sanki hemen birazdan talihimizi etkileyecek bir şey olacakmış gibi odayı yaş, gümüşi bir sessizlik kaplıyor. Piet'in söylediklerini duymuyorum. Viggo F.'nin masa lambasının altına eğilmiş, dergisinin tasarımını hazırlayan hâlini düşünüyorum. Arkadaşlarının tutuştukları iddiayı düşünüyorum ve ona boşanmak istediğimi söylemenin ne kadar imkânsız olduğunu. "Bazen" diyor Piet şefkatle, "çok uzaklardasın, bağırsam bile duymazsın. Çok ilginç bir kızsın ve sanırım seni seviyorum. Sana mektup yazsam olur mu?" diye soruyor, "posta, o çıktıktan sonra mı geliyor?" "Evet," diyorum, "yazabilirsin. Ertesi günü ondan bir aşk mektubu geliyor: "Sevgili Yabani Kız," diye yazıyor, "evlenmeyi hayal edebileceğim tek kız sensin." Korkup Viggo F 'ye telefon ediyorum. "Ne var, ne istiyorsun?" diye soruyor biraz meşgul bir tavırla. "Bilmiyorum, diyorum, "kendimi çok yalnız hissediyorum, o kadar." "Hadi, hadi, diyor sevecen bir sesle, "akşam eve dönüyorum nasılsa.

Sonra romanımı çıkarıyorum ve yazdıkça her şeyi unutuyorum. Roman bitmek üzere. İsmini *Bir Çocuğa Zulmettiler* koyacağım. Şahısların yaşadıkları olaylar benim başıma hiç gelmiş olmasa da bir bakıma kitap benim hakkımda.

3.

"Ve bunu," diyor Viggo F. bıyığını kıvırarak – neşesinin yerinde olduğunun bir belirtisi bu, "bunca zamandır benden sakladın ha?"

Elinde romanımla oturmuş, temizlikçiden yeni gelmiş gibi parıldayan, kudretli, mavi gözleriyle bana bakıyor. Her yanı temiz ve düzgün, sabun ve tıraş losyonu kokuyor. Sigara içmediği için ağız kokusu bir çocuğunki gibi taze.

"Evet," diyorum, "sana sürpriz yapmak istedim. Hakikaten iyi mi?"

"Şaşırtıcı derecede iyi," diyor, "düzeltecek tek bir kelime yok. Çok beğenileceği kesin."

Mutluluktan yüzümün kızardığını hissediyorum. Şu anda ne Piet Hein ne de boşanma planlarım umurumda. Viggo F yine hayatım boyunca karşılaşmayı hayal ettiğim insan. Bir şişe şarap açıyor ve yeşil bardaklara döküyor. "Şerefe," diyor gülümseyerek, "ve tebrikler." Şiirlerimi reddetmiş olmalarına rağmen önce Gyldendal Yayınevi'ni denemeye karar veriyoruz. Viggo F 'nin bir türlü okumayı bitiremediğim romanını yayınlamayı daha yeni kabul ettiler. Viggo F henüz genç olduğumdan onun yazdıklarını anlayamadığımı ve bunun bir çaresi olmadığını söyledi sadece. Bu gece, evlenmeden önceki gibi aramız iyi ve yakında ona söylemem gereken sözleri düşünmek on sene sonra olacak hadiseleri düşünmek kadar uzak ve gerçek dışı geliyor bana. Yine birbirimize hakikaten yakın olduğumuz son gece bu. Yeşil oturma odasında, karartma perdelerinin arkasında baş başa, dünyanın henüz görmemiş olduğu bir şeyi paylaşıyoruz

ve yatma vaktimiz geçip ikimiz de yudumlar arasında esnemeye başlayıncaya kadar ilk romanımı konuşuyoruz. Viggo F asla sarhoş olacak kadar içmiyor ve başkalarının olmasından da nefret ediyor. Johannes Weltzer sarhoş olup hevesle, terli terli salonda bir aşağı bir yukarı yürüyüp yazmakta olduğu son romanından bahsettiğinde Viggo F. onu birçok kere dışarı atmıştı. "Konuştukça romanı öldürüyor," diyor. Weltzer'in, hayatında sadece bir tek güzel satır yazdığını düşünüyor: "Severim huzursuzluğu ve uzun yolculukları." Fakat nasıl misafirliği uzatmamak gerekirse, içkinin de ölçülü bir biçimde içilmesinin Viggo F.'nin bir beklentisi olduğu seziliyor. Sık sık misafirler geliyor. O zaman Amagerbrogade'deki şarküteriden hazır yemek alıyorum çünkü en basit şeyler dışında yemek pişirmesini aynı annem gibi pek beceremiyorum.

Bir gün anneme boşanma planlarımdan söz ediyorum. Ona Piet Hein'dan, bana aldığı hediyelerden ve geleceğimi nasıl şekillendireceğinden bahsediyorum. Annem kaşlarını çatıp uzun uzun düşünüyor. Bizim sokakta kimse kimseden hiçbir zaman boşanmaz. Atışıp kavga ederler, kedi ile köpek gibi yaşarlar ama boşanmanın lafı asla geçmez. Sadece yüksek tabakalarda kullanılan bir şey olsa gerek, neden bilinmez.

"Peki, o seninle evlenmek istiyor mu?" diye soruyor sonunda ve kafasını karıştıran bir şey olduğunda hep yaptığı gibi işaret parmağını burnuna sürtüyor. Piet'in bundan bahsetmediğini fakat herhâlde istediğini söylüyorum. Artık Viggo F 'le evliliğime dayanamadığımı ve her gün, eve dönme vakti yaklaştığında yüreğimin daraldığını söylüyorum. Evliliğimizin iki taraftan da bir hata olduğunu söylüyorum. "Evet, diyor, "bir bakıma seni anlıyorum. Zaten sokakta yürüdüğünüzde de senden o kadar kısa olması komik kaçıyor." Annemin bir başkasının düşüncelerini takip edebilme kabiliyetinden tamamen aciz olması, beni incitmesine mani oluyor ve bu da bana uyuyor.

Şimdi her perşembe, toplantıdan sonra Piet Hein'la onun evine gidiyorum. Viggo F 'ye üstadın konuşmasından sonraki tartışmaların çok uzadığını ve kulüp başkanı olarak ilk ben

ayrılırsam ayıp olacağını söylüyorum. Yatmasını ve beni beklememesini söylüyorum. Uyuduğunda onu hiçbir kuvvet uyandıramaz, o yüzden eve ne kadar geç döndüğümü fark etmiyor. "Peki ama," diyor Piet sabırsızlıkla, "neden ona söylemiyorsun?" Hep yarın söyleyeceğime söz veriyorum ama en sonunda içime asla söyleyemeyecekmişim gibi çaresiz bir his doğuyor. Göstereceği tepkiden korkuyorum. Kavgalardan, olay çıkmasından korkuyorum. Babam ile ağabeyimin her akşam tartışıp küçük oturma odamızın huzurunu temelli bozdukları zamanı dehşetle düşünüyorum hep. "Eğer söyleyemiyorsan," diyor Piet bir akşam, "söylemeden taşın. Zaten kıyafetlerin dışında yanında bir şey götürmeye hakkın yok." Ama bunu yapamam, fazla adi, fazla gaddar ve nankörce olur. Aynı zamanda Piet biraz Nadja'yla ilgilenmemi istiyor çünkü Piet onu bıraktığından beri çok üzgün. Ben de onu sık sık görmeye gidiyorum. Çelikten bir sandalyeye oturmuş uzun bacaklarını önüne geriyor ve sanki yüz hatlarının yerlerini değiştirmek istercesine sinirli bir şekilde yüzünü ovuyor. Piet'in birçok kadını mutsuz etmek için yaratılmış, tehlikeli bir insan olduğunu söylüyor. Onu terk ettiği için artık hayatını değiştirmek istiyor. Başka insanları hep kendisinden daha ilginç bulduğundan üniversitede psikoloji okumak istiyor. Bu onun kurtuluşu olacak. Hüzünle "sana da ihanet edecek," diyor. "Bir gün gelip: bir başkasını buldum ama eminim sen üstesinden gelirsin, metîn ol, der. Metîn ol en sevdiği söz." Ayrıca nasılsa boşanacağımı ve bunun için Piet'in gayet iyi bir bahane olduğunu söylüyor. Dediklerine pek kulak asmıyorum çünkü ne de olsa ihanete uğramış, kin dolu bir kız.

Bazen Piet Hein'ın kolları arasında yatarken, geleceğim için planlar kurduğunda biraz canımı sıkıyor. Sanki hayatımı kendim idare edebilmekten acizmişim gibi her şeye burnunu sokup hayatımı değiştirip düzenlemek istemesinden sıkılıyorum. O zaman beni keşke rahat bıraksa diyorum. Hayat ebediyen bu şekilde akıp gitse diyorum. Ne birini ne ötekisini kaybetmeden ve büyük dönüşümlere neden olmadan onun ve Viggo F 'nin arasında gidip gelsem. Değişikliklerden hep nefret etmişimdir,

her şey olduğu gibi devam ettiği sürece kendimi güvende hissetmişimdir. Ama böyle devam edemez. Artık sokakta sevgilileri görmek beni eskisi gibi etkilemiyor ama küçük çocuklu annelere bakmamak için gözlerimi çeviriyorum. Bebek arabalarının içine bakmaktan ve bizim sokakta, 18 yaşına gelmeden evvel çocuk doğurmadıkları için gurur duyan kızları düşünmekten kaçınıyorum. Piet, hamile kalmamam için önlem aldığından bu konudaki bütün düşüncelerimi içime gömüyorum. Şairlerin çocuk sahibi olmamaları gerektiğini, bunu yapabilecek yeterince insan olduğunu söylüyor. Oysa kitap yazabilen fazla insan yok.

Çektiğim çile, öğleden sonra saat beşe doğru birden fenalaşıyor. Mutfakta, patatesleri ateşe koyarken, kalbim şiddetle atmaya başlıyor, ocağın arkasındaki beyaz duvar sanki fayansları düşmek üzereymiş gibi titreyip gözlerimi kamaştırıyor. Viggo F. kapıdan içeriye kararmış ve bıkkın suratıyla girince, sanki ne olduğunu bilmediğim korkunç bir şeyi engellemek niyetiyle hızlı hızlı konuşmaya başlıyorum. Yemek yerken bana sadece tek heceli kelimelerle cevap vermesine karşın, sürekli konuşuyorum. Daha evvelden hiç söylemediği, hiç yapmadığı inanılmaz ve geri alınmaz bir şey söyleyecek ya da yapacak diye dehşete kapılıyorum. Dikkatini çekmeyi başardığımda kalbim biraz sakinleşiyor ve konuşmamızda yeni bir es oluşuncaya kadar rahatça nefes alabiliyorum. Aklıma ne gelirse anlatıyorum, Bayan Jensen'den bahsediyorum, ona Ernst Hansen'in çizdiği bir resmimi gösterdiğimde "bu el çizimi değil mi?" dediğini söylüyorum. Annemden bahsediyorum, eskiden hep çok düşük olan tansiyonunun şimdi fazla yüksek olduğunu söylüyorum. Gyldendal'den geri gelen kitabımdan ve fazlasıyla Freud okuduğumu bildiren yanındaki garip cevaptan bahsediyorum. Freud'un kim olduğunu bile bilmiyorum ki. Şimdi kitabı "Athenæum" adında başka bir yayınevine yolladım ve her gün merakla cevap bekliyorum. Bir akşam Viggo F huzursuzluğumu fark ediyor ve son zamanlarda çok geveze olduğumu söylüyor. Sıhhatimin iyi olmadığını söylüyorum. Sanırım kalbimde bir rahatsızlık var. "Yok canım, diye gülüyor, "senin yaşında olur mu? Sinirden herhâlde." Bana endi-

şeli bir şekilde bakıyor ve beni üzen bir şey mi olduğunu soruyor. Olmadığına onu temin ediyorum, her açıdan turp gibiyim. "Geert Jørgensen'ı arayacağım," diyor, "senin için bir randevu almak için. Kendisi psikiyatri uzmanıdır. Çok sene evvel ben de ona danışmıştım. Gayet mantıklı bir insandır."

Böylece uzun boylu, kemikli ve koca gözleri yuvalarından fırlamak üzereymiş gibi görünen psikiyatristin karşısında oturuyorum. Ona her şeyi anlatıyorum. Piet Hein'dan ve Viggo F.'ye galiba asla boşanmak istediğimi söyleyemeyeceğimden bahsediyorum. Geert Jørgensen masasındaki zarf açacağı ile oynayıp bana teşvik edici bir şekilde gülümsüyor.

"Her şey bir yana," diyor, "iki erkek arasında kalmak ilginç değil mi?"

"Evet," diyorum şaşkınlıkla çünkü ne de olsa öyle.

"Møller'le bağlantınızı keseceksiniz," diyor açıkça, "akıl alır gibi bir evlilik değil ki. Belki biliyorsunuzdur, ben Hareskov Sanatoryum'unda başhekimim. Editöre sizin orada bir müddet kalmanızı önereceğim. Gerisini ben hallederim. Onun gözetiminden çıktığınız anda bu kalp nevrozu geçecektir."

Viggo F.'ye hemen telefon ediyor ve o, önerisine karşı gelmiyor. Hemen ertesi gün bavulumu toplayıp Hareskov'a gidiyorum ve burada bana tek kişilik, ormana bakan bir oda veriyorlar. Yine başhekimle konuşuyorum. Her şey düzene girmeden Piet Hein'ın beni ziyaret etmesini istemiyor. Ona telefon edip buradan uzak durmasını rica edecek. Sanatoryumda sadece annemin yaşında hanımlar var, çok zarif ve şıklar. Eski püskü elbiselerimi üstümde bir yük gibi hissediyorum ve Piet'in bana hediye ettiği fakat henüz kullanamadığım kıyafetleri düşünüyorum. Günler huzurlu geçiyor ve kalbim tamamen sakinleşiyor. Bagsværd'de bir daktilo kiraladım ve bir şiir yazdım: Ebedi üçlü. *İki erkek var şu dünyada, devamlı yolumuz kesişir, birisi benim sevdiğimdir, diğeri beni sever* Ama aslında Piet Hein'ı seviyor muyum bilmiyorum, nasılsa o da bana beni sevdiğini söylemedi. Bana çikolata ve mektup yolluyor ve bir gün uzun, karton kutuda bir orkide. Düşünmeden onu ince uzun bir vazoda komodinin üstüne

koyuyorum. Viggo F. başhekimle konuşmaya geldiği gün önce odama uğruyor. Merhaba der demez orkideyi görüyor. Yüzü sararıyor ve bir sandalyenin arkasına tutunuyor. Çenesinin şiddetle titrediğini görünce ürküyorum. "Şunu," diyor küçük bir sesle ve orkideye işaret ediyor, "kim verdi sana? Bir başkası mı var?"

"Yok canım," diyorum hemen, "yollayan adını yazmamış, gizli bir hayran herhâlde."

Bunu söylerken bütün çocukluğum boyunca hazırcevaplığına hayran olduğum annemi düşünüyorum.

4.

Sonbahar geldi. Üstümde oselo kürk yakalı, siyah bir elbise ile ormanda dolaşıyorum. Benim dünyam, yemeklerde sadece gelişigüzel sohbet ettiğim kadınlarınkinden çok farklı olduğundan, yalnız başıma dolaşıyorum. Piet Hein her gün beni ziyaret ediyor. Yanında çikolata veya çiçek getiriyor ve beraber ormanda durmaksızın dolaşırken bana yerleşebileceğim iyi bir pansiyon aramakta olduğunu ve Viggo F.'den ne kadar dâhice bir şekilde kurtulduğumu anlatıyor. Ben bir insanı görmemen ondan kurtulduğun anlamına gelmiyor diye düşünüyorum ama bu tür şeyleri Piet gibi pratik, dünyevi ve duygusallıktan yoksun birine açıklamak mümkün değil. Rengârenk ağaçların altında yapraklar üstümüze sessizce dökülürken, beni sahiplenmekten memnun olduğunu belirten bir ifadeyle beni öpüyor ve benim gerektiği kadar mutlu görünmediğimi düşünüyor. Ona Viggo F.'nin gönderdiği mektubu gösterdiğimde, sadece gülüp böyle hüsrana uğramış, hayata küskün bir adamdan başka bir şey beklenemeyeceğini söyledi. Viggo F. mektupta: "Sevgili Tove, yayınevinden cevap geldi, kitabını basacaklar. Sana gönderdikleri çeki yolluyorum," diye yazıp imzasını atmış. Kâğıdı evirip çevirdim ama başka bir şey yok. Kitabımı kabul etmelerine sevinsem de bu mektup beni üzdü. Geçirdiğimiz son güzel akşamı, birlikte paylaştığımız ve aramızdaki artık mahvolmuş o şeyi düşünüp hüzünleniyorum. Başhekim, Viggo F.'nin Piet Hein'la olan ilişkimden pişman olacağımı düşündüğü için boşanmak istemediğini söyledi. Viggo F. Piet'i alaycı tavrı yüzünden hiçbir zaman sevmemişti ve sadece birkaç kere görüşmüşlerdi. Ester'den de

mektup geldi, beni kulüpte özlediklerini yazıyor. Ben yokken, kulüp başkanlığını üstlenmesinin bir sakıncası var mı diye soruyor. Benim nerede olduğumu söylemeye Viggo F.'yi ikna edememiş ama dolambaçlı konuşan Piet Hein'a işkence ederek ondan adresimi almayı başarmış. Eğer evde, Viggo F. ile beraber olsaydım kitabımı kutlamak için pahalı bir lokantada herkesi yemeğe davet ederdim. Piet'i ise yemeğe davet etmeye hevesli değilim çünkü bir bakıma beklenen, onun beni davet etmesi. Geleceğimi huzursuzlukla düşünüyorum çünkü o yeşil odalarda bir nevi emniyet vardı. Alışveriş yapıp akşam yemeğini hazırlayan evli bir kadın olma fikri emniyet vericiydi ama şimdi bütün bunlar mahvoldu. Piet hiç evlilikten söz etmiyor, Viggo F.'nin boşanmak isteyip istememesi de umurunda değil.

Nihayet Piet bana uygun bir pansiyon buldu ve yine yaşantısı narin, temelsiz ve güvensiz bir genç kız olma hissiyle oraya taşınıyorum. Kaldığım oda rahat ve aydınlık ve mobilyaları güzel. İhtiyaçlarıma bakan kepli bir hizmetçim var. Ödedikleri avansla bir daktilo aldım ve şiirlerimi temize çekiyorum çünkü tekrar şiir yazmaya başladım. Piet onları bu tür şeyler yayınlayan dergilere satmayı denememi söylüyor ama onları geri çevireceklerinden korkuyorum. Akşamları Piet ile dar yatakta uzanıp sohbet ettiğimizde, kendisi hakkında tek bir şey anlatmamasının ne kadar garip olduğunu düşünüyorum. Gözleri üzüm kurusu gibi donuk parlıyor ve gülümsediğinde temiz, beyaz dişlerinin her biri gözüküyor. Ona âşık mıyım hâlâ bilmiyorum. Beni oyalayarak sadece geçimimi sağlaması iyi gelmiyor bana ve bütün genç kızlar gibi kendi evimin, evlenip çocuğum olmasının özlemini duyuyorum. Pansiyon Åboulevarden'de ve kulüp üyelerinin yolu buradan geçtiğinde bana sık sık uğruyorlar. O zaman bir düğmeye basarak ısmarladığım kahveyi içiyoruz. Otto Gelsted'in kulüpte verdiği konuşmadan bahsediyoruz. Konusu sanatçının politik angajmanıydı ama hiçbirimizin politik angajmanı olmadığı için sonraki münakaşa suya düşmüştü. Morten Nielsen odamdaki divanın kenarında oturuyor. Geniş, kare suratını ellerinin arasına bir beşik gibi yerleştirmiş, "Belki, diyor, "özgürlük

mücadelesine katılmalı." Bence işgal kuvvetleri fazlasıyla kuvvetli olduğundan bu aptallık olur fakat ona karşı gelmiyorum. Belki babamın Tanrı'ya, krala ve anavatana duyduğu tiksinti bana da bulaştı çünkü sokaklarda tepinen alman askerlerinden nefret etmek elimden gelmiyor. Bugünlerde kendi hayatım ve belirsiz geleceğim beni yeterince meşgul ettiğinden milliyetçi düşüncelere vakit ayıramıyorum. Viggo F.'yi özlüyorum, onunla aynı odada bulunmaktan nasıl bunaldığımı unutmuş gibiyim. Ona şiirlerimi göstermeyi özlüyorum, onu ziyaret edebilen ve ona yazdıklarını gösteren arkadaşlarımı kıskanıyorum. Ama başhekim onu rahat bırakmamı söyledi. Bir gün Ester gelip Viggo F.'nin ev işlerine bakmaya söz verdiğini anlatıyor. Bu ona iyi uyuyor çünkü çalıştığı eczaneden hep geç geldiği için kovulmuş. Yarın bir roman üstünde çalışıyor ve bu durumda onu bitirmeye vakti olacağını ümit ediyor. Ben yanından ayrıldığımdan beri Viggo F.'nin yalnız kalmaya dayanamadığını söylüyor.

Pansiyonda bir ay oturduktan sonra bir öğle sonrası Piet beni ziyarete geliyor. Epey neşeli ama biraz da gergin. Her gelişinde yaptığı gibi ilk önce beni öpeceğine oturuyor ve yeni almış olduğu gümüş saplı bastonunu hafifçe yere tıklatıyor. "Sana söylemem gereken bir şey var," diyor üzüm kurusu gözleriyle bana yan yan bakarak. Bastonu sandalyenin arkasına asıyor, ellerini üşüyormuş ya da bir şeyden zevk alıyormuş gibi ovuşturuyor. "Eminim metîn olursun bu konuda, değil mi?" diyor. Metîn olacağıma söz veriyorum ama tutumunda beni korkutan bir şey var. Birdenbire sanki beni asla kollarına almamış, tamamen yabancı bir adam gibi "Geçenlerde," diye hemen devam ediyor, "genç bir kadınla tanıştım, çok güzel, çok zengin. Anında birbirimize âşık olduk ve şimdi beni Jutland'da bir konağa davet etti, bir akrabasınınmış. Yarın gidiyorum, üzülmezsin değil mi?" Başım dönüyor. Şimdi kiram ne olacak, geleceğim ne olacak? "Gözyaşına gerek yok," diyor elini otoriter bir şekilde savurarak. "Tanrı aşkına metîn ol. Ne de olsa kimse sözleşme falan imzalamadı, değil mi?" Ona cevap verecek durumda değilim. Duvarlar içeri doğru eğiliyormuş gibime geliyor ve onları geri itmek istiyorum.

Kalbim, Viggo F 'le beraber olmaktan hastalandığım zamanki gibi şiddetle atıyor. Bir şey söylememe veya yapmama fırsat vermeden Piet kapıdan öyle bir hızla çıkıyor ki sanki duvarın içinden geçiyor. O anda gözyaşlarına boğuluyorum. Divana uzanıp yüzümü yastığa gömerek zırlıyorum ve Nadja'yı ve uyarılarını neden ciddiye almadığımı düşünüyorum. Bir türlü ağlamayı kesemiyorum, yine de Piet'e biraz âşık mıydım acaba?

Birden kapı çalıyor ve Nadja uzun pantolonunun üstünde pasaklı bir pardösüyle içeri giriyor. Sakince divanda yanıma oturuyor ve saçımı okşuyor. "Piet sana uğramamı istedi," diyor, "bırak artık ağlamayı, tek bir gözyaşına değmez o." Gözlerimi silip yerimde doğruluyorum. "Haklıydın," diyorum, "sana yaptığının aynısı oldu." "Peki metîn ol dedi mi?" diye soruyor gülerek, "Senden de metîn olmanı istedi mi?" Ben de gülmeye başlıyorum ve dünya yine biraz aydınlanıyor. "Evet," diyorum, "metîn ol. Ne kadar gülünç bir insan." "Evet," diyor Nadja benimle hemfikir, "fakat yine de kızların onda çekici buldukları bir şey var, sonradan ne olduğunu anlayamasan da. Sonradan onu gülünç buluyorsun o kadar." Ağır, Slav hatlı, sevecen yüzünde düşünceli bir ifadeyle biraz öylece oturuyor. "Güzel mektup yazıyor ama," diyor sonunda, "bana yazdıklarının hepsini sakladım. Sana da yazdı mı?" "Hem de nasıl," diyorum ve gidip şifonyerin çekmecesinden kırmızı bir kurdele ile bağlamış olduğum bir deste mektup çıkarıyorum. "Göstersene," diyor Nadja, "eğer mahsuru yoksa?" Mektupları ona veriyorum ve en üsttekilerin ilk satırlarını okuduktan sonra başını arkaya atarak kahkaha atıyor. "Aman Tanrı'm," diyor ve yükse sesle okuyor: "Sevgili Yabani Kız, evlenmeyi hayal edebileceğim tek kız sensin... Akıl almaz bir şey," diyor nefesi kesilerek, "bana yazdığının aynısı." Okumaya devam ediyor ve evdeki mektubuyla kelimesi kelimesine uyduğunu iddia ediyor. Bacaklarını altına çekip oturuyor, dağınık saçları anlına düşüyor. "Biliyor musun?" diyor, "bunları kesin bir yerde kopya ettiriyor. Kim bilir ülke çapında kaç tane Yabani Kız'ı var? O konaklı hanımdan kaçtığı zaman, onu avutmak için yanına seni yollar kesin. Tekrar ciddileşiyorum

ve Nadja'ya burada kalamayacağımı, kiranın pahalı olduğunu ve tek kuruşumun olmadığını açıklıyorum. O da Piet gibi şiirlerimi satmayı denememi öneriyor çünkü yine bir ofiste iş bulmamı Nadja da fazlasıyla hazin buluyor. "*Kırmızı Akşam Gazetesi*'ne git," diyor. "Piet onlara *Politiken*'inde reddettikleri bir sürü şiirini sattı. Artık kaleminle geçimini sağlaman lazım, başkalarının sana bakması iyi fikir değil, o evden alıştığın bir şey bu herhâlde."

Hemen ertesi gün üç şiirimle gazeteye gidiyorum. Ofisine alındığım editör yaşlı, kocaman beyaz sakallı bir adam. Şiirleri okurken bir yandan dalgınlıkla, mekanik hareketlerle hafifçe popomu okşuyor. "Bunlar iyi," diyor, "Muhasebeye gidip otuz kronunuzu alabilirsiniz." Ardından *Politiken*'in Magazin ekine ve *Hjemmet* dergisine şiirlerimi satıyorum, *Ekstrabladet* gazetesine de "Genç sanatçılar kulübü" hakkında bir makale yazıyorum. Böylece pansiyonda kalmam mümkün oluyor. Ester'den Viggo F.'nin beni fena hâlde özlediğini, her akşam o yatmadan evvel Ester'in saatlerce oturup onunla konuşması gerektiğini duyuyorum. Ondan beni görmek ister mi diye sormasını rica ediyorum ama Viggo F. görüşmek istemiyor. Ester'in benden bahsetmesini bile istemiyor. Onu Piet Hein'dan daha fazla özlüyorum ve ara sıra uğrayan kulüp arkadaşlarım dışında kimseyi görmüyorum.

Bir akşam Nadja geliyor ve her zamanki gibi giyim kuşamıyla, kendini son anda yanan bir evden kurtarmışa benziyor. "Senin bir arkadaş çevresine ihtiyacın var," diyor, "yoksa bana öyle geliyor ki dünyada yapayalnızsın. Sydhavnen'da bazı genç insanlar tanıyorum, seninle tanışmaya can atıyorlar. Hepsi Høng Lisesi mezunu. Cumartesi günü kostümlü parti verecekler, gelmek istemez misin? Aralarında en hoş olanı lise müdürünün oğlu. İsmi Ebbe ve Leslie Howard'ın tıpa tıp aynısı. 25 yaşında, ekonomi okuyor, yani içki içmediği zamanlar. Eskiden ona deli gibi âşıktım ama onun bundan haberi bile yoktu. O poetik tipleri çekici buluyor, senin gibi, sarışın uzun saçlı kızları." "Bana bak, diyorum neşeyle, "çöpçatandan farkın yok." Cumartesi günü geleceğime söz veriyorum çünkü sanatçı olmayan gençlerle beraber olmaya ihtiyaç duyduğum doğru. Mutlulukla divana yatağımı

seriyorum ve yüreğimde birinin kolları arasında yatmanın hafif özlemini hissederek yatıyorum. Uykuya dalmadan evvel şu Ebbe denen genci düşünüyorum. Nasıl biri acaba? Gerçekten benim gibi tiplere mi çarpılıyor? Tramvaylar vınlayarak odanın içinden geçercesine gecenin içinden geçiyorlar. İçlerinde, eğlenmek için çıkmış insanlar oturuyor. Ertesi gün erkenden kalkıp işe gitmeden evvel, akşam ve sabahın arasına şahane hadiseler sığdırmaya niyetlenen sıradan insanlar. Ben de yazılarım dışında gayet sıradan biriyim ve sarışın, uzun saçlı kızları çekici bulan sıradan bir gencin hayalini kuruyorum.

5.

Sydhavnen'a giderken Nadja, bilinmeyen nedenlerden kendilerini "Fener grubu" olarak adlandıran gençlerden bahsediyor biraz. Kopenhag'a üniversitede okumaya gelmiş olan Høng Lisesi mezunları fakat parti verip sarhoş olmaktan, ya da bütün gün içki sersemliğiyle uyuklamaktan başka şey yaptıkları yok. Bisikletlerimizi rüzgâra karşı sürüyoruz. Yağmur yağıyor ve hava soğuk. Küçük kız kostümüm kısa bir elbise, saç kurdelesi, diz altı çorap ve düz ayakkabılardan oluşuyor. Elbisenin üstüne yün bir kazak, onun üstüne de Nadja'nınki gibi bir pardösü giydim, boynuma da ucu ensemde kalacak şekilde kırmızı bir eşarp bağladım. Bu yıl moda böyle. Nadja Apaçi kızı ve ipekten, uzun, siyah pantolonu bisikletinin zincir muhafazasına şaplayarak vuruyor. Grubun çok açık fikirli olduğunu söylüyor. Beş parasız olduklarını ve evden çok az yardım gördüklerini anlatıyor. Gittiğimiz parti, küçük bir bebekleri olan evli çift Ole ve Lise'nin evinde veriliyor. Ole mimar olacak, Lise ise bir ofiste çalışıyor ve gündüzleri çocuğa, komşu evde oturan dul annesi bakıyor. Hemen yanlarındaki çöplükte büyüyen mantarları yiyerek geçiniyorlar diyor Nadja. Partinin herkesin yanında bir şey getirdiği türden olduğunu ama kızların bir şey getirmelerine gerek olmadığını söylüyor. Gruba tek bir erkek sokmuyorlar oysa kızlara her zaman ihtiyaçları var. Geldiğimizde herkes zarif ve eski mobilyaları olan büyük, aydınlık bir oturma odasındaki yemek masasının etrafında oturuyor. Siyah ekmekli açık sandviçler yiyorlar ve sandviçlerin çoğu "Ramona" denilen ve bir tür zehre benzeyen havuç salatalı. Yanında da ucuz meyve şarabı olan "pullimut" içiyorlar çünkü satışta

bulunan tek alkollü içki bu. Şimdiden herkesin keyfi yerinde, bağıra bağıra konuşuyorlar. Lise ~~ile selam~~laşıyoruz. Güzel, ince bir kız ve Meryem Ana'yı andıran bir yüzü var. Beni içeriye davet ediyor ve ardından herkes davetliler hakkında anlaşılmaz imalarla dolu, kendi yazmış oldukları bir şarkı söylüyor. Ole ayağa kalkıp bir konuşma yapıyor. Yassı, kara, uçsuz bucaksız bir suratı var. Onu olduğundan çok daha yaşlıymış gibi gösteren, burnunun kenarlarından ağzına doğru inen iki derin çizgi var. Pantolonlarını sanki bol geliyorlarmış gibi durmadan çekiştiriyor ve diğerlerinin aksine kostüm giymemiş. Evlerinde bir kadın şair ağırlamaktan gurur duyduklarını söylüyor ve Ebbe'nin 39 derece ateşle annesinin evinde kalması gerektiği için özür diliyor. Son anda grip olmuş. Sonra masa ortadan kaldırılıyor, Nadja ve Lise tabakları mutfağa götürüyor. Gramofon başlatılıyor, biz de dansa koyuluyoruz. Ben Ole ile dans ediyorum, üstüme eğilerek duruyor, pantolonlarını çekiştirip, utangaç bir tavırla gülüyor ve gidip Ebbe'yi getirmeyi öneriyor. Ebbe avlunun öbür tarafındaki evde oturuyor ve Ole'nin dediğine göre benimle tanışmayı dört gözle bekliyormuş. "Azıcık bir ateş nedir ki," diyor ve başka bir delikanlıyla gidip Ebbe'yi getirmek için gece içinde kayboluyor. Şimdiden coşkulu bir hava var, herkes biraz sarhoş. Lise bebeği görmek ister miyim diye soruyor ve beraber çocuk odasına gidiyoruz. Altı aylık bir erkek çocuğu ve onu emzirmesine bakarken, Lise'ye karşı hafif bir kıskançlık duyuyorum. Lise benimle aynı yaşta ve henüz kendi çocuğum olmadığı için vaktimi şimdiye kadar boşa harcadığımı hissediyorum. Çocuğun ensesinde, saçının hemen kenarında, belli belirsiz, gölgemsi bir çukur var. Sütü emerken ritmik bir şekilde hareket ediyor. Birden kapı açılıyor ve Ole beliriyor, biraz durup siyah, kıvırcık saçlarını çekiştiriyor. "Ebbe geldi," diyor, "onunla tanışmak istemez misin Tove?" Beraber oturma odasına dönüyoruz ve şimdi burada muazzam bir şamata var. Bir plak kılıfı avizeden sarkıyor, renkli renkli serpantinler hem mobilyalara dolanmış hem de dans edenlerin omuzlarından ve saçlarından sarkıyor. Her şeyin ortasında, çizgili pijamasının üstünde mavi bornozu ve boynuna birçok kere dolanmış

koskocaman atkısıyla genç bir adam duruyor. "Bu Ebbe," diyor Ole gururla. Ebbe'nin ateşten nemlenmiş elini sıkıyorum. Narin yüz hatları, silik, şefkatli bir suratı var ve anlıyorum ki grubun ilgi odağı o. "Fener Kulübü'ne hoş geldin," diyor, "umarım " Çaresiz bir ifadeyle etrafına bakıyor ve ne diyeceğini şaşırıyor. Ole sırtını sıvazlayıp, "Tove ile dans etmeyecek misin?" diye soruyor. Bir an Ebbe beni çekik gözleriyle süzüyor. Elini savurup usulca "die Sternen begehrt Mann nicht,"[1] diyor. "Bravo," diye haykırıyor Ole hevesle, "senden başkası bunu söylemeyi akıl edemezdi." Ebbe yine de benimle dans ediyor. Ateşli yanağını benimkine yaklaştırdığında adımlarımızı şaşırıyoruz. Sonra birden diğerleri çevresine toplanıyor, bornozunu elleriyle yoklayıp, sıhhatini soruyorlar. Başka bir delikanlı beni dansa kaldırıyor ve bir an için Ebbe'yi gözden kaybediyorum. Gramofon bangır bangır çalıyor, Ole köşede oturmuş kulağını ev yapımı bir hoparlöre dayamış, BBC'nin yayınını dinlemeye çalışıyor. Şimdi herkes sarhoş, çoğu kötü durumda. Nadja onlara yardım edip tuvalete götürüyor ve kusarlarken eliyle alınlarını tutuyor. "Bu işe bayılıyor," diyor Lise gülerek. Lise Colombina kostümlü ve elbisesinin fırfırlarının ardındaki iri ve sıkı göğüsleri belli oluyor. Acaba bebek emzirmekten göğsün güzelleştiği doğru mu diye düşünüyorum ve yine Ebbe ile dans ediyorum. Yan odaya gidip dinlenmemizi öneriyor, demek ki esasında yıldızları arzuluyormuş. Bir yatağa uzanıyoruz ve sanki grup içinde âdet buymuş gibi ilk hamleleri pas geçip beni hemen kolları arasına alıyor. Kendimi hayatımda ilk defa âşık ve mutlu hissediyorum. Ensesindeki kıvır kıvır, gür kumral saçlarını okşuyorum ve garip çekik gözlerinin mavisi içindeki kahverengi beneklere bakıyorum. Annesinin gözleri kahverengi olduğu için diyor ve bunun bir şekilde dönüp dolaşıp ortaya çıktığını söylüyor. Gelip beni pansiyonda görebilir mi, diye soruyor ben de evet diyorum. Eğilip yanında getirdiği şişeyi yerden alıyor ve ikimiz de içiyoruz. Uykuya dalıyoruz. Sabah erkenden uyandığımda nerede olduğumu çıkaramıyorum. Ebbe hâlâ uyuyor ve kısa, kalkık kirpikleri yastığa hafifçe sürtüyor. Birden öbür du-

1 "İnsan yıldızları arzulayamaz" Goethe'den

varın orada, katlanır bir çocuk karyolasında yatan başka bir çifti fark ediyorum. Birbirlerinin kolları arasında uyuyorlar ve onları akşamleyin gördüğümü hatırlayamıyorum. Yerde bir yığın, çeşit çeşit kostüm var. Yavaşça kalkıp savaş alanına benzeyen oturma odasına gidiyorum. Nadja şimdiden etrafı toplamaya koyulmuş. Köşelerdeki kusmukları siliyor. "Lanet olası "pullimut"," diyor dinç bir şekilde, "herkesi hasta ediyor. Tatlı değil mi bizim Ebbe? O Piet denen kepazeyle kıyaslanamaz." Çocuk odasında Lise oturmuş bebeğini emziriyor. "Dikkat et," diyor bana gülümseyerek, "Ebbe çok kalp kırmıştır."

Pardösümü giyip kırmızı eşarbımı boynuma takıyorum ve Ebbe'ye hoşça kal demek için yanına gidiyorum. "Aman Tanrı'm, başım," diye inliyor. "Şu gripten kurtulduğum anda gelip seni göreceğim. Bana birazcık olsun âşık mısın?" "Evet," diyorum ve dışarıya kadar bana eşlik edemediği için özür diliyor. Ateşten nasıl yandığını görüyorum ve hiç önemi yok, diyorum. Yalnız başıma, bisikletle eve dönüyorum. Hava henüz tamamen aydınlık değil. Kuşlar bahar gelmiş gibi cıvıldıyor ve mutluluk içinde, bir talebenin bana âşık olduğunu düşünüyorum. Bu hayat boyu sürebilecek bir şeymiş gibi içimde belirsiz bir his var.

Ebbe iyileştiğinde beni her akşam görmeye geliyor ve tek bir ziyaretini dahi kaçırmamak için kulüp toplantılarını ihmal etmeye başlıyorum. Annesinden biraz korktuğundan geceleri bende kalmıyor. Annesi eski lise müdürünün dul eşi ve Ebbe'nin hâlâ aile evinde oturan bir de ağabeyi var. 28 yaşında olmasına rağmen evden taşınmaya cesaret bulamıyor. Buz gibi soğuk bir kış ve Ebbe gideceği zaman, boynuna birçok kere doladığı uzun atkısı burnuna kadar geliyor. Vedalaşırken onu öptüğümde ağzıma yün giriyor.

Sık sık Lise ve Ole'nin evine gitmeye başlıyorum, Ebbe'nin annesini de ziyaret ediyorum. Ufak, yaşlı bir kadın ve her şeyi sanki bir felaketi bildiriyormuş gibi söylüyor. "Kocamın ölümünden sonra," diyor, "bir tek iki oğlum kaldı." Canlı, kara gözlerinde zeki bir ifadeyle beni süzüyor, bir oğlunu ondan alacağımdan korkuyor herhâlde. Ebbe'nin ağabeyinin ismi Karsten. Mühendislik okuyor ve durmadan evden taşınmak istediğini

annesine nasıl söyleyeceğini düşünüyor. Cesaret edemiyor. Ebbe'nin annesi, Grundtvig'in öğretilerini izleyen bir rahibin kızı ve bana Tanrı'ya inanıyor muyum diye soruyor. Hayır, dediğimde bana hüzünle bakıp "Ebbe de inanmıyor," diyor, "ikinizin de ruhunuzu Yaradan'a yöneltmenizi ne çok isterdim." Böyle şeyler söylemesi Ebbe'yi utandırıyor.

Seviştiğimizde Ebbe hiç önlem almıyor. Ona bir çocuk istediğimi ve ona kendim bakabileceğimi söyledim. Her ay masa takvimime kırmızı bir çarpı işareti koyuyorum ama zaman geçse de bir şey olmuyor. Romanım yayınlanıyor ve ertesi sabah ev sahibesi elinde *Politiken* gazetesiyle koşarak odama geliyor. "Bugün gazetede sizi yazıyorlar," diyor nefes nefese, "bir kitaptan bahsediyorlar. Okusanıza." Gazeteyi açtığımda gözlerime inanamıyorum. "Günden güne" makalesinin yanında, gazetenin en gözde yerinde Frederik Schyberg'in iki sütunluk bir eleştirisi var. Başlığı: "Rafine masumiyet" Kitabı alkışlayan bir eleştiri ve sevinçten neredeyse başım dönüyor. Biraz sonra Morten'den telgraf geliyor. "Schyberg'e ve hakiki dehaya şükürler olsun!" diye yazıyor. Daha sonra kendisi ziyarete geliyor ve kahvemizi içerken kulüpte beni çekiştirdiklerini söylüyor. Viggo F.'yi bir süre için kullandığımı ama kendi ayaklarım üzerinde durabildiğim anda ondan kurtulduğumu söylüyorlar. Bunda haklı olabilirler diyorum ama yine de biraz üzülüyorum çünkü hakikat bu kadar basit değil. Ertesi gün, *Politiken*'de benim hakkımda bir "gruk" var. Şöyle yazıyor:

Çıkarmam şair şapkamı her önüme gelene
ama şu Tove'ye gelince
onu coşkuyla selamlayanların arasındayım ben de.

Tartışma gerektirmeyen bir ilk,
ve böyle bir başarının bedeli
korkarım, bir çocuğa zulmetmeleri

Anlaşılan yabani kızını az da olsa hâlâ düşünüyor. Gerçi artık konak hanımıyla evli ve kulübe de hiç uğramıyor.

Âdetim birkaç gün geciktiğinde birdenbire bütün her şeyi unutuyorum. Lise'ye danışıyorum ve doktorda idrar tahlili yaptırmamı öğütlüyor. Sonuç gelince doktor telefon edeceğine söz veriyor ve ondan sonraki günlerde telefonun yanından hemen hemen ayrılmıyorum. En sonunda arıyor ve gayet bayağı bir ses tonuyla sonuç pozitif diyor. Bir çocuğum olacak. Akıl alır gibi değil. Çocukluğumda Rapunzel'e olduğu gibi benim de bedenim şişmanlayıp biçimsizleşirken derinliklerimde bir yerde ufak, sümüksü bir madde, gelişip günden güne büyüyecek. Ebbe buna benim kadar sevinmiyor. "O halde evlenmeliyiz," diyor, "ben de anneme söylemeliyim." Evlenmemize karşı mı olduğunu soruyorum, o da hayır diyor. Ama daha çok genciz ve oturacak bir yerimiz de yok. Bütün bu büyük değişiklikler karşısında gözlerinde çaresiz bir ifade beliriyor ve onu narin ve silik dudaklarından öpüyorum. Üç kişiye yetecek kadar gücüm varmış gibime geliyor. Sonra hâlâ evli olduğum aklıma geliyor ve Viggo F 'ye bir çocuğum olacağını ve dolayısıyla ondan boşanmak istediğimi kibarca belirten bir mektup yazıyorum. Gücenmiş bir tavırla cevap yazıyor: "Söyleyeceğim bir tek şey var: kepazelik! Bir avukatla görüşüp bir an önce hallet." Ebbe'ye mektubu gösterdiğimde "ne gülünç bir adam," diyor. "Nesini beğenmiştin ki onun?"

Bundan sonraki günlerde Ebbe bana geldiğinde neredeyse hep sarhoş. Atkısını tutuk hareketlerle çıkarıyor, konuşmak istediğinde dili dolaşıyor. "Benden adam olmaz," diyor, "sen daha iyisini hak ediyorsun. Anneme de söyleyemedim henüz." Ama sonunda yine de kendini toparlayıp annesine söylüyor. Annesi bir felakete uğramış gibi ağlıyor ve artık yaşamak için bir nedeni olmadığını söylüyor. Lise, Ebbe'nin gözyaşına ve suçlamalara tahammül edemediğini söylüyor. İyi kalpli fakat zayıf bir insan olduğunu ve bu evlilikte, kararları benim vermem gerekeceğini söylüyor. Buna pek aldırmasam da duymak hoşuma gitmiyor. Ayrıca midem bulanıyor ve her sabah kusuyorum. Nadja beni görmeye geliyor ve durumu daha da doğrudan doğruya açıklıyor. Ebbe içkici ve hiçbir iş görmüyor. "Son derece tatlı bir insan ama korkarım ona sen bakacaksın.

6.

Devamlı beraber olmak istediğimizden boşanmam daha kesinleşmeden Ebbe'nin annesinin evinde bir odaya yerleşiyoruz. Ebbe sabahlarını Devlet Fiyatlandırma Müşavirliği'nde geçiriyor. Birçok talebe burada zaman öldürerek biraz harçlık kazanıyor. Victor adında, onun gibi ekonomi okuyan bir iş arkadaşı var. Gökyüzünde ne kadar yıldız varsa Ebbe'nin de o kadar arkadaşı var ve hepsiyle tanışmam imkânsız. Sabahları Victor'la işe gittiğinde, bir ilahi kitabından yırtmış oldukları günün ilahisini söylüyorlar sonra sayfayı sigaralarını sarmak için kullanıyorlar. Tütün bulmak büyük mesele ve bazen sigaralarını, çay yerine satılan ikame ürünle sarıyorlar. Bu arada ben yeni bir roman yazmaya başladım. Yayınevine adı *Küçük Dünya* olacak bir şiir kitabımın metnini daha yeni ilettim. İsmini Ebbe koydu. Mesleğime çok ilgi gösteriyor. Aslında edebiyat okumak istiyormuş ama iki sene evvel ölen babası, bunun ekmek parası getirmeyen bir hayalperestlik olduğunu söylediğinden, şimdi Ebbe onu zerre kadar ilgilendirmeyen ulusal ekonomi okuyor. Ama büyük sevdası edebiyat ve devamlı elinde bir roman var – benimle konuştuğu zamanlar dışında tabii. Daha evvelden hiç duymadığım kitaplara dikkatimi çekiyor. Her öğleden sonra eve geldiğinde ne yazdığımı görmek istiyor ve bir eleştirisi olursa onu hep mantıklı buluyorum ve metni düzeltiyorum. Bu günlerde ailemi pek görmüyorum. Ağabeyim üç yaşında bir çocuğu olan boşanmış bir kadınla beraber yaşıyor. Ebbe ile onları ziyaret ettik ama aralarında konuşacak doğru dürüst bir konu bulamadılar. Ebbe taşradan gelen, üst tabakadan bir çocuk, Edvin ise başka bir se-

çeneği olmadığı için her gün selüloz cila buharlarını yıpranmış ciğerlerine çeken Kopenhaglı bir boyacı çırağı. Annem ve babamın dünyası da Ebbe'ninkinden çok uzak. Babaml'a kitaplar üzerine, annemle ise Viggo F. gibi benim hakkımda konuşuyor. Ama onlara karşı hiç küçümseyici bir tavır takınmıyor. Annesi ve Karsten ile akşam yemeğimizi yedikten sonra odamızda yatağa uzanıyoruz ve gelecekten, doğacak çocuğumuzdan, hayattan, birbirimizle tanışmadan evvelki yaşantımızdan bahsediyoruz. Ebbe noktalaması zor konuları konuşmayı tercih ediyor. Mesela zencilerin neden siyah olduğu hakkında bir teorisi, Yahudilerin neden burunlarının kemerli olduğu hakkında ise başka bir teorisi var. Bir keresinde dirseğinin üstüne yaslanıp birbirine yakın gözlerinde yoğun, ahlaki bir ifadeyle yüzüme bakıyor. "Belki," diyor ciddiyetle, "yeraltı direniş örgütüne katılmalı. Fransa'nın istilasından beri durum hiç iyi gözükmüyor." Direnişi karısı ve çocuğu olmayanlara bırakmasını söylüyorum ve görünüşe göre bu fikrini tekrar unutuyor. Bugünlerde kendimi iyi hissediyorum. Evlenmek üzereyim, bir çocuğum olacak, sevdiğim genç bir adamla beraberim ve yakında kendi evimize taşınacağız. Ebbe'ye ondan asla ayrılmayacağımı ve hayatın son zamanlarda olmuş olduğu gibi karmakarışık olmasından nefret ettiğimi söylüyorum. Beni çenemin altından tutup öpüyor. "Belki, diyor, "karışık olan sensin. O zaman hayatın da öyle olur."

Nihayet boşanma kesinleşiyor ve Tartinisvej'de Lise, Ole ve Ebbe'nin annesinin yakınında bir daire tutuyoruz. Sydhavnen, bir parmağın ucundaki tırnak gibi uzun Enghavevej'in sonunda bulunuyor. Bütün sokaklar bir bestecinin ismini taşıdığından buraya "müzik mahallesi" de deniyor. Binalar fazla yüksek değil ve çoğunun önünde çimenli, ağaçlı küçük bahçeler var. Son sokak ile açık alanın arası çöplük ve rüzgâr belirli bir yönden estiğinde çöp kokusu evlerin içine kadar geldiğinden pencereleri açık bırakmak mümkün değil. Wagnersvej'de Lise ve Ole'nin oturduğu evin karşısında, birçok insanın sene boyunca kaldıkları bahçeli, yazlık kulübeler var. Kulübelerden bir kadın Lise'ye temizlik yapmaya geliyor ve her cumartesi Lise, kadının beş ço-

cuğunu alıp banyoya götürüyor ve bütün daire çocukların uzun uzun ağlamalarıyla yankılanırken, onları ovup fırçalıyor. Bu tür şeyleri Lise doğal olarak yapıyor ve bu yönüyle bana Nadja'yı andırıyor. Komünist bir denizci ile beraber yaşamaya başladığından beri Nadja her fırsatta komünist görüşlerini ortaya döküyor, oysa Piet'in zamanında tamamen sağcıydı. Bunları Ebbe'den duyuyorum çünkü gebeliğim yüzünden akşam sekizde uykum geliyor ve artık akşamları çıkmıyorum.

Dairemiz bir buçuk odalı ve çift kişilik yatağımız küçük odadaki yeri hemen hemen kaplıyor. Yatağı bize Ebbe'nin annesi verdi. Diğer odada Ebbe'nin babasının eski yazı masası, ikinci el aldığımız bir yemek masası, Lise'nin verdiği dik arkalıklı dört sandalye ve duvarın yanında bir divan duruyor. Divanın üstüne kahverengi bir battaniye seriyoruz ve Ebbe, içine doğan bir ilhamla arkadaki duvara da kahverengi bir battaniye asıyor. Lise'nin ona verdiği kırmızı bir keçe parçasını kalp şeklinde kesiyor ve duvardaki battaniyeye yapıştırıyor, sonra eserinin tadına varmak için geriye bir adım atıyor. "Bizim evimizde," diyor gururla, "asla içki sefası olmayacak." Annesinin duygularını göz önünde bulundurarak, evlenmeden evvel daireye taşınmıyoruz. Yoksa günahkârlığımızın fazla göze batacağını düşünüyor.

Ağustos ayının ilk günlerinden birinde evleniyoruz ve belediye binasına bisikletle, el ele tutuşarak gidiyoruz. Erken geldiğimizden bir kahve içmeye Frascati'ye gidiyoruz. Kahvelerimizi yudumlarken Ebbe'ye bakıyorum ve yüzünün yumuşak, masum, onu korumaya teşvik eden savunmasız bir niteliği olduğunu düşünüyorum. Birden: "Senin üst dudağın amma uzun," diyorum. Bunu kötü niyetle söylemesem de, bana kavgacı bir ifadeyle bakıyor. "Seninkinden uzun değil," diyor. "Benimki fazla uzun değil ki, diyorum gücenerek, "seninki neredeyse bütün suratını kaplıyor." Öfkesinden kıpkırmızı kesiliyor. "Görünüşümle alay etmeyi bırak," diyor "lisedeki kızlar bana deli oluyordu. Lise, sırf ben onu istemediğim için Ole'yi seçti. "Amma kendini beğenmişsin, diyorum sinirle ama bir yandan da şaşkınlıkla kavga ediyoruz diye düşünüyorum. Bunu hiç daha evvelden yap-

madık. Sessizlik içinde hesabı ödüyor. Siyah ceketinin kolları ona uzun geliyor. Damatlık takım elbiseyi ağabeyinden ödünç aldı. Fener Kulübü'nde sadece fakir oldukları için değil, ayrıca iyi giyinmeyi gülünç buldukları için giyim kuşamları kötü. Ebbe parmağını ona büyük gelen gömleğin yakasının kenarında gezdiriyor ve uzun adımlarla önümden yürüyor. Tek bir kelime söylemeden belediye binasının önüne vardığımızda, kafasını sallayarak saçlarını geriye atıyor. "Eğer," diyor tehdit edercesine, "dudağım hakkında söylediğini geri almazsan, seninle evlenmek istemiyorum." O anda gülmeye başlıyorum. "Yapma ya," diyorum, "çocukluk bu. Kimin dudağı daha uzun diye gerçekten küsüşecek miyiz? Öyleyse benimkisi olsun." Üst dudağımı alt dudağımın üzerine çekiyorum ve onu görebilmek için gözlerimi neredeyse şaşı yapıyorum. "Baksana, bir kilometre uzunluğunda," diyorum, "Haydi! Öyle veya böyle evleniyoruz."

Ve evleniyoruz da. Dairemize taşınıyoruz ve ben artık iyi para kazanmaya başladığımdan temizlikçi bir kadın tutuyoruz. İsmi Bayan Hansen ve işe başvurmaya geldiğinde, Ebbe içtenlikle "havuç rendeleyebilir misiniz?" diye soruyor. Bayan Hansen bu işi üstlenebileceğini söylüyor. "Çünkü havuç sağlığa çok iyi gelir," diye açıklıyor Ebbe, "hele kıtlığın olduğu bu günlerde." Sonraları bu Bayan Hansen'in aklına ne zaman gelse onu güldürüyor çünkü evde asla havuç bulunmuyor. Günler, sahne aydınlanmadan evvel çalan hızlı davul ritmi gibi geçip gidiyor. Gebelik, annelik ve çocuk bakımı hakkında kitaplar okuyorum ve Ebbe'nin bunlara neden benim kadar ilgi göstermediğini anlayamıyorum. Baba olacağını düşünmenin ona son derece gerçek dışı geldiğini söylüyor. Benim adımı gazetede gördüğü zaman da ona gerçek dışı geliyor. Ünlü birisiyle evli olduğuna inanamıyor ve bundan hoşlandığından da emin değil. Akşamları oturup saçını parmaklarına dolayarak denklemler çözüyor. Doğru sonucu çıkarmaya bayılıyor ve esasında matematikçi olması gerektiğini söylüyor. Geert Jørgensen'in, normal bir erkeğin beni asla çekici bulmayacağını söylediğini anlatıyorum ona. "Kim normal ki?" diye soruyor ve ceplerini yoklayıp ya cüzdanını ya tütün kesesini

ya da anahtarlarını arıyor. Son derece dalgın ve devamlı eşyalarını kaybediyor. Sanki bakışlarına hâkim olabilmek istercesine başını hep hafif arkaya eğip burnunu havaya dikerek yürüyor ve o yüzden sokakta sık sık ayağı bir şeye takılıyor. Lise ile Ole'nin evinde partilere gidiyor ve gece yarısı eve sarhoş döndüğünde beni uyandırıyor. Ben de sinirlenip onu geri çeviriyorum çünkü bugünlerde uykumu almam şart. Ertesi sabah bu davranışından ötürü özür diliyor. Bazen anneme gidiyorum veya o beni görmeye geliyor. Onunla çocuk doğurmaktan bahsediyoruz. Edvin'i ve beni düşürmek için yediği çam sabunu nedeniyle ikimizin de sabun köpüğü bulutları arasında doğduğumuzu anlatıyor. "Ben hiç çocuk sevmemişimdir," diyor.

Günler geçiyor, haftalar, aylar geçiyor. Hauserplads'ta, Doktor Aagaard'un özel kliniğinde doğum yapacağım ve orada muayeneye gidiyorum. Yaşlıca, sevimli bir adam ve doğumla ilgili korkularımı yatıştırıyor. Kasılmalar arasında beşer dakika olduğu zaman kliniğe gelmemi bildiriyor. Ama doğum tarihi en ufak bir hareketlenme olmadan geçip gidiyor. Fok postundan bir palto aldım ve düğmelerinin yerini durmadan değiştirmekten artık en uç kenarından sarkıyorlar. Eğildiğimde ayaklarıma yetişemiyorum ve bağcıklarımı Ebbe bağlamak zorunda. Hayatımda benim kadar şişko bir gebe kadın gördüğümü hiç hatırlamıyorum. Beyninde su birikmiş devasa bir çocuk doğuracağımdan korkuyorum. Bir yerde böyle şeyler hakkında bir şey okumuştum. Sık sık Lise'nin ufak oğlu Kim'i ödünç alıp onunla yürüyüşe çıkıyorum. Tatlı, güler yüzlü bir oğlan ve hep Nis Petersen'in bir şiirini düşünmeme neden oluyor: Küçük çocukların tebessümlerini biriktiriyorum. Bütün bunların yanı sıra Karl Bjarnhof benimle *Sosyal Demokrat* gazetesi için bir röportaj yapıyor. Başlığı gördüğümde şok oluyorum. Büyük büyük harflerle "Para, şöhret ve iktidar istiyorum" diye yazıyor. Bunu gerçekten ben mi söyledim? Ben neden iktidar isteyeyim ki? Röportaj baştan sona hakkımda sevimsiz bir izlenim bırakıyor. Kendini beğenmiş, hırslı, boş, sadece bencil birisi olarak tanımlıyor beni. Yoksa gazeteciler bana hep iyi muamele etmişlerdir ve Karl Bjarnhof'a ne yaptım acaba diye merak

ediyorum. Sonradan onun Viggo F'nin bir arkadaşı olduğu aklıma geliyor. Belki onu bıraktığım için bana içerliyordur.

Çok soğuk bir kış ve yollar buzla kaplı. Sabırsızlık içinde doğum sancılarını bekliyorum ve onları başlatmak için hava kararıktan sonra Ebbe ile kol kola evin etrafında, soluğum kesilerek koşuyorum. Postumun düğmelerinin fırlayarak kopmasından başka netice vermiyor. Nihayet bir sabah karnım ağrıyor ve Bayan Hansen'e bu kasılma olabilir mi diye soruyorum. Olabileceğini düşünüyor ve gün ilerledikçe fenalaşıyorum. Sancıların her gelişinde Ebbe elimi tutuyor. Akşam kliniğe gidiyoruz ve orada uzun, çaresiz bir bakışla benimle vedalaşıyor.

"Ama çirkin bu," diyorum şaşkınlıkla ve kucağıma verdikleri bir kundak dolusu insan parçasına bakarak. Yüzü armut şekilli, şakaklarında, forsepsin bırakmış olduğu iki derin iz var. Kafasında bir tel saç yok. Başhekim gülüyor. "Hiç yeni doğmuş bebek görmediğiniz için size öyle geliyor," diyor. "Hiçbiri güzel değildir ama anneler yine de genelde aksini düşünür. Şimdi kocanızı çağırıyorum." Ebbe elinde bir demet gülle içeri geliyor. Demeti beceriksizce tutuyor ve birden aklıma bana daha önceden hiç hediye vermediği geliyor. Yanıma oturup tekrar beşiğe yatırmış oldukları bebeğimize bakıyor. "Biraz geniş çeneli," dediğinde fena hâlde güceniyorum. "Tek söyleyeceğin bu mu?" diyorum. "Doğum yirmi dört saat sürdü, bir daha çocuk istemediğime yemin ettim, sancılardan ciyak ciyak bağırdım ve senin tek söyleyeceğin biraz geniş çeneli olması mı?" Ebbe pişman görünüyor ve "belki zamanla güzelleşir" diyerek her şeyi daha da beter ediyor. Eve ne zaman döneceğimi soruyor çünkü beni çok özlüyormuş. Beşiğe doğru eğilip o minicik parmakları tutuyorum. "Şimdi anne, baba ve çocuğuz," diyorum, "gayet sıradan, normal bir aile." "Neden, diye soruyor Ebbe merakla, "sıradan ve normal olmayı bu kadar çok istiyorsun? Öyle olmadığın bir hakikat." Buna bir cevap veremiyorum ama kendimi bildim bileli dilediğim bu.

7.

Korkunç bir şey oldu. Helle doğduğundan beri, Ebbe ile yatmaya olan arzumu tamamen kaybettim ve dahası, onunla yattığımda hiçbir şey hissetmiyorum. Doktor Aagaard'a danışıyorum ve bunda bir tuhaflık olmadığını söylüyor. Bebeği emzirip ona bakmaktan ve ayrıca deli gibi çalışmaktan tükeniyorum, dolayısıyla Ebbe'ye enerjim kalmıyor. Ama Ebbe bu duruma üzülüyor çünkü onun hatası olduğunu zannediyor. Konuyu Ole ile tartışıyor, o da Van de Veldes'in *İdeal Evlilik* adlı kitabını okumasını tavsiye ediyor. Ebbe bu senelerin önde gelen pornografik yapıtı olan kitabı yanakları kızararak okuyor. Bütün pozisyonların tariflerini okuyor ve her akşam bir yenisini deniyor. Sabahları ikimiz de akrobatlığa teşebbüs etmekten iki büklümüz ama bundan başka bir sonuç elde etmiyoruz. Sorunu Lise ile tartışıyorum, o da onun için tam tersi olmuş olduğunu anlatıyor. Ancak Kim'i doğurduktan sonra zevk almaya başlamış. Yumuşak, Meryem Ana'yı andıran gözlerinde düşünceli bir ifadeyle bana bakıyor. "Bir sevgiliye ne dersin?" diye soruyor. "Bazen başkasıyla beraber olmak, eşinle daha çok yakınlaşmana neden olur." Onun bir sevgilisi var – bir avukat. Polis Merkezi Amirliği'nde çalışıyor ve Lise onunla her gün ana binanın sütunları arasında dolaşırken, Ole'yi fazla mesai yaptığına inandırıyor. Ole'nin haberi var ama yok. Onun da başkasıyla bir çocuğu var ve doğmadan evvel Lise onu evlat edinmeyi ciddi bir şekilde düşünüyormuş. Sonradan çocuğun sağır ve dilsiz olduğu ortaya çıkmış ve şimdi onu evlat edinmediği için seviniyor. Ona bir sevgili istemediğimi çünkü eğer hayatım tekrar dağılıp karmakarışık olursa çalışamayaca-

ğımı söylüyorum. Ve günler geçtikçe cümle kurmanın, kelime birleştirmenin ya da yalın, dört satırlık mısralar yazmanın gerçekten becerebildiğim, beni tutkuyla bağlayan tek şey olduğunu daha iyi anlıyorum. Bunu yapabilmem için de onları sonradan kullanabilmek amacıyla bir arşive yerleştiriyormuşum gibi insanları özel bir şekilde gözlemlemem lazım. Bunu yapabilmem için ayrıca özel bir şekilde okumam lazım, belli belirsiz ihtiyacım olan şeyleri hemen olmasa da sonradan kullanmak için bütün gözeneklerimle içime çekercesine. Bunu yapabilmem için de fazla arkadaş ilişkilerimin olmaması ve akşamları çıkıp içki içmemem lazım çünkü o zaman ertesi gün çalışamıyorum. Ve kafamda devamlı cümleler kurmakla meşgul olduğumdan, Ebbe benimle konuşmak istediğinde sık sık mesafeli ve dalgınım, o da bu yüzden inciniyor. Bununla beraber hep Helle ile haşır neşir olmam ona benim dünyamın dışında bulunma hissini veriyor. Oysa eskiden dünyamın bir parçasıydı. Öğleden sonra eve geldiğinde yine yazdıklarımı okumak istiyor ama şimdi eleştirileri, sanki beni en hassas yerimden vurmak istercesine yersiz ve haksız. Bir gün *Çocukluğun Sokağı* kitabımdaki karakterlerden Bay Mulvad yüzünden kavga etmeye başlıyoruz. Mulvad denklem çözmeyi sevdiği için Ebbe'nin tepesi atıyor. "Tıpkı benim gibi," diyor, "bütün arkadaşlarım beni tanıyıp gülecekler." Bay Mulvad'ı silmem için ısrar ediyor. Gerçi erkek karakterlerime kişilik vermekte hâlâ zorlandığımdan Bay Mulvad biraz tuhaf bir tip ama yine de onu silmek istemiyorum. "Neden, diyor Ebbe kızgınlıkla, "karakterlerini mesela Dickens gibi yaratamıyorsun anlamıyorum. Sen gerçeğin kopyasını çıkarıyorsun sadece. Sanatla bir alakası yok bunun. Bundan sonra yazdıklarımdan uzak durmasını rica ediyorum, nasılsa bu tür şeylerden anlamıyor. O da bir şairle, üstelik frijit bir şairle evli olmaktan bıkıp usandığını söylüyor. Nefesim kesiliyor ve birden gözyaşlarına boğuluyorum. Küçükken ağabeyimle kavga ettiğimden beri kimseyle kavga etmedim ve Ebbe ile birbirimize dargın olmamıza dayanamıyorum. Helle uyanıyor, ağlamaya başlıyor ve onu kucağıma alıyorum. "Lütfen denklem çözmesine izin ver," diyorum acına-

cak bir hâlde, "öyle bir adamın boş zamanında başka ne yapacağını bilemiyorum ki. Ebbe, beni Helle ile beraber kucaklıyor ve "özür dilerim, Tove," diyor, "ağlama artık. İstersen denklem çözebilir. Diğer söylediklerimi de ciddiye alma. Sadece ağırıma gidiyor o kadar."

Bu kavgamızdan kısa süre sonra bir gün eve her zamanki saatte dönmeyince ona ne kadar bağımlı olduğumu hissediyorum. Odada bir aşağı bir yukarı yürüyorum, elimden başka bir şey yapmak gelmiyor. Ebbe akşamları sık sık çıksa da herkesten önce evine dönerdi. Akşama doğru Helle'yi emzirip giyindiriyorum ve işten yeni dönmüş olan Lise'yi görmeye gidiyorum. Ole'nin de evde olmadığını ve herhâlde beraber çıktıklarını söylüyor. Sonra başkalarıyla karşılaşıp hep beraber kafayı buluyorlardır, diyor. Bu her zaman olan bir şey. "Sen çok eski kafalısın," diyor gülümseyerek. "Belki cebinde haftalık maaşıyla hemen evine dönen, içki içmeyen bir adamla evlenseydin daha iyi olurdu." Ona Ebbe ile olan kavgamızdan bahsediyorum ve evliliğimizin artık o kadar iyi gitmediğini söylüyorum. Yazmayan, frijit olmayan başka bir kız bulacağından korktuğumu söylüyorum. "Bir geceliğine belki evet," diyor Lise, "ama senden ve Helle'den ayrılmayı aklından bile geçirmez. Senden bahsettiğinde, seninle ne kadar gurur duyduğu belli oluyor. Ama sana kıyasla kendini küçük görmesini anlayışla karşılaman lazım. Meşhursun, para kazanıyorsun, seni ilgilendiren bir işin var. Ebbe ise az çok karısının parasıyla geçinen, fakir bir talebe. Üniversitede yanlış bir bölümü seçmiş ve hayata katlanabilmek için sık sık sarhoş olması gerek. Ama yatakta işler bir kez yoluna girdi mi, her şey düzelir. Merak etme, bebek emzirmekten gücün tükendi o kadar." Kim'i kucağına alıyor ve onunla biraz oynuyor. "Ole tahsilini bitirdiği zaman, diyor, "çocuk psikoloğu olacağım. Ofiste çalışmak dayanılacak iş değil." Lise sadece kendi çocuğunu değil başkalarının çocuklarını da seviyor. Daha doğrusu başka insanları seviyor ve arkadaşlarımız, en yakınlarına bile asla söyleyemeyecekleri şeyleri gelip ona anlatıyor. "Ne zaman eve döner dersin?" diye soruyorum. "Bilmem, diyor Lise, "bir keresinde Ole sekiz gün eve dönme-

mişti ama o zaman ben de meraklanmaya başlamıştım." Kim'i yatırdıktan sonra bacaklarını altına çekip çenesini dizine dayayarak oturuyor. Bütün şahsiyeti insanda güven ve dostça duygular uyandırıyor, ben de birazcık rahatlıyorum. "Bazen," diyorum, "kimseyi gerçekten sevemediğimi hissediyorum. Sanki koca dünyada bir tek kendimi görüyorum." "Saçmalama," diyor Lise, "Ebbe'yi gerçekten seviyorsun ya." "Evet ama," diyorum, "gerektiği gibi değil. Eğer atkısını unutursa, hatırlatmıyorum. Ona iyi bir yemek hazırlamak gibi şeylerle de uğraşmıyorum. Sanırım ancak birisi bana ilgi gösterirse onu sevebiliyorum. O yüzden zaten kara sevdaya tutulmam mümkün değil." "Olabilir," diyor, "ama Ebbe de sana ilgi gösteriyor işte." Ona Bay Mulvad ve denklemlerden bahsettiğimde gülmeye başlıyor. "Ebbe'nin denklem çözdüğünü bilmiyordum," diyor, "hakikaten komik." "Hayır," diyorum ciddiyetle, "yazdığım zaman, kimseye nezaket gösteremem. Bu elimde değil." Lise sanatçıların bencil olmaları gerektiğini, buna kafamı fazla takmamamı söylüyor. Yıldızların aydınlatamadığı kapkaranlık sokaklardan yürüyerek eve gidiyorum. Mutluyum, yürürken tutunabileceğim bir çocuk arabam var. Saat daha sekiz olmasa da sokağa çıkma yasağından dolayı acele etmem lazım. Herkes sekizden evvel evde olmalı. Bu demek ki Ebbe her neredeyse bu akşam eve dönmeyecek. Helle'nin altını değiştiriyorum, geceliğini giydirip yatırıyorum. Daha dört aylık ve bana dişsiz ağzıyla gülümseyip bütün eliyle parmağımı kavrıyor. İyi ki şimdilik babası evde mi değil mi umursamıyor.

Ertesi sabah Ebbe içler acısı bir hâlde eve dönüyor. Paltosunu yanlış düğmelemiş, atkısını da gözlerinin altına kadar çekmiş, hâlbuki mevsim bahar ve hava yumuşak. Gözleri içkiden ve uykusuzluktan kan çanağı gibi. Hayatta olduğu için o kadar mutluyum ki onu azarlamak hiç içimden gelmiyor. Odanın ortasında sallanarak duruyor ve sakarca, sarhoşluğunun belli bir safhasında etrafındaki herkes onu alkışlarken kendi başına yaptığı bir dans olan "Maymun Oyunu"ndan bazı adımlar sergiliyor. Tek bacak üstünde durup kendi etrafında dönüyor fakat dengesini kaybediyor ve bir iskemleye tutunması gerekiyor

"Sana sadakatsizlik ettim," diyor bulanık bir sesle. "Kiminle?" diye soruyorum üzülerek. "Hamile, yok fir-frijit olmayan havalı bir kızla," diyor. "İki Köşe meyhanesinden Ole'nin tanıdığı birisi." "Onu tekrar görecek misin?" diye soruyorum. "Eh," deyip bir iskemleye çöküyor, "bu birçok şeye bağlı. Eğer şu senin Mulvad denklem çözeceğine iskambil falına bakarsa belki onu tekrar görmem, aksi takdirde bilemem." Yanına gidip atkısını ağzının önünden çekiyorum ve onu öpüyorum. "Lütfen onunla tekrar görüşme," diye yalvarıyorum içtenlikle, "Mulvad iskambil falı açar, söz." Elini belime dolayıp başını bacaklarıma yaslıyor. "Canavarın tekiyim," diye sayıklıyor, "Ne yapıyorsun benimle? İçkiciyim, fakirim, elimden hiçbir iş gelmiyor. Sen ise güzel ve meşhursun, istediğini elde edebilirsin." "Ama bizim bir çocuğumuz var," diyorum içtenlikle, "senden başkasını istemiyorum." Ayağa kalkıp bana sıkıca sarılıyor. "O kadar yorgunum ki," diyor, "sarhoş olup problemimizin üstesinden gelmem mümkün değil. Lanet olası Van de Velde, onun yüzünden belim tutuldu." Bu bizi güldürüyor ve soyunmasına yardım edip onu yatırıyorum. Ardından daktilonun başına geçip yazıyorum ve yazarken unutuyorum, kocamın bir başkasıyla yattığını, her şeyi unutuyorum, ta ki Helle ağlayıp onu emzirme vakti gelinceye kadar.

Ertesi gün şöyle başlayan bir şiir yazıyorum: *Neden sevgilim yağmurun altında yürüyor, şapkasını, paltosunu almadan? Neden sevgilim gecele yin kaybolup gitti, kimsenin bir açıklaması olmadan?* Ebbe'ye gösterdiğimde, güzel olduğunu fakat yağmur yağmadığını, ayrıca üstünde paltosu olduğunu söylüyor. Gülerek ona Edvin'in bir keresinde çocukluk şiirlerimi okuduğunda, yalancının teki olduğumu söylediğini anlatıyorum. Ebbe beni çok üzdüğü için bir daha asla kafayı bulup eve dönmemezlik etmeyeceğini söylüyor. "Lanet olası pullimut yüzünden, diyor. Barda bira içebilmek için yanında bir kadeh de pullimut alman lazım, bu da herkesi ayyaşa çeviriyor. Ona kıskançlıkla kızın nasıl birisi olduğunu soruyorum, o da hiç benim kadar güzel olmadığını söylüyor. "Sanatçılara ve talebelere asılan tiplerden, diyor, "o tür kız sürüsüne bereket." Ayrıca, "eğer Helle doğmuş olmasay-

dı, aramız hâlâ iyi olurdu," diyor. Ben de "ve tekrar iyi olacak," diyorum hemen, "iyiye gittiğini şimdiden hissediyorum. Ama bu doğru değil. Aramızda sonsuz derecede güzel, mühim ve kıymetli olan bir şey mahvoldu ve Ebbe benim gibi sorunlarının ve hüzünlerinin içinden yazarak çıkamadığı için, benden daha fazla acı çekiyor. Akşam uykuya dalmadan evvel lambanın ışığında, kahverengi benekleri altınımsı bir ton alan çekik gözlerinin içine uzun uzun bakıyorum. "Ne olursa olsun beni ve Helle'yi asla terk etmeyeceğine söz ver," diyorum. Buna söz veriyor. "Beraber ihtiyarlayacağız," diyor, "senin kırışıkların oluşacak, çenenin altı anneminki gibi gevşeyip sarkacak ama gözlerin asla yaşlanmayacak. Mavi renginin etrafındaki siyah çemberiyle gözlerin hep aynı kalacak. İlk âşık olduğum o çemberdi." Öpüşüyoruz ve bir müddet iki kardeş gibi nezih bir şekilde birbirimizin kolları arasında yatıyoruz. Van de Velde dönemi sona erdikten sonra, beni rahatsız etmese de ve onu nadiren geri çevirmiş olsam da bir daha benimle yatmaya teşebbüs etmiyor.

8.

Mayıs ayının sonlarına doğru bir gün Ester beni görmeye geliyor. Genç Sanatçılar Kulübü'nün hem sokağa çıkma yasağından hem buluştuğumuz lokanta altın yumurtlamadığımız için isteksiz olduğundan, hem de üyelerin arasındaki anlaşmazlıklardan dolayı dağılmak üzere olduğunu anlatıyor. Sonja, Morten Nielsen'in düzeltip durduğu ve Profesör Rubow'un da birkaç bölümünü okumuş olduğu romanını bir türlü bitiremiyor. Halfdan'ın şiirlerini Athenæum Yayınevi kabul etmiş ve aynı yerde Ester'in romanını da beğenmişler, sonbaharda çıkacak. Ben ise *Çocukluğun Sokağı*'nın metnini yayınevine ilettiğimden beri yazmıyorum ve içimde hiçbir şeyin dolduramadığı büyük bir boşluk hissediyorum. Her şey içime işleyedursun, içimden hiçbir şey aktaramıyorum. Lise bu kadar çalışıp çabaladıktan sonra biraz hayatın tadını çıkarmamı, bunu hak ettiğimi söylüyor. Ama benim için hayatın tadı yazmak demek. Yapacak işim olmadığından saatlerce Schubertsvej'de oturan Arne ve Sinne'nin evinde takılıyorum. Onlar Ebbe ile geçirdiğim ilk gece, çocuk karyolasında uyuyan çift. Ebbe gibi Arne de ekonomi okuyor ve ailesinden o kadar çok yardım görüyor ki bir işte çalışmasına gerek yok. Sinne Limfjord bölgesinden bir çiftçinin kızı, etli butlu, kızıl saçlı ve enerji dolu. Kendi bilgisizliğine tahammül edemediğinden lise diplomasını almak için devlet okuluna başlamış. Ben bilgisizliğime alıştığımı ve bir şey öğrenmeyi beceremediğimi söylüyorum. Fransız devriminin bile sonunu getiremeden Viggo F 'den boşandığımı anlatıyorum.

Ester artık Viggo F 'nin evinde oturmuyor. Viggo F 'nin bana duyduğu özlem ve onu bıraktığım için bana beslediği kinden

başka bir şeyden bahsetmemesinden bıkıp usandığını anlatıyor. Şimdi ailesinin evinde oturuyor ama orada da durum pek iyi değil. Babası metreslerini birbiri ardına eve getiren iflas etmiş bir tüccar. Annesi buna alışmış. "Baksana," diyor Ester, "bu zorlama açık fikirlilik canıma tak etti." Benim de öyle ve ona, acaba bizim gibi gariplerin yazmadıkları dönemlerde ne yapmaları gerektiğini soruyorum. O anda bana esas niyetini açıklıyor. Eczanede çalıştığında Elisabeth Neckelmann adında bir ressam ile tanışmış. Sadece kadınlardan hoşlanan bu ressam, bükük yakalı, takım elbiseli, sigara ağızlığı kullanan başka bir bayan ile beraber yaşıyor. "Bana biraz tutkun," diyor Ester sakince, "ve istersem yazlığında kalabileceğimi söyledi. Ben de bu fikri çok beğendim ama orada Halfdan ile beraber kalmamıza paramız yetişmiyor. Sen benimle gelmek istemez misin? Oranın havası Helle'ye iyi gelir." Cevap vermekte biraz tereddüt ettiğimde, Ebbe lafa karışıyor. "Bence gitmelisin," diyor, "kısa bir ayrılık döneminin genellikle evliliğe faydası olur." Ayrıca Helle onu rahatsız etmediği zaman daha iyi ders çalışabileceğini söylüyor. Yakında ilk sınavları var ve okuması gereken çok şey birikmiş. Böylece Ester'in teklifini kabul ediyorum. Ondan hoşlanıyorum çünkü sakin, sevecen ve mantıklı birisi ve hayattaki hedefi benimkinin aynısı. Yazlık ev Zelanda'nın güneyinde, Kopenhag'dan uzak bir yerde olmasına rağmen Ebbe beni mümkün oldukça sık görmeye geleceğine söz veriyor. Ertesi gün bisikletle oraya gitmeye karar veriyoruz ve o akşam, uzun bir müddetten sonra ilk defa Ebbe benimle yatıyor. Bunu kızgınlıkla, şefkatsizce, sanki beni hala arzuladığı için sinirleniyormuş gibi yapıyor. "Emzirmeyi bıraktığım zaman, diyorum suçluluk duyarak, "her şey değişecek." Ebbe, üstüne süt aktığında gülüyor. "Eh, diyor, "bir süthaneyle yatmak da kolay iş değil.

Evin yeri alçak bir arazide. Arkasında bir buğday tarlası ve eğri iki çam ağacının girişi sakladığı yola doğru uzanan yamaçta, sert otlar ve yaban ahududu çalıları var. Evin içerisinde, köşede eski

tarz bir sobası olan geniş bir oturma odası ve iki yataklı ufak bir oda var. Burada yattığımızda birbirimize o kadar yakınız ki geceleyin bir anlığına uyandığımda, Ester'in sessizce nefes alıp verdiğini duyabiliyorum. Ben Helle ile beraber uyuyorum ve küçük, sıcak bedeninin bana sokulduğunu hissetmek bana mutluluk ve emniyet veriyor. Gündüzleri çocuk arabasında güneşin altında duruyor ama benim gibi o da kolay kolay bronzlaşmıyor. İkimiz de açık tenliyiz. Öte yandan Ester birkaç gün geçmeden yanıyor. Dişleri sanki beyazlaşmış gibi, gözlerinin akı ise gergin, bronzlaşmış cildinin yanında ıslak porselene benziyor. Sabahları Ester'in benden daha fazla uykuya ihtiyacı olduğundan ilk ben kalkıyorum. Yakınımızda oturan bir çiftçiden, süt ve yumurtayla beraber aldığımız çubuklarla sobayı yakmak için epey uğraşıyorum. Soba yanmaktan çok tütüyor ve ateş alması için birçok kere baştan başlamam gerekiyor. O zaman çay yapıp ekmek dilimlerine tereyağı sürüyorum ve bazen Ester'in kahvaltısını yatağına götürüyorum. "Beni şımartıyorsun," diyor sevinerek ve yaprakkurusu gözlerinden uykuyu ovuşturuyor. Uzun siyah saçları pürüzsüz alnının önüne düşüyor. Günlerimiz uzun yürüyüşlerle, çene çalmakla ve ilk dişi çıkmış olan Helle ile oynamakla geçiyor. Daha evvelden hiç şehir dışında vakit geçirmedim ve buradaki büyük sessizlik önceden tecrübe ettiğim hiçbir şeye benzemediğinden beni şaşırtıyor. Mutluluğa yakın bir şey hissediyorum ve belki hayatın tadını çıkarmak budur diye düşünüyorum. Akşamları Ester Helle'ye bakarken sık sık kendi başıma yürüyüşe çıkıyorum. Geldiğimizden beri tarlaların ve çam ormanlarının kokusunun yoğunlaştığını fark ediyorum. Karanlıkta çiftliğin pencerelerindeki ışık, sarı kareler şeklinde parlıyor ve buradaki insanların günlerini nasıl geçirdiklerini merak ediyorum. Adam herhâlde içeride oturmuş radyo dinliyor, kadın ise büyük bir sepetten çıkardığı çorapların söküklerini onarıyordur. Birazdan esneyip gerinecekler, havaya bir göz atıp ertesi günün işlerinden kısaca söz edecekler ve çocukları uyandırmamak için usulca yatmaya gittiklerinde, sarı kareler de sönecekler. Dünyanın her yerinde gözler kapanıyor, şehirler uyuyor, evler, tarlalar

uyuyor. Eve döndüğümde Ester akşam yemeği niyetine sahanda iki yumurta veya ona benzer bir şey hazırlamış. Bu alanda çok zahmete girmiyoruz. Gaz lambasını yakıp saatlerce konuşuyoruz ve sohbetimizde uzun aralıklar olsa da aramızdaki sessizlik son zamanlarda Ebbe ile benim aramdaki sessizlik gibi gergin ve kızışık değil. Ester çocukluğundan, başına buyruk babasından ve şefkatli ve sabırlı annesinden bahsediyor. Ben de ona çocukluğumdan bahsediyorum ve geçmişimiz aramızda, hayatla dolup taşan bir duvar parçası gibi ışıldıyor. Bu sakin günlerin akımı sadece Halfdan veya Ebbe bizi ziyarete geldiğinde kesiliyor. Bazen beraber bisikletle geliyorlar ve eve vardıklarında nefes nefeseler, sıcacıklar. Onlar buradayken güzel vakit geçirsek de Ester'le yalnız kalmayı tercih ediyorum. Solmuş, kısa kollu gömleği, uzun pantolonu ve üst dudağı kısa ve kalkık somurtkan ağzıyla bir oğlana benziyor.

Sıcak günlerde, sabahları tarlanın kenarında baştan aşağı yıkanıyoruz. Ester'in vücudu yanık ve kuvvetli, göğüsleri iri ve sıkı. Benden biraz daha uzun boylu ve omuzları geniş. Soğuk suyu üstüme döktüğünde çığlığı basıyorum, cildim mavileşiyor ve tüylerim diken diken oluyor. Ama sıra ona geldiğinde, Ester suyu sakince karşılıyor ve çimenlere, çarmıha gerilmiş gibi uzanıp güneşin altında pürüzsüz ve parlak vücudunu kurutuyor. Hayatımın sonuna kadar böyle yaşayabilecekmişim gibime geliyor ve artık Ebbe ile aramızdaki ebedî probleme kafa yoramıyorum.

Sarı sarı tahıllar, olgun tohumlarıyla rüzgârda ağır ağır sallanıyorlar. Sabahları çok erken saatte, sanki bizimle dalga geçip eğlenen guguk kuşunun evin kâh yakınında kâh uzağında ötmesiyle uyanıyoruz. Sonunda birimiz uyku sersemliğiyle yataktan güçlükle kalkıp kapının üst kısmını açıyor ve kuşu kışkışlamak için ellerini çırpıyor. Bir saat kadar sonra biçerdöver tarlada tahıl biçmeye başladığında güneş çam ormanının arkasından sarı alnını kaldırıyor. Helle'yi emzirirken yatağımdan Ester'e bakıyorum. Yakında ayrılıp, kocalarımıza geri döneceğimizi düşünüyorum. Aklıma çocukluk arkadaşım Ruth geliyor ve sıcak bir

duygu belli bir yön tutmadan beni odanın içinde sürüklüyor. "Belki, diyorum Ester'e, "emzirmeyi bırakmanın vakti geldi?" "Eh," diyor gülümseyerek, "Helle'nin yokluk çektiğinden değil ama biraz katı yiyeceğin zararı dokunmaz. Fakat o güzel göğüslerini kaybedeceksin."

Eve ve bronzlaşmış bir Ebbe'ye geri dönüyorum. Sınavlarının ilk bölümünü mümkün olan en düşük dereceyle bitirmiş ama en azından geçmiş. Beni gördüğüne hakikaten seviniyor ve bana sarıldığında frijitlik dönemimin sona erdiğini fark ediyorum. Bunu ona söylediğimde artık dünyada bizi ayırabilecek hiçbir şey kalmadı diyor. Bence de kalmadı. Ama sonraki günlerde sık sık Ester'in ufak, oğlanımsı, yanık yüzünü ve somurtkan ağzını düşünüyorum. Kavraması kolay olmasa da Ebbe ile tekrar yakınlaşmamızın sebebi o.

9.

Sonbaharda yeni kitabım yayınlanıyor ve her yerde beğeniyle karşılanıyor. Bir tek *Sosyal Demokrat* gazetesinde Julius Bomholt "İşçiler sokağından kaçış" başlığı altında, iki sütunluk eleştirisinde onu yerden yere vuruyor. "Kitapta," diye yazıyor "zerre kadar minnet belirtisi yok." Ayrıca, "okuyucu, kitabın içinde Sosyal Demokrat Gençlik Kulübü'ndeki dinç delikanlılarımızın bir betimlemesini de arıyor," diye yazıyor. "Ama ben, Sosyal Demokrat Gençlik Kulübü'nden hiç kimseyi tanımıyorum ki," diyorum çay yerine geçen ikame içeceğime gözyaşları dökerek, "onları nasıl betimleyebilirim?" Ebbe beni avutmak için elinden geleni yapıyor ama bu alanda eleştiriye hiç alışık olmadığımdan sanki yakın bir akrabam ölmüş gibi hüngür hüngür ağlıyorum. "Üstelik onu Viggo F. ile ziyaret ettiğimizde bana karşı çok sevecen davranmıştı," diyorum. Herhâlde o da Bjarnhof gibi Viggo F.'yi terk ettiğim için içerliyordur, diyor Ebbe çünkü eleştirisi o kadar gaddar ki sanki adam bana kin duyuyor. "Graham Green bir yerde yazıyor," diyor Ebbe ve iyi düşünmesi gerektiğinde hep yaptığı gibi gözlerini tavana dikiyor, "hiç başarısızlığa uğramamış bir insanda bozukluk vardır." Ben de o zaman beni avutmasına izin veriyorum, gazetelerden bütün eleştirileri kesiyorum ve hepsini babama götürüyorum – kötü olanın dışında çünkü o olmasa da olur. Babam kupürleri yarı yarıya dolmuş olan albümüne yapıştırıyor. "Romanında benim hep, kumaşı parlaklaşmış pantolonlarımla kıçımı salona dönerek uyuduğumu yazmana gerek yoktu, diyor tenkit ederek. "Hep uyuduğum doğru değil, pantolonlarım da o kadar aşınmadı." "Onun sen olduğunu bilen

yok ki," diyor annem, "en azından kitaptaki anne bana zerre kadar benzemiyor." Sonra bana yönelerek "Onu süthanedeki hanıma okusun diye ödünç verdim," diyor. "Meşhur bir kızın annesi olmak nasıl diye sordu da. Yoksa beni hep aşağı görmüştür."

Ebbe'nin akşamları çıkmadığı, içkiyi fazla kaçırmadığı, kısa da olsa mutluluk dolu bir dönem başlıyor. Öte yandan Lise ve Ole'nin durumu pek iyi değil. Muazzam mali sorunlar içerisinde debeleniyorlar, Ole'nin öğrenci borcu var ve Lise bakanlıkta çalıştığı yerde fazla para kazanmıyor. Çöplükte üreyen mantarlar olmasa açlıktan ölecekler ve Lise onları alaca karanlıkta toplarken, bana Ole'den boşanıp avukat sevgilisiyle evlenmek istediğini anlatıyor. Adam evli ve iki çocuğu var. Ve Arne de Sinne'den boşanmak istiyor çünkü Sinne'nin karaborsa tüccarı bir sevgilisi var ve adam günde elli kron kazanıyor ki bu akıl almaz bir tutar. Geceleri Ebbe'nin kolları arasında yatarken asla ayrılmayacağımıza, asla birbirimizi aldatmayacağımıza söz veriyoruz.

Ebbe'ye değişimlerden hep nefret etmiş olduğumu anlatıyorum. Hedebygade'den Westend'e taşındığımızda duyduğum hüznü ve yeni yerde hiç kendimi evimde hissetmediğimi anlatıyorum. Babama benzediğimi söylüyorum ona. Annem ve Edvin evde mobilyaların yerlerini değiştirdiklerinde, babam ve ben onları tekrar eski yerlerine koyardık. Ebbe gülüp saçımı okşuyor. "Lanet gericinin tekisin sen," diyor, "aslında ben de öyleyim ya, yine de radikalim." Yumuşak ve koyu sesi emniyet ve istikrarla, sonsuz bir makaradan çözülüyormuşçasına kulağıma fısıldıyor. Zencilerin neden siyah, Yahudilerin burunlarının neden kemerli veya gökyüzünde aslında kaç tane yıldız olduğu hakkındaki teorilerini geliştiriyor, ben de bu sonsuz konuları dinleyerek tekdüze bir ninniyi dinleyen bebek gibi uyuyakalıyorum. Dışarıdaki dünya insafsız ve karmakarışık ve ona karşı gücümüz yetmediğinden, ondan kaçınmayı yeğliyoruz. Almanlar polis teşkilatını devraldı ve Ebbe Sivil Koruma'ya[2] üye oldu. Bir şekilde polisin yerine geçecekler. Mavi, eğik omuzlu üniformaları var ve Ebbe'nin kepi ona büyük geliyor. Bana Aslan Asker Şvayk'ı hatır-

2 Danca kısaltması CB olan ve Almanların işgali altında kurulan, özellikle askerliğe kabul edilmemiş sivillerden oluşan bir nevi birlik (ç.n.).

latıyor ve özgürlük mücadelesine katılmaktan bahsettiğinde onu ciddiye almıyorum.

Helle dokuz aylıkken, ıkına sıkına gayret edip ilk defa bebek oyun parkının içinde ayağa kalkıyor. Parmaklıklara tutunup sallanarak duruyor ve ince ince, coşku çığlıkları atıyor. Onu övüp sevmek için üstüne doğru eğildiğimde, ağzıma su geliyor ve dışarı gidip kusuyorum. Kendi kendime, herhâlde yediğim bir şey dokundu diyorum ama hamile olma korkusundan bacaklarım titriyor. Eğer öyleysem, bunun Ebbe ve benim aramdaki her şeyi mahvedeceğini biliyorum.

"İki aylık hamilesiniz," diyor sosyal sigorta hekimim Doktor Herborg ve tekrar yerine oturduğunda, her zaman gerçeklikle aramda olan perde birden solup bir ağ gibi lime lime oluyor. Hekimin pırıl pırıl beyaz önlüğünün bir düğmesi eksik ve burun deliklerinin birinde uzun siyah bir kıl var. "Ama ben çocuk istemiyorum," diyorum vurgulu bir şekilde, "bu yanlışlıkla oldu. Diyaframı yanlış yerleştirmiş olmalıyım herhâlde." Doktor gülümseyip bana ne dediğimi anlamamış gibi bakıyor. "Tanrı aşkına," diyor, "yanlışlıkla ne kadar çok çocuk doğuyor siz bilmiyor musunuz? Gene de anneler onlara hep sevgi duyar." "Aldırmak mümkün değil mi?" diye soruyorum yavaşça ve gülümseyişi, gevşeyen bir lastik gibi aniden yüzünden siliniyor. "Ben yapmam," diyor soğuk bir tavırla, "bildiğiniz gibi bu yasa dışıdır." Lise'nin verdiği öğüte uyup bunu yapan birisini tavsiye edebilir mi diye soruyorum. "Hayır," diyor kısaca, "bu da yasa dışıdır." Ben de annemi görmeye gidiyorum, onun beni anlayacağını biliyorum. Mutfakta oturmuş iskambil falı açıyor. "Ah," diyor neden geldiğimi duyduğunda, "ona tekmeyi vurmak kolay iş. Git eczaneye bir şişe amber yağı al. Hepsini içtiğinde kendiliğinden düşer. Ben iki kez yaptığımdan ne dediğimi biliyorum. Amber yağını alıp mutfakta annemin karşısına oturuyorum. Şişenin tıkacını çıkardığım anda mide bulandırıcı bir koku yüzüme vuru-

yor ve yerimden fırlayıp kusmaya gidiyorum. "Yapamayacağım," diyorum çaresizlikle, "bunu içmem imkânsız." Annemin bana verebileceği başka bir öğüdü kalmadığından ben de Lise'nin çalıştığı bakanlığa gidiyorum ve dışarıda duvara yaslanıp onu bekliyorum. Gün batımında yeşil çatısı hafifçe ışıldayan borsa binasına bakıyorum ve Piet'le kulüp toplantılarından sonra karanlık şehirden yürüyerek geçtiğimiz akşamları düşünüyorum. O zamanlar hamile değildim ve eğer Viggo F. ile kalmış olsaydım, asla olmayacaktım da. İnsanlar beni fark etmeden yanımdan geçiyorlar. Ya çocuk arabasıyla ya da ufak bir çocuğu elinden tutan kadınlar geçiyor yanımdan. Yüzleri sakin, içe dönük. Vücutlarının içinde hiç istemedikleri bir şey büyümekte değil. "Lise," diye haykırıyorum daha yanıma bile varmadan, "adam yardımcı olmayacak. Şimdi ben ne yapacağım?" Tramvaya doğru yürürken ona annemin iğrenç amber yağından bahsediyorum. Lise'nin de daha evvelden duyduğu bir deva değil bu. Beraber çıkıp annesinden Kim'i almaya gidiyoruz. Annesi, başındaki kel bölgeyi saklamak için giydiği kepi, yere kadar uzanan elbisesiyle ağırbaşlı bir hanım. Lise'nin babası beşikte hep bir çocuk bulunmasını istediğinden, kadının on çocuk doğurduğunu ve kimsenin de ona bu konuda fikrini sormadığı aklımdan geçiyor. Lise'nin evine geldiğimizde, Lise paniğe kapılmamamı söylüyor. Daha vakit var, elbet bir çare bulunur. Ofiste, bir sene kadar evvel yasa dışı olarak çocuğunu aldıran genç bir kıza danışacak. Kız şu anda ne yazık ki hasta ama işe döner dönmez Lise ondan adresi alacak. Doktor Leunbach bu yüzden daha yeni hapis yattığı için şu sıralar bu işlemi yapmıyor. "Ama belki Nadja'da bir adres vardır," diyor Lise, "fakat denizcisiyle beraber nerede oturduğunu hatırlayamıyorum" "Daha fazla bekleyemem, diyorum çaresizlikle, "devamlı kendimi bir şeyle meşgul etmem lazım. Çalışamıyorum. Ebbe ve Helle ile hiç ilgilenemiyorum. Lise Leunbach gibi bu işi yapmaya razı olan birçok doktorun bulunması gerektiğini söylüyor. Diyor ki, mademki kendimi meşgul etmem lazım, telefon rehberindeki doktorları sırasıyla aramalıyım, bu şekilde er ya da geç birisini bulurum. O zamana

kadar ofisteki kız da iyileşmiş olur, yani ümitsizliğe kapılmamam lazım. Bana düşünceli bir şekilde bakıyor. "Bir çocuğunuz daha olsa," diyor, "hakikaten o kadar fena mı olur sence?" Lise de beni anlamıyor. "Bana dilemediğim bir şeyin olmasını istemiyorum," diyorum ihtirasla. "Kapana yakalanmak gibi bir şey bu. Üstelik evliliğim, bebek emzirmekten kaynaklanan yeni bir frijitlik dönemini atlatamaz. Şu andaki hâlimle bile Ebbe'nin bana dokunmasına tahammül edemiyorum." Eve döndüğümde Ebbe yeraltı direniş hareketiyle temasa geçtiğini, Almanların teslim olup ülkeden çekilecekleri güne hazırlanmak için askeri öğrenim göreceğini söylüyor. Kimse bunun çatışmasız geçeceğine inanmıyor. Stalingrad'daki yenilgilerinden sonra Almanların zaferine de kimse inanmıyor. "Eğer askercilik oynamak istiyorsan, umurumda değil," diyorum sinirlenerek, "düşünmem gereken başka şeyler var." Ebbe çocuğu aldırmamdan yana olmadığını söylüyor. "Hayatını tehlikeye atıyorsun," diyor. Bir adres bulmaya kesinlikle yardım etmek niyetinde değil. Ona cevap vermek içimden gelmiyor. Hiçbir şey anlamıyor. Onun nesini sevdim bilmiyorum.

Ertesi gün doktor arama macerama başlıyorum. Günde sadece bir iki tanesini listeden silebiliyorum çünkü hepsinin muayene saatleri aynı zamanda. Bu beyaz önlüklülerin önünde, üstümde yıpranmış pardösüm, boynumda kırmızı eşarbımla oturuyorum. Bana soğuk ve anlayışsız bir tavırla bakıyorlar. "Benim adresimi size vermeyi kim akıl etti ki? Sayın hanımefendi, sizden çok daha ümitsiz durumda kadınlar var. Siz ne de olsa evlisiniz, sadece bir çocuğunuz var." Bir tanesi, "benim kanuna karşı bir şey yapmamı istemiyorsunuz herhâlde?" diyor. "Kapı şurada. Aşağılanmış ve perişan bir hâlde eve dönüyorum, Helle'yi babaannesinden alıyorum, umursamadan ona yemeğini yediriyorum, yatırıyorum sonra tekrar kaldırıyorum. Telefon çalıyor. Bir ses "İyi günler, ben Hjalmar, Ebbe evde mi?" diyor. Ahizeyi ona uzatıyorum, adama kesik kesik cevaplar veriyor. Sonra babasından kalma, sırtında uyduruk bir bandı olan paltoyu ve yağmur yağdığı için uzun lastik çizmelerini giyiyor, hiç kullanmadığı bir

kasketini takıp alnına kadar indiriyor. Kolunun altındaki evrak çantasını sanki içinde dinamit varmış gibi tutuyor. Yüzü solgun. "Bu hâlimle şüpheli görünüyor muyum?" diyor. "Hayır," diyorum oralı olmadan ama şüpheli göründüğünü, bir çocuk bile on metre uzaktan anlayabilir. Gittiğinde telefon rehberinin sayfalarını baştan sona taramaya devam ediyorum. Ama bu şekilde bir kürtaj doktoru bulmak samanlıkta iğne aramaya benziyor ve birkaç gün denedikten sonra vazgeçiyorum. Artık zamanla yarışıyorum çünkü hamilelik üç ayı geçti mi hiçbir hekimin bunu yapmadığını biliyorum. Lise ofis kapandıktan sonra avukat sevgilisiyle beraber olduğundan, onunla akşamları buluşmak zor ve Ole'nin bu konudaki tutumu Ebbe'ninki ile aynı olduğundan onun bilmesini de istemiyor. Artık erkekler tamamen dünyamdan dışlanmış durumdalar. Başka bir gezegenden gelen yabancı mahluklar gibiler. Hiçbir şeyin etkisini vücutlarında hissetmiyorlar. Onların, iradelerinden bağımsız, sümüksü bir maddenin, kendi kendine büyüyüp bir ur gibi yapışabileceği hassas, yumuşak organları yok. Bir akşam Nadja'nın babasını görmeye gidip onun denizcisiyle beraber nerede oturduğunu soruyorum. Østerbro'da bir bodrum katında apartmanları var ve derhâl oraya gidiyorum. Geldiğimde masada yemek yiyorlar ve Nadja konukseverlikle bana da ikram ediyor. Ama herhangi bir yemek kokusu midemi bulandırdığından bu günlerde hemen hemen hiçbir şey yemiyorum. Nadja saçlarını kestirmiş ve sanki gemi güvertesinde geziniyormuş gibi sallanarak yürümeyi âdet edinmiş. Denizcinin ismi Einar ve hep "isabet oldu" "tam rayına oturdu" gibi tabirler kullanıyor. Nadja da böyle konuşuyor. Neden geldiğimi duyduğunda bana kinin hapları bulacağını söylüyor. Kendisi onlarla bir kere düşük yapmış. Ama pek kolay olmadığından birkaç gün sürebilirmiş. "Seni anlıyorum, diyor aklına geldikçe. "Nefret ediyorsun ondan, elinden hiçbir şey gelmeden gözleri, parmakları, ayakları oluştuğunu düşünüyorsun. Başka çocuklara bakıyorsun ama insaf etmene neden olacak en ufak bir nitelik bulamıyorsun. Teninin içinde, yine yalnız başına kalabilmekten başka şey düşünemiyorsun.

Biraz rahatlamış bir hâlde Lise'ye Nadja'nın bana kinin hapları bulacağına söz verdiğini anlatıyorum ama Lise bunu pek olumlu karşılamıyor. "Duyduğuma göre," diyor, "o haplardan hem kör hem sağır olabilirsin." Gözümü kırpmadan, o berbat şeyden kurtulduğum sürece bunun umurumda olmadığını söylüyorum.

Nihayet beklediğimiz kız ofise geri dönüyor ve Lise ona yardımcı olan doktorun adresini ondan alıyor. Elimde notla eve dönerken kendimi bu uzun dönem boyunca ilk defa mutlu hissediyorum. Adamın ismi Lauritzen ve Vesterbrogade'de oturuyor. Ona "Kürtajcı Lauritz" diyorlar ve anlaşılan güvenilir birisi. Gözüme tekrar Ebbe ve Helle ilişiyor. Helle'yi kucağıma alıp onunla oynuyorum, Ebbe'ye de "Hjalmar'la buluşacağın zaman, kasketini takma," diyorum. "Evrak çantanı da içinde okul kitapları varmış gibi tut. Hiç sana göre bir iş değil bu." Ama sabotaj operasyonlarına katılmayacağını, o yüzden Almanların onu yakalama ihtimalinin çok az olduğunu söyleyerek beni avutuyor. "Yarın bu saatlerde," diyorum, "hayatımda daha evvel hiç olmadığım kadar mutlu olacağım.

Ertesi gün hava dona çekmeye başladığından Sinne'den satın aldığım astarlı, dimi paltoyu giyiyorum. Sinne paltoyu evden verdikleri bazı yorganlardan diktirmiş ama sonra herkes dimi kumaştan palto giymeye başladığında ondan bıkmış. Altına da pantolon giydim. Noel için şimdiden kaldırım boyunca kırmızı kurdeleler ve çam dallarından zincirlerle süslenmiş Vesterbrogade'ye bisikletle gidiyorum. Ne için geldiğimi açıkça belirtmememi, adresi de nereden bulduğumu söylemememi tembihlediler. Bekleme odasında birçok insan var, çoğu kadın. Kürk mantolu bir bayan ellerini ovuşturarak küçük bir kızın yanına gidiyor, sanki eli kendi kendine hareket edercesine kızın başını okşuyor, sonra tekrar bir aşağı bir yukarı yürümeye devam ediyor. Birdenbire genç bir kadına yöneliyor. "Sizden önce girebilir miyim lütfen?" diyor, "ağrılarım çok kötü." "Tabii, diyor kadın uysalca ve muayenehanenin kapısı açılıp birisi "Sıradaki" diye bağırdığında, kürklü kadın koşar adım içeri gidip kapıyı arkasından çarpıyor.

Kısacık bir süre sonra tamamen değişmiş bir hâlde geri dönüyor. Gözleri parlıyor, yanakları kırmızı ve tuhaf, mesafeli bir şekilde gülümsüyor. Perdeyi biraz aralayıp aşağıdaki sokağa bakıyor. "Bu süsleri görmek insanın içini açıyor," diyor. "Noel'i dört gözle bekliyorum." Ona şaşkınlıkla bakıyorum ve doktora olan saygım artıyor. Eğer bu kadar acı çeken bir insanı iki dakika içerisinde iyileştirebilirse kim bilir elinden başka neler geliyordur.

"Peki, sizin sorununuz nedir," diyor doktor yorgun ve sevecen gözleriyle bana bakarak. Yaşlıca, gri saçlı, tanımlaması güç, bakımsız görünümlü bir adam. Yazı masasında iki kenarı havaya kalkmış, salamlı bir dilim ekmek duruyor. Ona hamile olduğumu ama bir çocuk daha istemediğimi anlatıyorum. "Eh," diyor çenesini ovuşturarak. "Sizi ne yazık ki hayal kırıklığına uğratacağım. Başım belaya girmek üzere olduğundan bu işi askıya aldım."

Hüsranım o kadar büyük, o kadar kahredici ki ellerimi yüzüme kavuşturup göz yaşlarına boğuluyorum. "Fakat," diyorum, "Siz benim son çaremsiniz ve yakında üç ayı geçeceğim. Bana yardım etmezseniz hayatıma son veririm." "Bunu söyleyen o kadar çok kişi var ki," diyor mütevazı bir sesle ve sanki beni daha iyi gözlemleyebilmek için birden gözlüklerini çıkartıyor. "Fakat," diyor, "Siz Tove Ditlevsen değil misiniz?" Bunu doğruluyorum ama bir avantaj mı bilemiyorum. "Son kitabınızı okudum," diyor sohbet edercesine, "beğendim. Ben de eski Vesterbro çocuğuyum. Sonra son derece yavaşça "eğer," diyor, "ağlamayı bırakırsanız belki kulağınıza bir adres fısıldayabilirim. Bir kâğıt parçasına bir isim ve adres yazdığında, o kadar rahatlıyorum ki neredeyse onu kucaklayacağım. "Ondan kolayca bir randevu alabilirsiniz," diyor, "Amniyon kesesini delmekten başka iş yapmıyor. Eğer kan gelmeye başlarsa bana telefon edin, sizi kliniğe yatırırız." İşin beklediğimden daha karmaşık olmasından yepyeni bir telaşa düşerek "peki ya kan gelmezse," diyorum. "İşte o iyi olmaz, diyor, "ama genellikle kan gelir. Boşu boşuna şimdiden kendinizi üzmeyin.

Eve döndüğümde konuyu Ebbe ile tartışıyorum ve içtenlikle benden niyetimden vazgeçmemi istiyor "Hayır," diyorum şid-

detle, "ölmeyi tercih ederim." Sıkıntı içinde odada gidip geliyor, sanki orada beni ikna edebilecek bir kanıt bulabilecekmiş gibi tavana doğru bakıyor. Charlottenlund'da oturan doktoru arıyorum. "Yarın saat altıda," diyor somurtkan, sert bir sesle, "zile basmadan girin, kapı açık. Yanınızda 300 kron getirin." Ebbe'ye o kadar korkmamasını söylüyorum. Bana bir şey olursa doktorun da başı derde girer, dolayısıyla adamın dikkatli olması gerek. "Bu iş bittiğinde," diyorum, "her şey yoluna girecek Ebbe. İlla bunu yaptırmak için ısrar etmemin nedeni bu zaten."

10.

Charlottenlund'a tramvayla gidiyorum çünkü eve döneceğim zaman, ne hâlde olacağımı bilmediğimden bisikletle gitmek istemedim. Noel akşamına iki gün kaldı ve herkesin kucağı ışıldayan, süslü paketlerle dolu. Belki bütün bunlar Noel akşamına kadar geçmiş olur ve Noel'i yine annemlerde kutlarız. O zaman hayatımda geçirdiğim en güzel Noel olur. Alman bir askerin yanında oturuyorum ve iri yapılı, elinde paket tutan bir bayan hoşnutsuzluğunu vurgulamak için biraz evvel yanımızdan kalkıp karşımıza oturdu. Ben ise, önderinin istila etmeye karar verdiği yabancı bir ülkede dolaşmaktansa herhâlde evde beraber olmayı tercih edeceği bir karısı ve çocukları olan askere acıyorum. Ebbe evde oturmuş benden daha çok korkuyor. Karanlıkta ev numaralarını görebilmem için bana bir el feneri aldı. Amniyon kesesinin ne olduğunu öğrenmek için bir kitaba baktık. Delindiğinde, diye yazıyor, su gelir ve doğum başlar. Ama benim durumumda su değil kan gelmesi lazım, yani pek bir şey anlamış değiliz.

Doktor beni abajursuz bir ampulün tavandaki çengelinden sarktığı antrede karşılıyor. Sinirli ve alıngan bir tavrı var. "Para, diyor kısaca ve elini uzatıyor. Verdiğimde başıyla muayenehaneye doğru işaret ediyor. Yaşı yarım yüzyıl kadar. Ufak tefek, kara kuru ve ağzı sanki asla gülümsememişçesine somurtkan. "Yatın, diyor kısaca ve bacaklarını koymak için askıları bulunan muayene masasına doğru elini savuruyor. Bir takım parlak ve sivri aletlerin bulunduğu bir masaya korkuyla bakıp uzanıyorum. "Acıtır mı?" diye soruyorum. "Biraz," diyor. "Uzun sürmez." Sanki ses tellerini harcamamak için telgraf çekermiş gibi konuşuyor. Göz-

lerimi kapattığımda keskin bir sancı vücudumun içinden geçiveriyor ama hiç ses çıkarmıyorum. "Bitti," diyor adam. "Kan gelirse ya da ateşiniz çıkarsa Doktor Lauritzen'e telefon edin. Hastane falan olmaz. İsmimi kimseye vermeyin."

Eve tramvayla dönerken ilk defa korkuya kapılıyorum. Neden bu iş bu kadar gizli saklı ve karmaşık? Neden doktor onu oradan çıkartmadı ki? İçim bir katedral sessizliği içinde ve biraz evvel ölümcül bir aletin, benim irademden tamamen bağımsızca yaşamak isteyen şeyi koruyan zarı deldiğine dair hiçbir belirti yok. Evde Ebbe Helle'ye yemek yedirmekle meşgul. Solgun ve telaşlı. Ona neticeyi söylüyorum. "Bunu yapmamalıydın," deyip duruyor, "hayatını tehlikeye attın, bunun hepsi bir hata." Gece boyunca uyumadan yatıyoruz. Ne kan geliyor ne su, ateşim de çıkmıyor ve bu durumda ne olacağı hakkında kimse bana bir şey söylemedi. Hava saldırısı nedeniyle sirenler çalmaya başlıyor. Helle'yi yatağıyla beraber sığınağa indiriyoruz, bu şekilde hiç uyanmıyor. Aşağıda insanlar oturmuş uyukluyorlar. Alt katta oturan ve uykulu, huysuz çocuğunun ağzına bisküvi tıkıştıran kadınla biraz konuşuyorum. Yüz hatları gelişmemiş ve silik olan genç kadın belki çocuğunu aldırmaya çalışmış olabilir, bunu ya da bir sonrakini. Belki şu anda başımdan geçenler, birçok kadının başından geçmiş olabilir ama kimse bunun sözünü etmiyor. Ebbe'ye bile, Charlottenlund'daki doktorun ismini söylemedim çünkü bana bir şey olursa adamın başı derde girmemeli. Son anda bana yardım etti ve sevimsiz bir insan olsa da tüm kalbimle onunla dayanışma içindeyim.

Sığınakta otururken üşümeye başlıyorum ve dimi paltomu çenemin altına kadar ilikliyorum. O kadar üşüyorum ki dişlerim birbirine çarpıyor. "Galiba ateşim çıktı, diyorum Ebbe'ye. Sirenler kesiliyor ve tekrar apartmanımıza dönüyoruz. Ateşimi ölçüyorum, 40'ı gösteriyor. Ebbe deliye dönüyor. "Doktora telefon et, diye ısrar ediyor, "hemen hastaneye yatırılman lazım. Ateşten dolayı sanki biraz sarhoş hissediyorum kendimi. "Şimdi olmaz," diye gülüyorum, "gece yarısı olmaz. Yoksa karısı ve çocukları ne olduğunu anlar " Uykuya dalmadan evvel son gör-

düğüm Ebbe'nin saçlarını delicesine parmaklarına dolayarak bir aşağı bir yukarı yürümesi. "Aman Tanrı'm, diye çaresizce mırıldanıyor, "aman Tanrı'm." "O Hjalmar denen adam," diye aklıma geliyor birden, "o da senin hayatını tehlikeye atıyor ama."

Sabah erkenden Doktor Lauritzen'i arıyorum ve ateşimin şimdi 40,5 olduğunu fakat ne kan ne de su geldiğini söylüyorum. "Gelir, gelir," diyor iyimserlikle, "hemen kliniğe gidin, ben şimdi arayıp geleceğinizi haber veririm. Ama hemşireye tek bir kelime yok, tamam mı? Hamilesiniz ve ateşiniz çıktı o kadar. Korkmayın artık, her şey yoluna girecek."

IX. Christian Gade'de zarif bir klinik bu. Beni başhemşire karşılıyor, sevecen, anaç tabiatlı, yaşlıca bir kadın. "Çocuğu, diyor, "belki kurtaramayabiliriz ama elimizden geleni yapacağız." Bu sözü beni tamamen ümitsizliğe düşürüyor ve iki kişilik yatakhaneye geldiğimde, dirseğimin üstünde doğrularak yanımdaki yatakta benden beş altı yaş büyük, giymiş olduğu beyaz gömleğinin üstünde tatlı ve cana yakın bir yüzü olan kadına bakıyorum. İsmi Tutti ve şaşkınlıkla Morten Nielsen'in kız arkadaşı olduğunu öğreniyorum. Doğurmadığı çocuğun babası o. Tutti boşanmış, mimar ve altı yaşında bir kızı var. Bir saat geçmeden sanki birbirimizi hayatımız boyunca tanımış gibiyiz. Odanın ortasında, şıngırdayan camdan süsleri ve tepesinde de yıldızı olan küçük bir Noel ağacı duruyor. Bu ortama tamamen abes kaçıyor. "Ben küçükken," diyorum ateş sersemliğiyle, "yıldızların gerçekten altı köşesi olduğunu sanırdım." Işıklar yanıyor ve bir hemşire, ikimize birer tepsiyle içeri giriyor. Hâlâ yemeğin görünüşüne ve kokusuna tahammül edemediğimden ben dokunmuyorum bile. "Kan geliyor mu?" diye soruyor kız. "Hayır," diyorum. Gece gelirse diye bir kova ve birkaç ped getiriyor. "Sevgili Tanrı'm, diyorum, "lütfen bir damla bile olsa kan gelsin." Hemşire tepsileri tekrar götürdüğünde Ebbe geliyor ve ardından Morten çıkageliyor. "Selam, diyor şaşkınlıkla, "senin burada ne işin var?" Tutti'nin yatağına oturuyor ve fısıldayarak birbirlerinin kolları arasında kayboluyorlar. Ebbe yanında Nadja'nın bulmuş olduğu yirmi kinin tableti getirmiş. "Sadece gerekirse al, diyor.

Gittiğinde Tutti'ye Nadja'nın bir keresinde kinin tabletleriyle düşük yaptığını anlatıyorum ve Tutti onları yutmamam için bir sebep göremiyor. Ben de öyle yapıyorum. Gece hemşiresi gelip tavandaki lambayı söndürüyor, onun yerine odayı gerçek dışı, hayaletimsi mavi ışığıyla aydınlatan gece lambasını yakıyor. Uyuyamıyorum ve Tutti'ye bir şey söylediğimde kendi sesimi duyamıyorum. Daha yüksek sesle söylesem de bir şey duymuyorum. "Tutti," diye bağırıyorum dehşete kapılarak, "sağır oldum." Tutti'nin dudaklarını oynattığını görebiliyorum ama onu duyamıyorum. "Daha yüksek sesle konuş," diye yalvarıyorum o da bas bas bağırarak "O kadar bağırmana gerek yok, sağır değilim," diyor. "Tabletler yüzünden ama eminim yakında geçer."

Kulaklarımda bir uğultu var ve uğultunun ardında pamuk gibi meşum bir sessizlik. Belki de kalıcı olarak sağır oldum, hem de sebepsiz yere çünkü hâlâ kan yok. Tutti yatağından kalkıp kulağımın içine bağırıyor: "Tek istedikleri kan görmek. Ben kullanılmış pedlerimi senin kovana koyarım, yarın sabah erkenden onlara göstermen yeter. Hemen kazımayı yaparlar." "Yüksek sesle konuş," diyorum ümitsizce ve sonunda ne dediğini duyuyorum. Bütün gece boyunca Tutti sözünü tutup yanıma geliyor ve kullanılmış pedlerini kovaya koyuyor. Noel ağacının yanından geçerken ufak cam süsler birbirlerine çarpıyor ve şıngırdadıklarını bildiğim hâlde onları duyamıyorum. Bu kanlı, kusmalı, yüksek ateşli kadın âleminde Ebbe ve Morten'in perişan ifadeleri aklıma geliyor. Ve çocukluğumun Noellerini ve ağacın etrafında halka olup ilahi yerine "Derinlikten gelen bizler" adlı işçi şarkısını söylediğimizi hatırlıyorum. Annemi ve o iğrenç amber yağını düşünüyorum. Burada yattığımdan haberi yok çünkü hayatında tek bir sır tutamamıştır. Babamın ailesinde ağır işitmenin yaygın olduğunu, onun da hep az işitmiş olduğunu düşünüyorum. Sağırlar tamamen kapalı ve ıssız bir dünyada yaşamak zorundalar. Belki bana bir işitme cihazı verirler. Ama yine de sağırlığım, Tutti'nin bana gösterdiği merhametin yanında önemini kaybediyor. "Neler olup döndüğünü gayet iyi biliyorlar," diye bağırıyor kulağıma, "durumu idare etmeye çalışıyorlar o kadar."

Sabaha karşı hemşire gelip bizi uyandırıncaya kadar kendimizden geçip uyuyoruz. "Aman, nasıl da kanamışsınız, diyor hemşire yapmacık bir telaşla ve içinde gecenin hasadı bulunan kovaya bakarak. "Korkarım çocuğu artık kurtarmamız mümkün değil. Hemen başhekime telefon etmeliyim." Tekrar işittiğimi fark ettiğimden içim rahatlıyor. "Çok üzüldünüz mü?" diye soruyor hemşire. "Biraz," diye yalan söylüyorum ve üzgün bir tavır takınmaya çalışıyorum.

Öğlene doğru başhekim geliyor ve beni ameliyat odasına alıyorlar. "O kadar üzülmeyin," diyor sevinçli bir tonla, "Çok şükür bir çocuğunuz var nasılsa." Yüzüme bir maske takılıyor ve bütün dünya eter kokusuna bürünüyor.

Tekrar uyandığımda üstümde temiz, beyaz bir gömlekle yatakta yatıyorum. Tutti bana bakıp gülümsüyor. "Eee," diyor, "mutlu musun bari?" "Evet," diyorum, "sen olmasan ne yapardım?" Bunun cevabını o da bilmiyor, zaten artık fark etmez diyor. Morten'in onunla evlenmek istediğini söylüyor. Tutti ona çok âşık ve onun yeni çıkmış olan ve bütün gazetelerde methedilen şiirlerine hayran. "Senin dışında," diyor nezaketle, "bugünün en yetenekli genci o." Bence de öyle ama yine de bunca zamandır ona pek yakınlaşamadım. Ebbe sanki doğum sonrasıymış gibi bana çiçek getiriyor. Artık geçti diye çok seviniyor. "Bundan sonra," diyor, "daha dikkatli olmamız lazım. Ben de Kürtajcı Lauritz'ten diyaframı doğru dürüst takmayı bana öğretmesini istiyorum. Yine de o malzemeden hiç hoşlanmıyorum, hayatım boyunca da hoşlanmadım. Ateşim hemen normale dönüyor ve mide bulantım da sanki büyü bozulmuş gibi geçiverdiğinden, karnım zil çalıyor. Helle'nin gamzeli ellerini ve dizlerini, ufak tombul vücudunu özlüyorum. Ebbe onunla beni görmeye geldiğinde dehşetle, ya hayata gelmesine engel olmuş olduğumuz çocuk o olsaydı diye düşünüyorum. Onu yatağıma alıyorum ve uzun uzun oynuyorum onunla. Benim için her zamankinden daha kıymetli.

Akşam başhekim önlüksüz ve yanında iki çocukla odamıza geliyor Çocuklar 10-12 yaşlarında. "Mutlu Noeller," diyor yü-

rekten bir şekilde ve bizimle el sıkışıyor. Çocuklar da elimizi sıkıyor ve gittiklerinde Tutti, "Aslında çok iyi bir adam, diyor. "Bunu yapmaya cesaret eden birisi olduğuna şükretmek lazım."

Noel akşamı uyanıyorum ve çantamda bulduğum kâğıt kalemle gece lambasının ışığında bir şiir yazıyorum:

Korkak ve zayıf birinin yanına
sığınmak isteyen sana,
bir ninni söylerim
gece ve gündüz arasında

Yaptığımdan pişman değilim ama yine de zihnimin karanlık ve karmaşık koridorlarında, çocuk ayağının nemli kumda bıraktığı izler gibi belli belirsiz izleri kaldı.

11.

Günler geçiyor, haftalar, aylar geçiyor. Öykü yazmaya başladım ve gerçeklikle aramdaki perde yine eskisi gibi sık dokumalı ve güven verici. Ebbe üniversitede derslerine gitmeye başladı ve artık Hjalmar'la görüşmeye gittiğinde pek o kadar korkmuyorum. Bu günlerde yazdıklarıma çok ilgi göstermediğinden içim rahat ve erkek karakterlerimi istediğim gibi yaratabiliyorum. Ama Mulvad meselesinden beri onların Ebbe ile hiçbir dış benzerlikleri olmamasına dikkat ediyorum. Akşam Helle'yi yatırdıktan sonra bana Sophus Claussen'in veya Rilke'nin şiirlerini okuyor. Özellikle Rilke beni derinden etkiliyor ve eğer Ebbe onu bana tanıtmasaydı asla farkına varmayacaktım. Bu günlerde Hørup'a de merak sardı. Küçük oturma odamızda, ayağını bir iskemleye dayayıp elini göğsüne koyarak poz veriyor ve coşkuyla sözlerini aktarıyor. "Elimi," diyor kalın bir sesle, "en aşağılık gördüğüm bu politikaya karşı her zaman kaldıracağım: zenginleri bir araya getirip üst sınıfı, onlara karşı çaresiz kalan kitleleri tamamen ezmek amacıyla başlarına oturtan politika." Akşamları birbirimizin kolları arasında yatarken bana başka erkeklerinkinden farkı olmayan çocukluğunu anlatıyor. Bu anılarda her zaman bir bahçe, birkaç meyve ağacı, bir sapan ve samanlıkta beraber yattıkları bir kuzen veya kız arkadaşı fakat sonra her şeyi mahveden bir anne veya teyze var. Birkaç kere duydun mu bayağı sıkıcı bir hikâyeye dönüşse de onlar kendilerini tamamen anlattıklarına kaptırıyorlar. Ama eninde sonunda aramız iyi olduğu sürece birbirimize ne söylediğimiz o kadar önemli değil.

Lise ve Ole'nin oturduğu apartmanın zemin katında yeni bir daire tuttuk. İki buçuk odalı ve önünde Helle'nin koşup oynayabileceği küçük bir bahçesi var. Şimdi iki yaşında ve kel kafası kısa süre içinde lüle lüle, sarı saçlarla kaplandı. Ona bakmak o kadar kolay ki Lise çocuk sahibi olmanın ne demek olduğunu bilmediğimizi söylüyor. Sabahları ben yazarken Helle'ye ahşap bloklarını ve bebeklerini oynasın diye veriyorum ve o da beni rahatsız etmemesini öğrendi. Bebeğine "annem çalışıyor," diyor ciddi bir tavırla, "sonra hepimiz yürüyüşe çıkacağız." Şimdiden düzgün konuşuyor. Yeni eve taşınmadan birkaç gün evvel Bayan Hansen beni mutfaktan çağırıyor. "HIPO'lar[3] sokağı kapatmışlar," diyor, "baksanıza, orada ateş yakmışlar." Perdeyi hafifçe aralayıp aşağıdaki boş sokağa bakıyorum. Karşı taraftaki binanın en üst penceresinde HIPO'lar mobilyaları camdan dışarıya atmakla meşguller. Sokakta yanan büyük bir ateşte yakıyorlar onları. Bir kadın iki çocuğuyla beraber elleri havada, duvara karşı duruyorlar, adamlar da bağıra çağıra emirler vererek makinalı tüfekleriyle onları orada tutuyorlar. "Zavallı insanlar," diyor Bayan Hansen onlara acıyarak, "neyse ki şu lanet savaş yakında bitecek." Tam gözetleme noktamı bırakacağım anda sokağın köşesinden son sürat koşarak gelen bir kadın görüyorum ve dehşetle Tutti olduğunu fark ediyorum. Bir HIPO adamı arkasından bağırıyor. Havaya bir kez ateş ettiğinde Tutti evimizin girişinde gözden kayboluyor. Ona kapıyı açtığımda ağlayarak boynuma sarılıyor: "Morten öldü, diyor ve ilk başta kelimelerini algılayamıyorum. Onu bir yere oturtuyorum ve ayaklarında iki farklı pabuç olduğunu fark ediyorum. "Nasıl ölebilir?" diye soruyorum, "Doğru olamaz. Onu daha bir iki gün evvel gördüm?" Tutti ağlayarak tamamen manasız, yürekler acısı bir kaza olduğunu söylüyor. Morten, ona susturuculu bir tabanca kullanmasını öğretecek bir subayın karşısında oturuyormuş. Tabanca aniden patlamış, Morten'i tam kalbinden vurmuş. "Sadece 22 yaşındaydı, diyor Tutti bana çaresizce bakarak. "Onu o kadar çok seviyordum ki bunun üstesinden nasıl geleceğimi

3 Almanlar için çalışan, Danimarkalı yardımcı polis teşkilatı, *Hilfspolizei*'ın kısaltması (ç.n.).

bilmiyorum." Gözümün önünde Morten'in köşeli, dürüst yüzü canlanıyor ve onun bir şiiri aklıma geliyor: Ölümü çocukluğumdan beri tanırım. "Tuhaf," diyorum, "ama ölüm hakkında çok yazardı." "Evet," diyor Tutti biraz sakinleşerek. "Sanki yaşamasına izin vermeyeceklerini sezmişti."

Daha sonra Ester ile Halfdan geliyor, ikisi de derin bir şokta. Halfdan'la Martin'in birbirlerine çok yakın olduklarını biliyorum. Ama şu anda beni en çok düşündüren aynı şeyin Ebbe'ye olabileceği. Birden Hjalmar ile buluşmaya gitmesi çok ciddileşiyor ve onu tekrar görünceye kadar korku içindeyim. Yeni daireye taşınıyoruz ve Lise ile Ole'yle artık sokağa çıkma yasağından sonra da beraber olabiliyoruz. Bütün talebelerin senede bir kere gitmeleri gereken verem muayenesinde Ole'nin, kendi terimiyle göğsünde "bir şey olduğu" ortaya çıkıyor. Öyle olmasaydı, diyor, o da özgürlük mücadelesine katılmak için öğrenim görürdü. Doktor Ole'nin birkaç aylığına Holte'de, veremli talebeler için bir yatakhanede kalmasına karar veriyor ve Lise bu ayrılığa pek üzülmüyor. Böylece boşanma planlarını erteleyip avukatıyla canı istediği gibi vakit geçirebilir.

Sonunda beş mayıs gelip çatıyor, coşku dolu kalabalıklar sanki parke taşların arasından fırlamışlar gibi sokaklarda sevinçle tezahürat yapıyorlar. Birbirlerini tanımayan insanlar kucaklaşıp bağıra çağıra özgürlük şarkısını söylüyorlar, ne zaman özgürlük mücadelesine katılanlarla dolu bir kamyonet geçse yaşasın diye bağırıyorlar. Ebbe baştan aşağı üniformalı olduğundan onun için tedirginim çünkü kimse Almanların savaşmadan geri çekileceklerinden emin değil. Yukarı katta, Lise ve Ole'nin evinde pullimut şişeleri son defa masaya konuyor, tanıdığım tanımadığım bir sürü insan var. Dans edip coşkuyla bağırıp eğleniyoruz ama bu tarihi olay belleğime doğru dürüst nüfuz etmiyor çünkü olanları hep gerisin geri tecrübe ediyorum ve hadiseleri oldukları anda nadiren kavrayabiliyorum. Karartma perdelerini indirip üstlerinde tepinerek onları parçalıyoruz. Sanki çok mutluymuşuz gibi davranıyoruz ama aslında değiliz. Tutti hala Morten için yas tutuyor, Lise ile Ole ayrılacaklar, Sinne Arne'yi daha yeni

terk etti ve Arne o kadar mutsuz ki, gün boyunca yataktan kalkmıyor. Hep bir erkek peşinde olan ve hep yanlış adamı tavlayan Nadja, yanına burnundaki halka misali yakışacağı, Ebbe'nin ağabeyi Karsten'i gözüne kestirmiş. Ben ise kürtajımı düşünüyor, hep çocuğun şu anda kaç yaşında olmuş olacağının hesabını tutuyorum. Hepimiz hayatın bir alanında başarısız olduk ve Alman işgali ile beraber gençliğimizin de sona erdiğini hissediyorum. Çocuk odasında Helle ve Kim beraber uyuyorlar ve yaptığımız gürültü yüzünden fazlasıyla ağlamaya başladıklarında, Lise gidip şarkı söyleyerek tekrar uyutuyor onları. Dışarıda bahar gecesi uzayın içinde ilerleyedursun, gökten zarifçe sarkan ay, vedalaşıp kendi evlerine dönmeye tenezzül edemeyen, sarhoş ve yorgun kalabalığı izliyor hüzünle.

Birkaç gün sonra Ebbe solgun ve tedirgin bir hâlde eve geliyor ve artık bu işe ortak olmayacağını söylüyor. Dagmarhus'da vatan hainlerine ve iş birlikçilere nasıl muamele ettiklerini anlatıyor ve üniformasını çıkartıp sivil kıyafetlerini bürünüyor. Helle ile Vesterbro Torv'da yürüyüşe çıktığımda, bir grup silahsız Alman askerinin nasıl ayaklarını sürte sürte, uyumsuz adımlarla yürüyerek geldiklerini görüyorum. Yüzleri bitkin ve ümitsiz. Gayet gençler, bazıları 15-16 yaşında. Eve gidip onlar hakkında, şu şekilde başlayan bir şiir yazıyorum:

Yorgun Alman askerleri
Alınlarında bahar ışıltısı
yürüyorlar yabancı bir şehirde
Bakmadan birbirlerine.
Yorgun, kararsız, çekingen
yürüyorlar yenilgiye doğru
yabancı şehrin içinden.

Bir gün Lise bize gelip Ole'nin bir sürü kızı "Rudershøj" adındaki yatakhanede verecekleri "verem balosuna" davet ettiğini anlatıyor. Ebbe çağırılmadığı için alınıyor ama bir çaresi yok, gereğinden fazla erkek var. Öykü kitabımı daha yeni bitirdiğimden

bu davetiye bana uygun bir vakitte geliyor çünkü yazmadığım zaman nasılsa ne yapacağımı bilemiyorum. Lise yatakhane müdürünün oğlunun da annesini erken yatmaya teşvik edebilmek için baloya katılacağını söylüyor.

Geldiğimizde eğlence çoktan başlamış. Yerel bir orkestranın müziği eşliğinde dans ediliyor ve talebelerin hiçbiri, görünüşte bir sağlık timsali olan Ole'den daha fazla verem hastasına benzemiyor. İri göğüslü bir kadın hızla yanımıza, bizi karşılamaya geliyor. Anlaşılan yatakhane müdürü. Geniş salonun ortası boşaltılmış, yerleri parke ve duvar boyunca dik arkalıklı iskemleler duruyor. Farklı farklı insanlarla dans ediyorum. Yatakhanenin içinde bulunduğu büyük park o gece, yeşil, siyah ve bulutların arkasında gelip giden puslu ay ışığında gümüşümsü gözüken bir yağmur perdesinin arkasında. Fuayeyi andıran bir odada, bir tezgâh ve uzun iskemlelerden ibaret bir bar kurmuşlar ve barmenin ikram ettiği içkiler hakiki alkol, pullimut değil. Her nedense kendimi mutlu ve bağımsız hissediyorum ve gece sona ermeden evvel olağan dışı bir şey olacakmış gibi içimde karanlık bir his var. Viski içip sarhoş oluyorum, neşeli ve cüretkârım. Bardaki iskemlelerin birinde genç bir adam kucağında Sinne ile oturuyor. Yanlarına oturup sadakatsizce, "yanlış ata bahis oynuyorsun, diyorum, "o bir karaborsacı ile nişanlı." Genç adam gülüyor ve sanki Sinne bir toz parçasıymış gibi onu kucağından atıveriyor. "Şimdiye kadar şair kadınların güzel olabileceğini hiç sanmazdım, diyor. Yüzü birden abajurun gölgesinden çıkıp belirginleşiyor ve onu bir minyatürcünün dikkatiyle gözlemlediğimi fark ediyorum. İnce, kızıl saçları ve sakin bakışlı, gri gözleri var. Dişleri o kadar çarpık ki sanki iki sıra boyunca çıkmışlar. Anlaşılan müdürün oğlu o ve tıp tahsilini daha yeni bitirmiş. Eğitimi sona ermiş bir talebeyle karşılaşmak şaşırtıcı bir şey. Benimle dans ediyor ama birbirimizin ayaklarına bastığımızdan gülerek bundan vazgeçiyoruz. Parkta yürüyüşe çıkıyoruz. Gün ağarmak üzere, hava nemli ipek gibi. Gümüş rengi bir huş ağacının altında beni öpüyor ve aniden annesi, mor ipekli göğsü dalgalanıp kolları sallanarak koşar adım yanımıza geliyor

"Ah Tanrı'm, bu gençlik," diyor nefes nefese. Belleğinin içeriğini çoğunlukla yarı anlaşılır, şiirsel söylenişlerle ortaya döküyor. O anda ismi Carl olan oğlu, talebelere verdiği sözü hatırlayıp bana sonra görüşürüz diye mırıldanıyor ve annesini erkenden yatırmak üzere onunla beraber eve giriyor.

Sonra herkes kurtlarını döküyor. Dans ediliyor, içki içiliyor, eğleniliyor, birbiri ardına çiftler merdivenlerden yukarı çıkıp bir daha görünmemek üzere ortadan kayboluyorlar. Uzun zamandır olmadığım kadar sarhoşum ve Carl kalacağı odaya gitmemizi teklif ettiğinde bunun fevkalade bir fikir olduğunu düşünüyorum. Unut Ebbe'yi, unut ona verdiğim sadakat sözünü.

Sabahleyin korkunç bir baş ağrısıyla uyanıyorum. Yanımda uyuyan adama bakıyorum ve aslında çıkık çenesinin bile saklayamadığı onca dişleriyle bir hayli çirkin olduğunu fark ediyorum. Onu uyandırıp eve gitmek istediğimi söylüyorum. Giyinirken sinirli ve hâlsizim ve ona tek bir laf söylemiyorum. Onu bir daha asla görmemeye karar veriyorum. Beni eve bırakmasını ister miyim diye sorduğunda, hayır teşekkür ederim diyorum. Yalnız başıma gitmeyi yeğlerim. Aşağıya, dağınık salona indiğimde bardaki iskemlelerden birinde biraz oturuyorum. Çok uzun boylu genç bir adam elinde Sinne'nin sütyeni ve peşinde de Sinne'nin kendisiyle merdivenlerden aşağı iniyor. Sinne onu umursamadan yanıma gelip "yüce Tanrı'm, neydi dün gece içtiğimiz? Adam iğrenç birisi, boyu iki metre, ciğerinin yarısı da yok gibi. Sütyenini adamın elinden kapıp huysuzca esneyerek ortadan kayboluyor.

Gecenin savaş alanını terk edip bisikletle, eve gelmediğim için fena hâlde kızmış olan Ebbe'ye dönüyorum. "Birisiyle yattın değil mi, diyor. Ona suçsuz olduğuma yemin ediyorum ama bu kadar önemsenecek bir şey olmasını da aslında gülünç buluyorum. Bundan çok daha esaslı, başka türlü bir sadakat var ne de olsa. Ancak yattığımda diyaframımı takmadığım aklıma geliyor. Hâlbuki kürtajdan beri bunu bir kez bile unutmadım. Ama eğer bir şey olduysa, diye düşünüyorum, adam doktor ve bu da son defaya kıyasla işi kolaylaştırmalı.

12.

"Yüce Tanrı'm," diyorum. "Çıkık çeneli, 32 yerine 64 dişi var ve ben onun mu yoksa Ebbe'nin mi bilmiyorum. Ne yapsam ki, Lise?"

Ben bir aşağı bir yukarı yürürken Lise alnında iki derin kırışıkla beni izliyor. "Sen de cereyanda dursan hamile kalıyorsun," diyor iç çekerek. "Ama adam doktor olduğuna göre son defa çektiğin eziyetleri çekmeden onu aldırabilmen lazım." "İyi de onu tekrar görmek bile," diyorum umutsuzca, "beni tiksindiriyor ve sonra Ebbe'ye ne derim? Şu sıralar aramız hiç olmadığı kadar iyi." Lise sabırla onu tekrar görmem gerektiğini açıklıyor. Annesini arayıp nerede oturduğunu öğrenmem lazım. Ebbe'ye de istediğimi söyleyebilirim, Nadja'yı ya da Ester'i veya annemleri görmeye gidiyorum diyebilirim. Hiç şüpheci değil ki. Beraber kahvemizi içiyoruz ve Lise kendi durumunun da o kadar iyi olmadığını anlatıyor. Avukat boşanmak istemiyor, öte yandan Lise'siz de yapamıyor. "Dayanılır gibi değil şu iki kadını olan erkekler," diyor. "Kadınlar kendi başlarına eziyet çekiyorlar, adam ise bir karar vermekten kaçınıyor." Kısa kumral saçlarını yanağından çektiğinde o kadar perişan görünüyor ki, onu hep kendi problemlerimle yorduğum için pişmanlık duyuyorum. "Ben de yazmadığım zaman hep hamileyim, diyorum. Bu bizi güldürüyor ve çaresine bakmam gerektiğine karar veriyoruz. Adamın adresini bulup onu aramam, işi halletmesini sağlamam lazım.

Ertesi gün kendisi arayıp yakında görüşelim mi diye soruyor. Tabii, diyorum ve bir sonraki akşam onu ziyaret etmemi kararlaştırıyoruz. Çalıştığı Biyokimya Fakültesi'nde oturuyor. Bilim

adamı. Ebbe'ye Nadja'ya gittiğimi söylüyorum ve alaca karanlıkta, ağaçların bir resim gibi hareketsiz durdukları Nørre Alle'den bisikletle gidiyorum. Mevsim yaz, üstümde Sinne'den satın aldığım beyaz, keten bir elbise var. Carl'ın odası herhangi bir talebe yatakhanesine benziyor: bir yatak, bir masa, birkaç iskemle ve rafları kitaplarla dolu kütüphaneler. Birkaç açık sandviç, bira ve schnaps almış ama ben hiçbirine dokunmuyorum. Masaya oturduğumuzda "hamileyim," diyorum, "ve babasının kim olduğunu bilmediğim bir çocuk istemiyorum." "Tabii," diyor sakince ve yüzünde tek güzel olan o ciddi, gri gözleriyle bana bakıyor. "Ben sana yardımcı olurum. Yarın akşam gel, kürtajı ben yaparım." Sanki gündelik işlerinden biriymiş gibi söylüyor bunu ve her yönüyle, hayatta hiçbir şeyin sarsamayacağı türden bir insan olduğu izlenimini bırakıyor. Hafifleyerek gülümsüyorum ve "peki beni uyuşturabilir misin?" diye soruyorum. "Bir iğne yaparım hiçbir şey hissetmezsin," diyor. "İğne mi?" diye soruyorum, "ne iğnesi? "Morfin veya Petidin," diyor, "Petidin en iyisidir. Birçok kişi morfinden dolayı kusar." İçim rahatlıyor ve yine de onunla beraber yemek yiyip içiyorum. Aybaşım sadece sekiz gün geciktiğinden daha mide bulantısı başlamadı. Carl'ın bana Viggo F 'yi anımsatan küçük, narin ve çevik elleri var. Güzel bir sesi ve hoş bir konuşma tarzı var. Herlufsholm özel okuluna gittiğini, iki yaşındayken annesinin boşandığını ve kendini bildi bileli onun tekrar evlenmesini istemiş olduğunu anlatıyor. Babasının da bildiği kadarıyla alkolikler için bir bakımevinde kaldığını ama onları bıraktıktan sonra hiç görüşmediklerini anlatıyor. Ayrıca beni son gördüğünden beri bütün yazdıklarımı okuduğunu söylüyor ve gülümseyerek gayet güzel bir çocuğumuz olabileceğinden emin olduğunu söylüyor. Benimle evlenmeyi isteyebileceğini söylüyor. "Ama benim gayet güzel bir kocam, çok tatlı bir de kızım var," diyorum, "yani bunu sonraya bırakmak lazım." O da "evet, diyor ve çenesini sanki tıraşını yoklarcasına ovuşturuyor. "Zaten benimle evlenmek akıllıca olmaz. Doğrusunu istersen ben biraz deliyim." Ciddi ciddi söylüyor bunu, ben de ne demek istediğini soruyorum. Açıklaması öyle kolay değil, içinde hisset-

tiği bir şey o kadar. Babasının tarafında birçok delinin olduğunu ve aslında annesinin de aklının tamamen yerinde olmadığını söylüyor. Gülüyorum ve üstünde daha fazla durmuyorum. Giderken beni hafifçe öpüyor fakat benimle yatmaya teşebbüs etmiyor. "Sanırım sana âşığım," diyor, "ama bu bir şey değiştirmez herhâlde."

Eve döndüğümde Ebbe Thøger Larsen'in şiirlerini okuyup pipo içiyor. Bir yerde sigara içmenin kansere yol açabileceğini okuduğu için kendine bir pipo aldı. Erken yaşta ölüp beni ve Helle'yi geride bırakmak istemiyor. Nadja nasıl diye soruyor, ben de doğruyu söyleyip Konservatör Gençlik'ten birisiyle nişanlandığını ve sanki VI. Frederik'in zamanından evveliymiş gibi son derece muhafazakâr görüşler serdettiğini anlatıyorum. Bu onu güldürüyor ve Nadja'nın evlenip çocuk sahibi olmasının iyi olacağını söylüyor. "Yaşlanıyoruz," diyor ve piposunu kazıyıp kül tablasının içine boşaltıyor. Ebbe 27 yaşında, ben 25. "Çocukluğumu düşündüğümde," diyor, "Thøger Larsen'in yazdığı gibi hissediyorum. Dinle bak:"

> Mutlu ol, görürsen rüyalarında
> çocukluk baharından solmuş bir ışıltı
> Bir merhamet ışığı. Baban yakınında.
> Annen ise mutfakta.

"Benim annem, diye itiraz ediyorum, "elliyi geçti onu bile yaşlı bulmuyorum." "Benim annem 65 yaşında," diyor, "onu hiç genç ken tanımadım. Bu da bir etken." İlerleyen yaşından bahsettiğinde onu anlamakta güçlük çekiyorum. Ayrıca ondan saklamam gereken şeyler aramıza mesafe koyuyor. Yatağa girdiğimizde yorgun olduğumu ve hemen uyumak istediğimi söylüyorum. "Yarın," diyorum, "gidip Esther ve Halfdan'ın yeni yerini göreceğim. Bunu duyunca o da gelmek istediğini söylüyor, ben de karşı çıkıyorum ve Helle'yi devamlı Lise'ye baksın diye bırakamayacağımızı, kendi annesinin de bakıcılık yapmaya pek hevesli olmadığını söylüyorum. Ama erkenden döneceğime söz veriyorum.

Ertesi akşam tramvayla Carl'ı görmeye gittiğimde belki de hamile olmadığımı düşünüyorum kendi kendime. Aybaşında bir düzensizlik olmuş olabilir, bu birçok kadının başına geliyor. Bunu düşünmemin sebebi Helle'nin yanında yine, hep kaç yaşında olmuş olacağını hesaplamam gereken yeni bir gölge daha türemesine engel olmak istemem. Birçok kadının, sırf iç kısımlarını düzenli tutmak için bir kazıma yaptırdıklarını da biliyorum. Evine vardığımda Carl'ın bu özel durum nedeniyle yüksek bir masa getirtmiş olduğunu görüyorum. Odanın ortasında duruyor ve üstü beyaz bir çarşafla örtülü. Rahat yatabilmem için oraya kendi yastığını koymuş. Beyaz bir önlük giymiş ve ellerini yıkayıp tırnaklarını fırçalarken benden nazikçe oturmamı rica ediyor. Masanın yanındaki kitap rafında bir takım parlak aletler duruyor. Ellerini yıkamayı bitirdiğinde lavabonun üstündeki cam raftan şırıngayı alıyor. İçi berrak bir sıvı ile dolu ve onu aletlerin yanına koyduktan sonra üst koluma lastik bağlıyor. "İğnenin acısı hemen geçer," diyor sakince, "hissetmezsin bile." Dirseğimin iç kısmına, mavi bir damar belirinceye kadar hafifçe vuruyor. "İyi damarların var," diyor. İğneyi yapıyor ve sıvı kolumun içine işledikçe bütün vücuduma daha evvelden hiç tatmadığım bir haz duygusu yayılıyor. Oda genişleyip aydınlık bir salona dönüşüyor, kendimi tamamen gevşemiş, tembel ve hiç olmadığım kadar mesut hissediyorum. Dönüp yan yatıyorum ve gözlerimi kapatıyorum. Sanki kat kat pamuğun altından konuşurcasına "Yalnız bırak beni," dediğimi duyuyorum, "bana hiçbir şey yapmana gerek yok."

Uyandığımda, Carl yine lavaboda ellerini yıkıyor. Duyduğum haz hâlâ etkisini kaybetmemiş ama kımıldadığım anda geçebilirmiş gibime geliyor. "Hadi kalk ve giyin, diyor Carl ellerini kurularken, "geçti bitti. Ne kadar mutlu olduğumu söylemeden, yavaşça ona itaat ediyorum. Bir bira ister miyim diye sorduğunda başımı sallıyorum. Sıvıya ihtiyacım olduğunu söylüyor ve bana uzattığı bir gazozu zorla içiyorum. Yatakta yanıma oturuyor ve yavaşça beni öpüyor. "Kötü müydü?" diye soruyor. "Hayır," diyorum, "bana iğneyle verdiğin şeyin ismi neydi?" "Petidin, di-

yor, "bir ağrı kesici." Elini tutup yanağıma koyuyorum. "Sana âşığım, diyorum, "yakında tekrar geleceğim." Mutlu gözüküyor ve o anda onu neredeyse güzel buluyorum. Sağlam, ömrü boyunca kullanabileceği, kalıcı bir yüzü var. Ebbe'nin yüzü narin, birçok yeri aşınmış ve daha kırk yaşına varmadan tükenip bitebilir belki. İfade edemediğim garip bir düşünce bu. "Tekrar geldiğimde," diyorum yavaşça, "bana o iğneden bir tane daha yapar mısın?" Yüksek sesle gülüyor ve çıkık çenesini ovuyor. "Eh," diyor, "o kadar hoşuna gittiyse? Zaten senin gibisinden esrarkeş olmaz." "Seninle evlenmeyi isterim," diyorum yumuşak ince saçlarını okşayarak. "Peki kocan ne der?" diye soruyor. "Onu bırakır giderim," diyorum, "Helle'yi de yanıma alırım." Tramvayla eve dönerken iğne yavaşça etkisini kaybediyor ve gözlerimi nereye yöneltsem, her şeyin üstü sanki gri, yapışkan bir peçe ile kaplı. "Petidin," diye düşünüyorum, kuş şakırtısı gibi bir isim. Bana böyle tarif edilemez bir haz duygusu sağlayabilen adamı asla elimden kaçırmamaya karar veriyorum.

Eve geldiğimde Ebbe, Ester ile Halfdan'ın nasıl olduklarını soruyor ama ona sadece kısa kısa cevaplar veriyorum. Neyin var diye sorduğunda dişim ağrıyor diyorum. Yatakta ona sırtımı dönüp yan tarafıma yatıyorum ve iğnenin, dirseğimin içinde bıraktığı hafif şişkinliği yokluyorum. Tek düşündüğüm bunu tekrar yaşamak ve ne Ebbe ne de başka bir insan artık umurumda – Carl dışında.

İkinci bölüm

1.

Ebbe artık hayatta değil ve yüz hatlarını hatırlamaya çalıştığımda hep, ona hayatımda bir başkası olduğunu anlattığım günkü hâliyle canlanıyor gözümün önünde. Masada Helle ile beraber oturmuş yemek yiyorduk. Çatal bıçağını bırakıp tabağını önünden itti. Yüzü solmuştu, yanağında hafifçe titreyen bir sinir duygulandığının tek belirtisiydi. Ayağa kalkıp kütüphanenin yanına gitti ve piposunu alıp özenle içine tütün doldurmaya başladı. Gözlerini orada bir çözüm bulabilirmiş gibi tavana dikerek piposunu şiddetle tüttürüp bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Donuk, sakin bir sesle "peki boşanmak mı istiyorsun?" diye sordu. "Bilmiyorum, dedim, "Helle ile şimdilik bir süre için başka yere taşınırız. Sonra belki geri döneriz." Birdenbire piposunu elinden bırakıp Helle'yi kucağına aldı ki bu nadiren yaptığı bir şeydi. Helle yanağını onunkine yaslayarak "Baba üzgün," dedi. "Hayır," dedi Ebbe zorla gülümseyerek, "hadi yemeğini ye." Onu tekrar çocuk iskemlesine oturttuktan sonra piposunu alıp odada gidip gelmeye devam etti. Sonra: "zaten neden insanlar illa evlenip beraber yaşamalı bilmiyorum ki, dedi. "Bütün bir ömür boyunca aynı kişiye bakmak mecburiyetindesin, bunda doğaya aykırı bir nitelik var Belki birbirimizi sa-

dece ziyaret etmekle yetindiğimizde daha iyi geçiniriz." Ardından bana bakmadan, "kim bu adam?" diye sordu. "Bir doktor," dedim, "onunla verem balosunda tanıştım." Ebbe tekrar yerine oturduğunda alnının terden yaş olduğunu gördüm. "Sana bir yaşam felsefesi verebilir mi dersin?" diye sordu gözlerini tavandan çevirmeden. Ebbe sinirli olduğu zaman hep aptal aptal şeyler söylerdi. "Anlamıyorum o terimi," dedim, "yaşam felsefesi öyle birbirimizle değiş tokuş ettiğimiz bir şey değil herhâlde."

Yatağa girdiğimizde beni son kez kolları arasına aldı ama mesafeli ve dalgın olduğumu fark etti. "Evet," dedi, "bir başkasına âşıksın. Bu herkesin başına gelebilecek bir şey, bizim çevremizde gayet bayağı bir olay. Yine de bana tamamen gerçek dışıymış gibi geliyor ve belli etmesem de perişanım. Hislerimi açığa vuramamam benim hatam. Seni ne kadar çok sevdiğimi göstermiş olsaydım belki bu şekilde bitmezdi." "Ebbe," dedim göz kapaklarına parmak uçlarımla dokunarak. "Birbirimizi sık sık göreceğiz. Belki Carl'la daha yakından tanışabilirsin. Belki üçümüz bir arada iyi vakit geçirebiliriz." "Hayır," dedi birden şiddetle, "O adamı asla görmek istemiyorum, sadece seni ve Helle'yi. Dirseğimin üzerinde doğrulup bir an, yumuşak, silik hatlı, genç ve güzel yüzüne dikkatle baktım. Ona gerçeği söylesem? Ona, aslında şıringayı tutan adama değil de şırınganın içindeki berrak sıvıya âşık olduğumu söylesem? Ama söylemedim, hiç kimseye hiçbir zaman söylemedim. Çocukluğumda olduğu gibiydi. Büyüklere anlattığında, tatlı sırlar harap olurdu. Yan dönüp yattım ve uykuya daldım. Ertesi gün Helle ile beraber Carl'ın bize bulduğu Charlottenlund'daki pansiyona taşınacaktım.

Pansiyon, yaşlı ve bekâr hanımlar içindi. Oda kreton döşemeli hasır mobilyalar, arkalığında yastık asılı salıncaklı bir koltuk, bin sekiz yüz seksenlerden kalma, demirden yüksek bir yatak ve üstüne sağlam yapılı daktilomu koyduğumda çökmek üzere olan bayanlar için ufak bir yazı masası ile sıkış tepişti. Helle'nin kü-

çük parmaklıklı yatağı bile bu narin çevre içinde fazla kaçıyordu, hele kendisi daha da çok. Tersine çevirdiğimiz salıncaklı koltukta gemicilik oynuyordu ve hemen ilk günden itibaren yazı masasının arkasında bulunan insan büyüklüğündeki, korkunç derecede çirkin bir İsa heykelini kemirmeye başlamıştı. O zamanlar alçı yeme alışkanlığı vardı. Bir manastırı andıran sükutun içinde Helle'nin tiz çocuk sesi kışkırtıcı bir yoğunlukla yankılanıyor, yaşlı bayanlar teker teker kapıda belirip biraz sessiz olmamızı rica ediyorlardı. Orada oturmamıza nasıl izin verdiklerini bile anlayamıyorum. Ertesi gün sabahleyin daktiloda yazmaya başlamamla bütün pansiyon ayağa kalktı ve kendisi de yaşlı bir bayan olan müdür odama gelip bu kadar şamataya gerçekten gerek var mı diye sordu. Bütün pansiyon müşterilerinin hayattan çekilmiş, kendi ailelerinin bile şimdiden ölü sayıldıkları insanlar olduklarını söyledi. Akrabaları onları asla ziyaret etmiyor ve sadece bir gün geriye kalan azıcık paralarını onlara miras bırakmalarını bekliyorlardı. Yaşlı bayanı konuşurken dikkatle izliyordum çünkü burada kalmaya kararlıydım. Yeri seviyordum, odayı ve iki genç akçaağacı ile aralarına asılmış ve mart ayı yaklaşmasına rağmen örgülü ağı hâlâ karla kaplı olan yırtık hamaklı manzarasını seviyordum. Kadının hastalıklı ve yumuşak bir yüzü, şefkatli, güzel gözleri vardı ve Helle'yi sanki cüsseli çocuğu en ufak bir dokunuşla kırılabileceğinden korkuyormuş gibi dikkatlice kucağına aldı. Onunla bir anlaşmaya vardık. Daktiloyu öğleden sonra bir ve üç arasında bayanlar dinlenirken kullanmamakla beraber, akrabaları onları artık umursamadığından pansiyonda oturanları ara sıra ziyaret edeceğime söz verdim. Tamamen sağırlaşmamış ya da bu son duraktaki kısmetleri onları kızgın ve küskün kılmamış bayanlarla vakit geçirmeyi seviyordum. Üstelik akşamları Carl'ı görmeye gittiğimde aralarından biri her zaman Helle'ye bakmaya razı oluyordu. Sık sık onu görmeye gidiyordum. Başımı kollarıma yaslayıp dizlerimi bükerek divanında yatıyor, onu çalışırken izliyordum. Odanın farklı yerlerindeki ahşap stantlarda birçok beherglas ve deney tüpleri duruyordu. Carl deney tüplerinin içindeki sıvının tadına bakıyor, dilini dudaklarının

arasında merakla gezdiriyordu. Ardından büyük bir dosyaya birtakım notlar yazıyordu. Tadına baktığı şeyin ne olduğunu sorduğumda "çiş," dedi sakince. "Öf," diye haykırdım, o da gülümseyip "çiş kadar mikropsuz şey yoktur," dedi. Sanki uyuyan birisini uyandırmaktan korkuyormuş gibi garip ve yavaş bir yürüyüşü vardı ve yazı masasındaki lamba ince saçlarına bakırımsı bir parıltı veriyordu. Onu ziyarete gittiğim ilk üç kere bana her seferinde bir iğne yapıp beni öylece hareketsiz, dalgın bir hâlde, rahatsız etmeden bırakmıştı. Ama dördüncü sefer "Olmaz, biraz duralım artık, ne de olsa nane şekeri değil bu," dediğinde, hayal kırıklığından gözlerim yaşlarla doldu.

Ebbe Helle'yi ve beni görmeye geldiğinde neredeyse hep sarhoştu. Suratı o kadar yalın ve savunmasızdı ki ona bakmaya dayanamıyordum. İki akçaağacının dalları arasındaki çimenlerde, güneşin ve rüzgârın çizip oynattığı gölgeleri izlerken, benim gibi bir kadınla kimsenin evlenmemesi gerektiğini düşünüyordum. Helle onunla biraz oynayan Ebbe'ye "baba çok şeker," dedi. Helle Carl'ı sevmiyor. O zamanlar da sevmiyordu ve uzun süre boyunca ona dokunmasına izin vermemişti.

Öykülerimi yayınevine yollamıştım ve bugünlerde yazmak hiç içimden gelmiyordu. Neredeyse hep Carl'ı bana Petidin vermeye nasıl ikna edebileceğimi düşünüyordum. Bunun bir ağrı kesici olduğunu söylediğini hatırlıyordum. Nerem ağrıyor diyebilirdim? Bazen tedavi görmemiş eski bir iltihaptan dolayı kulaklarımdan biri akıyordu. Bir gün yatağına uzanmış onun kâh bana kâh kendi kendine bir şeyler söyleyerek odada sessizce dolanmasını izlerken kulağımı tutup: "Ah, dedim, "kulağım çok ağrıyor." Gelip yatakta yanıma oturdu. "Çok mu kötü?" diye sordu bana acıyarak. Sanki çok ağrıyormuş gibi yüzümü buruşturdum. "Evet, dayanılacak gibi değil," dedim. "Bazen oluyor böyle. Kulağımın içine bakabilmek için lambayı yanına çekti. "Kulağın akıyor," dedi ürkerek, "lütfen bir kulak doktorunu göreceğine söz ver. Ben sana birini bulurum. Yanağımı okşayıp "hadi üzülme artık, şimdi bir iğne yaparım, dedi. Sıvı kanıma karışıp beni yaşamayı sevdiğim tek seviyeye yükseltiğinde ona

minnettarlıkla gülümsedim. O zaman uyuşturucunun etkisi zirvedeyken hep yaptığı gibi benimle yattı. Bana sarılışı tuhaf bir şekilde kısa süreli ve kabaydı. Ön sevişme ve şefkat yoktu ve hiçbir şey hissetmedim. Kafamdan yumuşak, sıkıntısız ve hafif düşünceler süzülerek geçti. Sıcak duygularla artık hemen hemen hiç görmediğim arkadaşlarımı düşünüp onlarla konuştuğumu hayal ediyordum. "Ona nasıl âşık olabilirsin?" demişti Lise bir süre evvel. Başkalarının aşklarını kimse anlayamaz, diye cevap verdim ona. Birkaç saat öylece yattım ve etkisi yavaş yavaş azaldıkça o çıplak, ayık hâlime katlanmakta her seferkinden daha fazla zorlandım. Her şey griydi, sümüksüydü, çirkin ve çekilmezdi. Ona hoşça kal dediğimde, Carl boşanmanın ne zaman kesinleşeceğini sordu. "Ne zaman istersen," diye ona söz verdim çünkü bir kez Carl'la evlendim mi bana iğne yapmaya onu ikna etmenin çok daha kolay olacağını düşünüyordum. Benimle merdivenlerden inerken "bir çocuğun daha olsun istemez misin?" diye sordu. "Evet," dedim hemen çünkü bir çocuk, onu bana daha da yakınlaştıracaktı ve tek istediğim, hayatım boyunca onun bana bağlı kalmasıydı.

2.

Boşanma sonrası Helle ve Carl ile bana kalan daireye taşındık. Ebbe tekrar annesinin yanına döndü ve beni aradığında onu orada ziyaret ediyordum. Carl ile karşılaşmaktan korktuğundan, bir daha asla bizim eve ayak basmadı. Öte yandan Lise ve Ole ile, karaborsacı hapse girdiği için tekrar beraber olan Sinne ve Arne devamlı bizdeydi. Ebbe'nin zamanında hoşuma giden bu gelişigüzel birbirine gidip gelmeleri şimdi beni fena hâlde sinirlendiriyordu. Bütün arkadaşlarını şiddetle kıskanan Carl'ı da öfkelendiriyordu. Bize geldiklerinde yüzünde utangaç ve uysal bir tebessümle, hemen hemen hiçbir şey söylemeden oturuyordu. "Biraz tuhaf birisi değil mi?" diye sordu Lise bir gün temkinli bir şekilde. Carl'ın çok çalıştığını ve akşamları yorgun olduğunu biraz sert çıkarak ona açıkladım. "Peki ya sen?" diye sordu, "onunla tanıştığından beri değiştin. Kilo da verdin, hiç sıhhatli gözükmüyorsun. Ben de hiddetle onun Høng'den gelen talebeler dışında kimseyi beğenmediğini, şamatacı, dışa dönük ve içkici olmayan herkesi tuhaf bulduğunu söyledim. Bu onu çok incitti ve uzun süre yanıma tekrar yaklaşmadı.

Carl'la evlendikten kısa süre sonra bir akşam, Arne ve Sinne bizi verecekleri bir ziyafete davet ettiler. Sinne'ye ailesinin çiftliğinden yarım bir domuz yollamışlardı ve ziyafet vermek istiyorlardı. Carl gitmek istemediğini ve benim de evde kalmamı tercih ettiğini söyledi. Ne hissettiğini asla belli etmeyen uysal ses tonuyla "konsantrasyon isteyen bir mesleği olan insanın, dedi özür dilercesine, "fazla münasebetleri olmaması lazım. "Onlar benim arkadaşlarım, diye itiraz ettim, "o ziyafete gitmemem

için hiçbir neden göremiyorum." Yumuşak sesle, "eğer bir iğne yaparsam," dedi, "o zaman evde kalır mısın?" Kendimi tutamadan ve ilk defa biraz ürkerek "evet," dedim, "tabii kalırım." Ertesi sabah o kadar kötü durumdaydım ki kalkıp ona kahvesini yapacak hâlim yoktu. Işık gözlerimi acıtıyor, çatlamış, kuru dudaklarımı birbirinden ayırmakta güçlük çekiyordum. Çarşaf ve yorgan kılıfı sanki cildimin üstüne bastırıyor gibiydi. Gözüme ilişen her şey çirkin, sert ve keskindi. Helle'yi homurdanarak yanımdan ittiğimde, zırlamaya başladı. "Neyin var?" dedi Carl, "Kulağın mı ağrıyor yine?" "Evet," diye inledim kulağımı tutarak. Umutsuzlukla içimden, "sevgili Tanrı'm, son bir kere de olsa söylediğime inansın, bana iğne yapmadan işe gitmesin," dedim. "Dur bir bakayım," dedi şefkatle ve dolaptaki, kürtaj aletlerinin de bulunduğu en üst raftan bir kulak spekulumu ve ufak bir fener çıkardı. "Kötü bir şey göremiyorum," diye mırıldandı, "zaten artık haftada iki kere kulak doktoruna gittiğinden kontrol altında olması lazım." O kulağımın içine bakarken yaş gelsin diye gözlerimi kırpmadan yatıyordum. "Hiç hoşuma gitmiyor," dedi şırıngayı doldururken, "eğer böyle devam ederse, ameliyattan başka çare yok galiba. Falbe Hansen ile konuşmalıyım." Bana bulduğu kulak doktoruydu o. Helle, "anneme niye iğne yapıyorsun?" diye sordu çünkü bunu daha evvelden hiç görmemişti. "Ona aşı yapıyorum, dedi Carl, "Difteri aşısı. Sen de olmuştun ya." "Ama onu omzuna yapman lazım," diye ona karşı geldi Helle, "niye koluna yapıyorsun?" "Büyüklere öyle yapılır," dedi Carl iğneyi çıkartırken. Gevşemiş, saadet içinde ve sanki uzaklardan, onun kahve içmesini ve Helle'ye yulaf ezmesini vermesini izledim. Tembel tembel ve mutlulukla ona hoşça kal dedim ama dumanlı zihnimin derinliklerinde ufak bir korku içimi kemiriyordu. Ameliyat! Kulağımda hiçbir rahatsızlık yoktu ki. Sonra bunu tekrar unutup yazmak istediğim bir romanın hayalini kurdum. İsmini *Çocuğun iyiliği için* koyacaktım. Onu aklımda yazıyordum. Hoş, uzun, ince ince cümleler zihnimden geçiyordu ama ben daktiloma ilişmek için tek bir harekette bulunamadan divanda yatmış ona doğru bakıyordum. Helle üstümde yuvarlanıyordu,

giysilerini kendisi giyinmek zorundaydı. Yukarı çıkıp Kim'i bulmasını ve onunla beraber bahçede oynamasını söyledim. İğnenin etkisi geçince gözyaşlarına boğuldum ve mevsim neredeyse yaz olmasına rağmen tir tir titreyerek yorganı çenemin altına kadar çektim. "Korkunç bir şey," dedim havaya konuşarak, "dayanamıyorum. Bunun sonu ne olacak?" Ellerim titrediğinden zorlukla giyindim ve üstümdekiler cildimi acıtıyordu. Eve gelip bana tekrar iğne yapması için Carl'ı aramayı düşündüm. Önümdeki saatleri göz önüne getirdiğimde sanki seneler varmış gibime geliyordu ve onları aşabileceğimi sanmıyordum. Karnım fena hâlde ağrımaya başladığında tuvalete gittim. İshal olmuştum ve beş dakikada bir tuvalete koşmam gerekiyordu.

Öğlene doğru kendimi biraz daha iyi hissettim. Hatta daktilonun başına oturup uzun zamandır kafamı meşgul eden romana dahi başladım. Ama eskisi gibi kolayca ve kesintisiz yazamıyordum. Düşüncelerim durmadan dağılıyordu. Hep Carl'ın eve dönmesine ne kadar vakit var diye kol saatime bakıyordum.

Öğlen de John beni görmeye geldi. Carl'ın arkadaşı verem hastası bir tıp talebesiydi ve kaynanamın yanında, "Ruderhøj" yatakhanesinde kalıyordu. Bize her gelişinde bir köşeye oturup sanki ne pahasına olursa olsun çözmesi gereken zor bir problemi temsil ediyormuşum gibi koca röntgen bakışlarıyla beni dikizlemeyi huy edindiğinden, ondan hoşlanmıyordum. Carl'la beraber sık sık benim için anlaşılmaz bilimsel problemleri sanki ben orada yokmuşum gibi tartışırlardı ve onunla daha evvel hiç yalnız kalmamıştım. "Seninle konuşmak istediğim bir şey vardı," dedi ciddiyetle, "biraz vaktin var mı?" Onu içeri buyurduğumda kalbim belirsiz ve garip bir korkuyla hızlı hızlı atmaya başladı. John benim yazı masası iskemleme, ben de divana oturdum. Yüzü büyük ve dikdörtgen şeklindeydi. Omuzları geniş, gövdesi uzun ve öne eğik olduğundan, oturduğunda uzun boylu bir adam olduğu izlemini veriyordu. Ama bacakları çok kısaydı ve ayağa kalktığında boyu çok daha fazla uzamıyordu. Carl'la Regensen'de beraber oturmuş, üniversitede altın madalya ile ödüllendirilen bilimsel incelemeyi yazarken birbirlerine yardım

etmişlerdi. Bir müddet konuşmadan oturup kocaman ellerini sanki üşüyormuşçasına birbirine sürttü. Onun yoğun bakışlarına dayanamadığımdan yere bakıyordum. "Carl için endişeleniyorum," dedi, "ve belki senin için de." "Neden?" dedim kavgacı bir tavırla, "gayet güzel geçiniyoruz." Gözlerimin içine bakabilmek için öne eğildi, ben de inatla ve korkarak ona baktım. "Carl hiç sana anlattı mı?" dedi içtenlikle, "Bir sene evvel hastaneye yatırılmıştı." "Ne hastanesi?" dedim tedirginlikle. "Psikiyatrik koğuşa," dedi, "bir psikoz geçirmişti." "Danca konuşsan olmaz mı?" dedim sinirle, "nedir psikoz?" "Kısa süreli bir ruh hastalığı," diye cevap verdi ve tekrar arkasına yaslandı, "üç ay sürmüştü." Kendimi zorlayarak güldüm. "Onun deli olduğunu mu söylemeye çalışıyorsun?" dedim, "Delileri içeri tıkarlar, onlardan korkulur. Ben ondan korkmuyorum." John sinir bozucu bakışlarını benden çevirip bahçede oynayan çocuklara baktı. "Onu iyi görmüyorum, dedi, "bana öyle geliyor ki yine hastalanmak üzere." Ona nedenini sorduğumda Carl'ın son zamanlarda sırf kulak hastalıklarını incelemek uğruna işini ihmal ettiğini anlattı. Enstitüdeki masasının kulak anatomisi ve hastalıkları üzerine kitaplarla dolu olduğunu ve sanki kulak doktoru olmak istercesine onları baştan sona okuduğunu söyledi. "Bu delilik ama, dedi John içtenlikle, "sırf arada sırada senin kulağın biraz ağrıyor diye. Bir başkası bunu bir kulak doktoruna bırakır, elinden geldiğini yaptığından da emin olurdu." "Ama beni sevdiği için yapıyor bunu," dedim yanaklarımın kızardığını hissederek, "beni önemsiyor, beni iyileştirmek istiyor o kadar." Birden levazımatçıyı andıran suratı gülmeme neden oldu. "Sen de iyi arkadaşsın ha, dedim, "karısına gidip kocasının zırdelinin teki olduğunu söylüyorsun. "Hayır, onu demiyorum, dedi tereddüt ederek, "ama üç halası da akıl hastanesinde, bunu bilmeni istiyorum. En azından onunla çocuk yapmamalısın. Bunu söylediği anda aybaşımın birkaç gün geciktiği aklıma geliyor. "Biliyor musun?" diyorum, "galiba beni uyarmakta biraz geciktin. İçimden bir ses hamile olduğumu söylüyor." Bunu düşünmek beni sevindiriyor ve artık John'u dinlemekten bıktığım için bir bira ya da kahve

ister mi diye soruyorum. Ama hiçbir şey istemiyor, üniversitede dersi var. Onunla kapıya kadar gidiyorum ve vedalaşırken bana elini uzatıyor, hâlbuki arkadaşlarımla hiç el sıkışma âdetimiz yoktur. "Birkaç gün sonra Avnstrup Sanatoryumu'na yatırılacağım," diyor, "akciğerimin birini devreden çıkaracaklar. Benim gibi bir insan için sıhhat olağan bir şey değil." Gitmeden evvel bir dakika daha kararsızca duruyor. "Ve sen," diyor tıpkı Lise gibi, "sen de artık pek sıhhatli gözükmüyorsun. Yemek yiyor musun?" Yediğimi söyleyerek onu ikna ediyorum ve nihayet gittiğinde rahat bir nefes alıyorum. Benden bunu istemiş olmasa da ziyaretinden Carl'a söz etmemeye karar veriyorum.

Carl eve döndüğünde ona belki hamile olduğumu söyledim. Buna çok sevindi ve hemen şehir dışında bir yerde bize bir ev yaptırma planlarına koyuldu. Buna paramız yeter mi diye sorduğumda pek yakında epey büyük bir burs beklediğini söyledi. Başkalarıyla fazla görüşmeden, dışarıya çıkmadan, kendi başımıza evimizde oturup işimizle uğraşacaktık. Bu düşünce bana son derece cazip geldi çünkü artık başkaları hayatımıza karışmadan yaşayabilmek benim için bir zorunluluk hâline gelmişti. Kulağım nasıl diye sorduğunda, artık ağrımıyor dedim. John'un ziyareti beni tedirgin etmişti. Sonra neden bilmiyorum, hamileyken uyumakta güçlük çektiğimi söyledim. Çenesini ovuşturarak bunu biraz düşündü. "Bak sana ne vereceğim," dedi, "Kloral eskiden beri bilinen, yan etkisi olmayan gayet güvenilir bir uyku ilacı. Tadı berbattır ama sütle içersen fark etmezsin."

Ertesi gün eve büyük kahverengi bir ilaç şişesiyle döndü. "En iyisi ben ölçeyim, dedi, "yoksa kolaylıkla fazla kaçırabilirsin. Verdiğini içtikten birkaç dakika sonra kendimi çok iyi hissettim, Petidin'den sonra olduğu gibi değildi ama sanki bir sürü alkol içmiş gibiydim. Durmadan küçük evimizden, onu nasıl döşeyeceğimizden ve doğacak çocuğumuz hakkında konuşuyordum ki birden uykuya daldım ve ertesi sabahtan evvel uyanmadım. "Bunu her akşam içebilir miyim?" diye sorduğumda "tabii, dedi oralı olmadan, "bir zararı olmaz." Sonra aklına bir şey geldi. "Kulağının arkasını bir yoklayabilir miyim?" dedi ve kemiğime bas-

tırdı. "Acıyor mu?" diye sordu. "Evet," dedim. Ona yalan söylemeyi o derece huy edinmiştim ki artık durmasını bilmiyordum. Düşünceli bir tavırla üst dudağını ısırdı. "Yine de," dedi, "şu ameliyat meselesini Falbe Hansen ile konuşacağım." Beni o zaman Petidin ile mi uyuşturacaklarını sorduğumda, "hayır," dedi, "ama sonrasında ağrıları dindirmek için istediğin kadar vereceğim." Gittiğinde banyoda uzun uzun aynada kendime baktım. Kötü gözüktüğüm doğruydu. Yüzüm çok zayıf, cildim kuru ve sertti. "Acaba," dedim aynadaki yüze, "hangimiz deliyiz?" Gittikçe güvensiz bir dünyada benim için umut teşkil eden tek şey olan daktilonun başına oturdum. Yazarken bir yandan istediğin kadar Petidin, diye düşündüm ve bu cennetin bedeli olan ameliyat bana hiç de önemli bir şey gibi gözükmedi.

3.

Fakat kulak doktoru ameliyat etmeye niyetli değildi. Röntgen çektirdikten sonra onu muayenehanesinde görmeye Carl'la beraber, yeni satın aldığı motosikletiyle gittik. Falbe Hansen'in yanında durmuştu, deri paltosunun arkası ördek kıçı gibi çıkıktı, kaskı elindeydi ve doktorun teker teker ışığa doğru tuttuğu resimlere bakıyordu. "Hiçbir anormallik yok," dedi Falbe Hansen. Carl'ın yanına dikildim ve kulak doktoru onunla konuşurken, gri gözlerinde soğuk bir bakışla bana bakıp durdu. "Eğer hakikaten ağrı varsa," dedi yavaşça, "bir tür romatizma olabilir ve o hâlde yapılabilecek pek bir şey yok. Genelde kendiliğinden geçer." Sonra Carl kemik, çekiç, örs, üzengi ve kim bilir daha neler neler derken elim ayağım buz kesildi çünkü bu adam yalan söylediğimi biliyordu. Falbe Hansen'in tavrı daha da soğuklaştı. "Kimseyi ameliyat etmeye ikna edemezsiniz," dedi ve dalgın bir ifadeyle yazı masasının başına oturdu. "Kulak şimdi mümkün olduğu kadar sağlıklı. Akıntıyı kestik. Eşinizin artık beni görmesine gerek yok."

Blegdam Hastanesi'nin alanından yürüyerek geçerken "üzülme," dedi Carl munis bir tavırla. "Ağrılar devam ederse seni ameliyat edecek başka birini buluruz." Doktorla konuşmamız yine de onu etkilemiş olacak ki eve geldiğimizde "sana bir reçete yazacağım," dedi. "Metadon diye çok kuvvetli bir ağrı kesici. O zaman benim eve dönmemi beklemen gerekmez." Reçeteyi daktilo kâğıtlarımdan birinin üstüne yazdıktan sonra kenarlarını güzelce kesti. Gülümseyerek eserine baktı: "Biraz sahteye benziyor ama," dedi, "kontrol etmek isterlerse benim enstitüdeki nu-

maramı verirsin." "Nasıl sahte yani?" diye sordum. "Sanki kendin yazmışsın gibi, dedi gülerek, "hakiki esrarkeşler öyle yapar ya." Hakiki esrarkeşler başkalarını benimle kıyaslarken sık sık kullandığı bir terimdi. Bir kere hakiki bir esrarkeş gördüğüm aklıma geldi. Carl'a bir gün Kürtajcı Lauritz'in muayenehanesinde beklerken orada bir kadının kötü bir hâlde, bir aşağı bir yukarı yürüyüp doktoru diğer hastalardan önce görmek için yalvardığını anlattım. "Az sonra," dedim, "tekrar dışarı çıktığında tamamen değişmişti. Konuşkandı, hayat doluydu, gözleri parlıyordu." "Evet," dedi Carl düşünceli bir tavırla, "o herhâlde hakiki bir esrarkeşti." Yalnız kaldığımda reçeteye daha dikkatlice baktım ve haklı olduğunu düşündüm, bunu herhangi birisi yazmış olabilirdi. Sonra eczaneye gidip hapları aldım. Eve döndüğümde hemen etkisini denemek için iki tane içtim. Belki hamileliğimden kaynaklanan mide bulantısına iyi gelirdi. Bir cumartesi öğleden sonraydı. Lise işten erken dönmüştü ve neredeyse her gün bizde Helle ile oynamaya gelen Kim'i almaya geldi. Carl'ın tuhaf olduğunu ima ettiği günden beri aramız soğuktu ama şimdi eski günlerdeki gibi sohbet etmek için ondan biraz kalmasını istedim. Kendimi mutlu, coşkulu ve arkadaş canlısı hissediyordum, o da tekrar eski neşemin yerine geldiğini gördüğüne sevindiğini söyledi. "Yine çalışmaya başladım ondan, dedim, "eninde sonunda beni tek ilgilendiren şey o." İkimize yaptığım kahveyi içerken uzun süredir onu ihmal ettiğim için suçluluk duyarak nasıl olduğunu sordum. "İyi sayılmam, dedi, "Biliyorsun, evli adam dertten başka bir şey demek değildir ama yine de bırakamıyorum onu. Kıskançlıktan bir nevroz geçirmiş olan Ole, Sachs Jacobsen adında bir bayan psikanalisti görmeye başlamıştı ama Lise'nin dediğine göre kadın kafadan çatlaktı. Geçen pazar sabahı, Kim hasta olduğundan Lise kahvaltı için çörek almaya gidememiş, Ole'nin tepesi de bu yüzden fena hâlde atmıştı. Ertesi gün Alman olan Bayan Sachs Jacobsen Lise'ye ofiste telefon etmiş ve "Ama doch adamcağız sıcak çörek yemeli, demiş. Buna beraberce çok güldük ve aramızdaki eski yakınlık duygusu tekrar yavaşça uyandığında ona içimi dökmek istedim. Carl'ın ku-

lağıma olan düşkünlüğünü, illa ameliyat olması gerektiğini kafasına taktığını anlattım. "Bu korkunç bir fikir," dedi gerçekten ürkerek, "sakın razı olma Tove, öyle bir ameliyattan sonra sağır kalırsın. Benim bir teyzeme olmuştu. Üstelik Carl'la tanışmadan evvel hiç kulağın ağrımazdı." "Hayır," dedim, "ama şimdi bazen ağrıyor." Sonra aklıma Carl'a birkaç gün evvel gelen önemli bir mektup geldi. Sk lskør'de oturan bir kız, bir ay sonra onun çocuğunu doğuracağını ve önce bir ur olduğunu sandığı için şimdiye kadar onu haberdar etmediğini bildiriyordu. Ailesi çok tutucu olduğundan bebek evlatlık verilecekti. Carl çocuğu bizim evlatlık edinmemizi önerdiğinde ben de hemen hemen razı olmuştum, nasılsa bir çocuğun daha olması fark etmezdi herhâlde. Ayrıca –ama bu sebebi Lise'ye söylemedim– onun çocuğunu evlatlık edinirsem benden ayrılması onun için çok güç olacaktı. Lise de Nadja gibi başkalarını kurtarmak, yardım edip üstlerindeki yükü kaldırmak istemeye eğimli olduğundan "bence iyi bir fikir," dedi. "Evinize taşındığınızda zaten bol bol yeriniz olacak." "Tamam, halloldu o zaman," dedim sanki piknik yapmayı planlıyormuşuz gibi. "Carl'da o durumda bir bakıcı tutacağına söz verdi. Hem yazıp hem üç çocuğa bakamam ya." Lise de bunu mantıklı buldu. "Sana yemek pişirecek birisi de olur o zaman," dedi ve düşünceli bir tavırla ön dişlerini parmağıyla tıkladı, "yemek yemen lazım, çok zayıfladın." Sonra bahçeden Kim'i alıp yukarıya çıktı. Ben banyoya gidip iki hap daha içtim. Oturup yazmaya başladım ve uzun zamandır ilk defa kelimeleri kolaylıkla kâğıda döktüm. Tıpkı eski günlerdeki gibi etrafımdaki her şeyi unuttum, kendimi iyi hissetmemin nedeninin banyoda bir şişenin içinde bulunduğunu dahi.

1945'in ekim ayında yeni doğmuş kız çocuğunu Ulusal Hastane'den almaya gittik. Küçücüktü, topu topu 2,5 kiloydu. Saçları kızıl, kaşları uzun ve altın sarısıydı. O gün dört hap almıştım çünkü iki tanesinden artık aynı şekilde etkilenmiyordum. Kucağımda yine bir bebek tutmak beni çok sevindirdi ve içimden onu kendim doğurmuşum gibi seveceğime söz verdim. Sabah akşam, üç saatte bir biberon verilmesi gerekiyordu ve geceleyin

Carl kalkıp veriyordu. Ben Kloral uykusundan uyanamıyordum. Annem bebeği görmeye geldiğinde beşiğine kısaca baktı ve "Eh, güzel olduğu söylenemez," dedi. Gereğinden fazla çocuk edinmemi delilik olarak görüyordu. Kaynanam da ziyarete geldi. Duygulanmaktan boğulacakmış gibi bir sesle: "Aman Tanrı'm," dedi, elini kalbine koyarak, "Carl'a ne kadar çok benziyor." Ardından aşçı kızının nasıl çekip gittiğini ve yeni birini bulmanın ne kadar zor olduğunu anlatarak bizi oyaladı. Aşçılarla olan derdi bitmiyordu. "Bu ateş basmalarına karşı ne yapmalıyım?" diye sordu oğluna. Onun ziyaretlerine katlanabilmek için Carl her defasında önceden birkaç kadeh götürüyordu. "İyi ya," dedi gülümseyerek, "bu serin havalarda güzel olur." Onu kesinlikle ciddiye almıyordu ve annesi onu öpmeye çalıştığında ondan kurtulmak için durduğu yerde garip garip zıplıyordu. Son anda yanağını ona doğru çevirdiğinde annesi öpücüğü konduruyordu. O geldiğinde kolumdaki iğne izleri gözükmesin diye Carl hep benden uzun kollu bir elbise giymemi istiyordu. "Önemli değil aslında," diyordu, "ama çirkin gözüküyor."

Ardından Jabbe bizim eve yerleşti ve kısa bir müddet için çocukların yanında uyuması gerekti. İsmi Bayan Jacobsen'di ve Grenå'dan gelmişti fakat Helle ona Jabbe dediğinden biz de öyle diyorduk. Çocukları çok seven, iri yarı, hamarat bir kızdı. Saf ve güvenilir bir yüzü, sanki hep bir sebepten duygulanmışçasına nemli, çıkık gözleri vardı. Sabah erkenden kalkıp kahvaltı için pişirdiği ekmeklerden, Carl hâlâ yanımda uyurken, bana yatakta servis yapıyordu. "Bir şey yemelisiniz," diyordu kararlılıkla, "çok zayıfsınız." Yemek böyle önüme konunca iştahım da biraz artıyordu ve genel olarak her şeyin daha iyiye gitmeye başladığını hissediyordum. Metadon'la iyi çalışıyordum ve sadece arada bir iğne vurması beni tatmin ediyordu. Ebbe sarhoş olduğunda beni arıyordu. Birçok arkadaşımın tanıdığı fakat benim hiç karşılaşmadığım Victor diye birisiyle meyhaneleri dolaşıyordu. Ebbe bu Victor denen adamla tanışmamı çok istiyordu. Ama Carl'a Ebbe'yi ziyaret etmeyi düşündüğümü söylediğim anda şırıngayı çıkartıyor, benimle o şiddetli ve şefkatten yoksun usulüyle se-

vişiyordu. "Pasif kadınları çok seviyorum," diyordu. Ebbe'nin, kızını görmeye hakkı olduğunu Carl da kabullendiğinde benim Helle'yi ara sıra babaannesine bırakmamı ve ziyaretten sonra babaannesinin onu tekrar bize getirmesini kararlaştırdık.

Michael'i Enghavevej'de bir klinikte doğurdum ve Carl onun dünyaya gelmesine yardımcı oldu. Sonra tek kişilik odada, kucağımda yeni doğmuş bebeğimle yatarken bana bir iğne yaptı ve yanıma oturup tekrar, çabucak beşiğine yatırdığı çocuğuna uzun uzun baktı. "İlginç bir çocuk olacak," dedi gururla, "bir sanatçının ve bir bilim adamının oğlu, iyi bir birleşim." İyi bildiğim tatlılık uzuvlarıma yayılırken, "evin bir an önce bitmesini bekliyorum," dedim uyuşuk bir hâlde. "Ömür boyu beraber kalacağız, diğerleriyle olduğu gibi olmayacak," dedi Carl kendinden emin, "Viggo F. ve Ebbe hiçbir zaman seni, benim seni anladığım gibi anlayamadılar."

Kısa süre sonra Gentofte'de, Ewald Tepesi'nde yeni biten evimize taşındık. Mimar yapımı, tuğladan, iki katlı mükemmel bir evdi. Alt katta çocukların ve bakıcının odası, salamanje, banyo ve mutfak, yukarıda ise Carl ve benim birer odamız vardı. Benimkisi geniş ve aydınlıktı ve yazı masamdan meyve ağaçlarının bulunduğu ve çimenlerini Carl'ın her pazar sabahı çimlerini biçtiği güzel bahçeye bakabiliyordum. O yaz nispeten mutluyduk. Hep hayalini kurmuş olduğum gibi hayatımızı bir orta sınıf çerçevesi içerisine yerleştirmiştik. Kazandığım her şeyi Carl'a veriyordum, o da benim görebildiğim kadarıyla para durumumuzu akıllıca ve hesaplı bir şekilde idare ediyordu. Ama bir sonbahar günü ondan Metadon için yeni bir reçete istediğimde tedirgin ve temkinli adımlarla odada gidip gelmeye başladı ve "Birkaç gün bekleyelim, dedi, "korkarım biraz fazla hap almaya başladın." Öğlene doğru evvelden birkaç kere olduğu gibi fena hâlde kötüleştim. Titriyordum, terliyordum, ishal olmuştum. Üstelik kalbimin panik içinde hızla atmasına neden olan inanılmaz bir korkuya kapılmıştım. O hapları ele geçirmem gerekiyordu ve çabucak bir çaresini buldum. Her nedense Carl'ın eski reçetelerinden biri i saklamıştım ve titizlikle, kendi el yazımla bir

kopyasını çıkardım. Onu hiçbir şeyden haberi olmayan Jabbe'ye verip eczaneye yolladım ve sanki bir kutu aspirin söz konusuymuş gibi elinde haplarla geri döndü. Beş altı tanesini içtikten sonra –eskiden iki tanesinin verdiği etkiye ulaşmak için şimdi o kadar çok almam gerekiyordu– belli belirsiz bir dehşetle, hayatımda ilk defa bir suç işlemiş olduğumu düşündüm. Bunu bir daha asla yapmamaya karar verdim. Ama kararımdan döndüm. O evde beş sene oturduk ve bu zaman sürecinde çoğunlukla bir bağımlıydım.

4.

Eğer o ziyafete katılmış olmasaydım kulağım ameliyat olmayacaktı ve belki bugün birçok şey daha farklı olacaktı. Carl'ın bana sadece ara sıra iğne yaptığı bir dönemdi. Kendimi Metadon'la ayakta tutuyordum ve kollarımdaki, damarlar boyunca oluşmuş izler geçmeye başlamıştı. Petidin'e olan arzum da öyle. O isteği duyduğumda Petidin'in etkisi altında yazamadığımı kendime hatırlatıyordum ve yeni romanım bu sıralar beni çok meşgul ediyordu. Ewald Tepesi'nde yaşam neredeyse normal bir nitelik kazanmıştı. Gündüzleri ekseriyetle Jabbe ve çocuklarla beraberdim, akşamları yemek yedikten sonra Carl ve ben kahvemizi yukarıda benim odamda içiyorduk. Carl bilim kitaplarını bana pek bir şey söylemeden okurken aramızda olağan dışı bir boşluk oluşuyordu ve birbirimizle konuşmaktan aciz olduğumuzu fark ettim. Carl'ın edebiyata bir ilgisi yoktu ve kendi dalından başka şey ilgisini çekmiyor gibiydi. Piposunu eğri dişlerinin arasına sıkıştırmış ve çenesini sanki yüzünün geri kalanını destekliyormuş gibi öne iterek oturuyordu. Bazen gözlerini kitabından kaldırıyor, çekinerek gülümseyip, "Ee Tove, iyi misin?" diyordu. Bana asla diğer erkekler gibi çocukluğundan bahsetmiyor, sorduğumda da sanki hafızası silinmiş gibi boş boş, manasız cevaplar veriyordu. Sık sık Ebbe'yi ve tatlı akşam konuşmalarını, Rilke'nin şiirlerini Almanca okuyuşunu ve coşkulu Hørup aktarmalarını hatırlıyordum. Ara sıra bize yolu düşen Lise, Ebbe'nin hâlâ beni kaybettiği için yas tuttuğunu ve derslerini takip edeceğine Victor'la beraber İki Köşe Meyhanesi gibi yerlerde dolandığını anlatıyordu.

Carl evde olmadığı zaman bazen Ester ve Halfdan da bize geliyordu. Matthæusgade'de bir dairede oturuyorlardı ve Helle'den bir yaş küçük bir kızları vardı. Son derece yoksuldular. Neden eski arkadaşlarımın hiçbirini arayıp sormadığımı, hiç kulübe uğramadığımı sordular. Meşgul olduğumu ve sanatçıların beraber vakit geçirmelerinin faydalı olmadığını söyledim. Ester hüzünle gülümseyip: "Neckelhus'teki günlerimizi unuttun mu?" dedi. Aslında bu soyutlanmış yaşantımdan dolayı acı çekiyordum ve dürüstçe konuşabileceğim birinin hasretini duyuyordum. Danimarka Yazarlar Derneği'ne üyeydim ama ne zaman bir etkinlik ya da genel kurul toplantısı olsa, Viggo F. telefon edip ben gidiyor muyum diye soruyordu çünkü o takdirde kendisi gelmeyecekti. Ben de bu fikrimden cayıyordum. Özel PEN kulübüne de üyeydim. Başkanı, beni çok alkışlayan eleştirmenlerimden Kai Friis Møller Noel'e doğru bir gün beni arayıp o, Kjeld Abell ve Evelyn Waugh ile beraber Ormancılar Lokantası'nda bir ziyafete katılmak ister miyim diye sordu. Buna evet dedim. Üçüyle de tanışmak istiyordum ve Carl akşamleyin her zamanki gibi bana bir iğne yapmasını tercihi etmez miyim diye sorduğunda, cazip önerisine ilk defa hayır dedim. Bu onu garip bir şekilde tedirgin etti. "Çok gecikirsen seni almaya gelirim," dedi ama ben kendim eve dönebileceğimi, oturup beni beklememesini söyledim. "Hiç olmazsa, dedi usulca, "kollarını iyice kapat. Yüzüne de biraz krem sür," diye ekledi işaret parmağıyla yanağımı okşayarak, "cildin hâlâ çok kuru. İnsan böyle şeyleri kendisi düşünmez."

Yemekte Evelyn Waugh'un yanına oturdum. Soluk bir yüzü ve merak dolu gözleri olan ufak tefek, hayat dolu, dinç bir beyefendiydi. Friis Møller bana İngilizcem yetersiz olduğu zamanlarda centilmence yardımda bulunup her hâliyle o kadar kibar ve sevecen davranıyordu ki, o denli keskin bir kaleme sahip olduğuna inanmak güçtü. Kjeld Abell, Evelyn Waugh'a İngiltere'de benim kadar genç ve güzel yazarlar bulunur mu diye sorduğunda bunu reddetti. Onun Danimarka'ya gelmesinin nedenini sordum, o da çocukları tatillerde yatılı okuldan eve döndükleri zaman hep dünyayı dolaştığını söyledi. Onlara tahammül ede-

miyordu. Göze batan iştahsızlığımı mazur görmeleri için evden çıkmadan evvel çocuklarla yemek yemek zorunda kaldığımı söyledim. Öte yandan epey içki içiyordum, ayrıca gelmeden evvel bir avuç dolusu Metadon yutmuş olduğumdan çok neşeli bir ruh hâlindeydim ve çene çalıp üç meşhur beyi durmadan güldürüyordum. Lokantada neredeyse bizden başka kimse yoktu. Dışarıda kar yağıyordu ve dünya o kadar sessizdi ki, denize açılmış gemilerin güm güm eden motorlarını uzaklardan duyabiliyorduk. Kahve ve konyaklarımızı içerken Friis Møller ve Kjeld Abell birden, benim sırtım dönük olduğundan göremediğim giriş kapısına bakakaldılar. "Bu da kim olabilir?" dedi Friis Møller peçetesiyle ağzını silerek, "bize doğru geliyor galiba." Kafamı çevirdiğimde dehşetle Carl'ın uzun deri çizmeleri ve karla kaplı deri paltosuyla, elinde kaskı ve sanki suratına boyanmış gibi gözüken uysal tebessümüyle bize yaklaştığını gördüm. "O... o benim kocam," dedim çaresizce çünkü o üç zarif beyefendinin yanında âdeta bir nevi uzaylıya benziyordu. O anda, Carl'ı hiç doğru dürüst başkalarıyla aynı ortamda görmediğimi hatırladım. Yanıma gelip çekingen bir tavırla, "hadi artık eve dönme vakti geldi," dedi. Friis Møller ayağa kalkıp iskemlesini geriye itti ve "sizi tanıştırabilir miyim?" dedi. Carl tek kelime söylemeden üçünün de elini sıktığında Kjeld Abell'in suratında alaycı bir gülümseme vardı. Öfkemden köpürerek, perişan bir hâlde ayağa kalktım. Utancımdan gözlerim bulanıyordu. Carl hiç konuşmadan paltomu giymeme yardım etti. Dışarı çıktığımızda ona doğru dönüp, "bunu ne hakla yaparsın?" dedim. "Eve kendim döneceğimi söylemiştim. Beni tamamıyla gülünç duruma düşürdün. Ama onunla tartışmak imkânsızdı. "Yatma vaktim gelmişti, dedi özür dilercesine, "ve sana Kloral'ını vermeden yatamazdım ki." Motosikletin sepetini benim için açtı ve koltuğuna oturduğumda üstünü tekrar kapattı. Eve dönerken böyle aşağılandığım için ağlamaya başladım. Çıkmam için tekrar kapıyı açtığında göz yaşlarımı gördü ve "neyin var?" dedi. Eski günlerdeki gibi kulağımı tuttum çünkü şimdi iyice avutulmak istiyordum. "Ah," diye ağladım, "bütün akşam boyunca kulağım ağrıdı. Yine ne oldu

dersin?" Epey endişelenmiş gözüküyordu. Ama aynı zamanda, iğneyi hâlâ açık olan damarlarımdan birine sokarken gözlerinde tuhaf bir zafer ışıltısı vardı. "Falbe Hansen'in hata ettiğini biliyordum," dedi ve benimle her zamankinden daha da şiddetli bir şekilde sevişti. Sonra ben uyuşuk ve saadet içinde yatmış onun ince, kırmızı saçlarını parmaklarımla tararken, sırt üstü yatıp ellerini başının altında kavuşturdu ve gözlerini tavana dikti. "Böyle olmayacak," dedi, "en azından o kemiğin biraz yontulması lazım. Sen sıkma canını. Falbe Hansen'den nefret eden bir kulak uzmanı tanıyorum."

Ertesi gün kulak hastalıkları hakkındaki kalın, kütüphane kitaplarıyla eve geldi. Akşam kahvemizi içerken onları dikkatle gözden geçirdi, kendi kendine mırıldanarak şematik resimleri kırmızı kalemle çember içine aldı ve kulağımın arkasını ve çevresini yoklayıp eğer ağrılar kesilmezse, aklına gelen o başhekimi görmeye gideceğini ve onu ameliyat etmeye ikna etmeye çalışacağını söyledi. "Şimdi ağrıyor mu?" diye sordu. "Evet," dedim yüzümü buruşturarak, "çok fena." Petidin'e olan arzum karşı konulmaz bir kuvvetle geri dönmüştü. Ertesi gün romanımın son bölümünü yazıp onu güzel bir karton dosyaya koydum, üstüne de büyük harflerle *Çocuğun iyiliği için*, Tove Ditlevsen'den bir roman, diye yazdım. Sonra onu Carl'ın odasındaki kilitli dolaba koydum ve artık meşgul olacak bir romanım olmadığı için her zamanki gibi üstüme bir kasvet çöktü. Kendimi fiziksel olarak kötü hissediyordum ve Carl'ın açamadığı, yazı masamdaki kilitli çekmecede ilaç şişesini buldum. Saymadan bir avuç dolusu hap yuttum. Kendi reçetelerimi yazma işlevimde çok dikkat gösteriyordum. Bazen altına Carl'ın ismini koyuyordum, bazen John'un. John diplomasını Avsntrup Sanatoryumu'ndan almıştı. Jabbe ve ben sırasıyla reçeteleri yaptırıyorduk ve saf kızın ne evde olan biten gizli saklı şeylerden ne de benden asla şüphelenmediğinden eminim. Şırınga, ampuller ve iğneler, hepsi benim kâğıtlarımla beraber dolapta kilitliydi ve ancak bir defa –ki bu da çok sonraydı– Jabbe içeri geldiğinde, "amma büyük eczane faturasıymış bu," dedi. Hesap o zamanlar ayda birkaç bin kronu buluyordu.

Başhekim yaşlı, ağır işiten, sinirli bir adamdı. İstediği aletleri klinikteki bayan anında ona uzatmadığında, elindeki her şeyi yere fırlatıp, "Lanet olsun kör olasıca, böyle beceriksiz asistanlarla insan nasıl iş görebilir?" diye bağırıyordu. "Neyse," dedi ve kulağının içine baktı, "demek Falbe Hansen ameliyat etmeyi reddetti öyle mi? Göreceğiz bakalım. Birkaç röntgen çektirelim. Beyin zarına kadar ulaşmış olabilir." "Bunu göz önünde bulundurdum," dedi Carl, "ara sıra ateşlenme de var." "Ateşlenme mi?" dedim şaşkınlıkla. "Ne kadar? Yüksek mi?" diye sordu başhekim. "Ölçmedik," dedi Carl, "eşimi korkutmak istemedim. Ama kendisi sıkça ateşli ve baygın gözüküyor." Birkaç gün sonra tekrar gittiğimizde, Carl ve başhekim hevesle yeni röntgen resimlerini incelediler. "Şurada bir gölge var," dedi hekim ve konuşmadan biraz durdu. Sonra kel kafasını sallayıp "peki," dedi, "ameliyat ediyoruz. Karınızı yarın klinikte özel bir odaya yatırırız, ben de onu öğlene doğru ameliyat ederim." Eve geldiğimizde Carl bana bir iğne yaptı ve ben içimden "hep böyle yaşamak istiyorum," diye düşündüm, "ne olur bir daha asla gerçeğe geri dönmeyeyim."

Narkozdan uyandığımda kafam tamamen bandaja sarılıydı ve işte o anda kulak ağrısı neymiş öğrendim. Ağrılardan inleyip sızlıyor, bir bu yana bir o yana dönüp duruyordum. Başhekim içeri gelip yatakta yanıma oturdu. "Gülümsemeyi deneyebilir misiniz," dedi, ben de gülümsemeyi andıracak şekilde yüzümü buruşturdum. "Neden?" diye sordum, inlemeye ve yattığım yerde dönüp durmaya devam ederek. "Yanlışlıkla yüz sinirine hafifçe dokunduk," dedi, "yüzde felce neden olabilir ama, çok şükür atlatmışız." "Çok acı çekiyorum, diye inledim, "bir ağrı kesici veremez misiniz?" "Tabii," dedi, "aspirin veririz, bundan kuvvetlisini burada kullanmıyoruz. Hastalarımızı birer bağımlıya dönüştürmek niyetinde değiliz. Aspirin ve bir de gece uyumak için bir şey veririz." "Kocamı arayamaz mısınız?" diye sordum dehşetle. "Onunla konuşmayı çok istiyorum. "Birazdan gelecek," dedi başhekim, "bir dakika bile sürmez, şimdi dinlenmeniz lazım." Carl geldiğinde yanında kahverengi evrak çantası, içinde de o mübarek şırınga vardı. İğneyi açık damara soktuğunda, "sık

sık gelmelisin," dedim, "hiç hayatımda bu kadar acı çekmemiştim ve ağrılar için burada sadece aspirin veriyorlar." "Kesme şeker verseler, daha iyi olurmuş," diye mırıldandı. "Yüksek sesle konuş," dedim, "ne dediğini duyamıyorum." "O kulağın işitmiyor," dedi, "artık hep sağır kalacak ama en azından bundan sonra ağrımayacak." İğne etkisini göstermeye başladığında, ağrılar hafiflese de tamamen geçmediler. "Tekrar başladığında" dedim uyuşuk bir hâlde, "ve sen burada olmazsan, ne yaparım?" "Dayanmaya çalış," dedi içtenlikle, "çok sık gelirsem, şüphelenirler." Akşamleyin geldiğinde iğnemi yapıp Kloral verdi. Ondan evvel geçen her saat bir cehennem azabıydı ve hayatımda hiç daha önce fiziksel acının ne olduğunu bilmediğimi anladım. Korkunç bir tuzağa düştüğümü hissediyordum ama nerede, kapanın ne zaman ve nerede üzerime kapanmaya başladığını çıkartamıyordum. Geceleyin uyandığımda kafamın içi sanki alevler içindeydi. Kapının üstündeki gece lambasının mavi ışığıyla aydınlık odada, "İmdat," diye bağırdım. Bir hemşire koşa koşa geldi. "Size hemen iki aspirin getiriyorum," dedi, "daha kuvvetli bir şey veremediğim için üzgünüm. Başhekim bu konuda çok katı," dedi özür dilercesine, "iki kulağından ameliyat olduğunda, kendisinin ağrılara katlandığını unutamıyor." Hemşire gittiğinde, delicesine bir paniğe kapıldım. Orada bir dakika daha kalamazdım. Mümkün olduğunca sessizce kalkıp giyindim. "Ah, ah," diye yavaşça inliyordum, "ölüyorum annecim, ölüyorum, dayanılacak gibi değil." Paltomu giydim ve kapıdan dışarıya usulca baktım. Karşıda bir kapı daha vardı ve oradan dışarıya çıkabileceğimi umuyordum. Koşar adım kapının yanına gittim ve az sonra bandajlı kafamla kendimi sokakta, ıssız gecenin içinde buldum. Bir taksi çevirdim ve şoför bana acıyarak, bir araba kazası mı geçirdiğimi sordu. Eve vardığımda, bahçe patikasından koşup kapıyı deliler gibi çaldım. Yanımda anahtarım yoktu. Jabbe gelip kapıyı açtı. "Ne oldu?" diye sordu dehşetle ve gözlerini fal taşı gibi açarak. "Hiç," dedim, "artık orada kalmak istemedim, o kadar." Carl'ın odasına koşup onu uyandırdım. "Petidin, dedim nefes nefese, "çabuk ol. Ağrıdan deli olacağım.

Yaklaşık on dört gün boyunca Carl istediğimde bana iğne yapabilmek için işe gitmeyip evde kaldı. Kıpırdamadan, uyuşuk bir hâlde yatağımda yatıyor ılık, yeşil sularda sallanarak uykuya daldığımı hissediyordum. Hayatta benim için ebediyen bu saadet dolu konumda kalmaktan başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Carl birçok insanın tek kulağının sağır olduğunu ve bunun önemi olmadığını söyledi. Benim de zaten umurumda değildi çünkü buna değerdi. O tahammül edilmez gerçekliği benden uzak tuttuğu sürece hiçbir bedel fazla yüksek sayılamazdı. Jabbe baş ucuma gelip bana yemek yediriyordu. Lokmalar ağzımda büyüdüğünden ondan beni rahat bırakmasını rica ettim. "Hayatta olmaz," dedi kararlılıkla, "benim söz hakkım olduğu sürece, en azından açlıktan ölecek değilsiniz. Durum yeterince kötü."

Bir gece uyandığımda ağrılarım hemen hemen geçmişti. Ama üşüyor, tir tir titriyordum ve susuzluktan, birbirine yapışmış dudaklarımı parmaklarımla ayırmam gerekti. Carl uyku sersemliğiyle kalkıp iğnemi yaptı. "Bilmiyorum," dedi sanki kendi kendine konuşurcasına, "o damar da tıkanınca ne yaparız? Belki ayağında bir tane bulurum.

Tekrar yalnız başıma yatağımda yatarken, çocuklarımı uzun süredir görmediğimi hatırladım. Merdivenlerden inip çocuk odasına gittim. O kadar hâlsizdim ki, düşmemek için duvara dayanmam gerekiyordu. Odanın ışığını yaktım ve çocuklara baktım. Helle'nin baş parmağı ağzındaydı, kıvırcık saçları kafasını bir ışık halkası gibi sarıyordu. Michael koynunda kedi yavrusuyla uyuyordu. O olmadan uykuya dalamıyordu. Trine'nin ise gözleri açıktı ve küçük çocuklara has, o gizemli bakışlarıyla beni ciddi ciddi süzüyordu. Sendeleyerek yatağının yanına gittim ve saçlarını okşadım. Kirpikleri hâlâ uzun ve altın sarısıydı ve okşamalarım esnasında onları tekrar yavaşça indirdi. Yere oyuncaklar saçılmıştı ve odanın ortasında bir çocuk oyun parkı duruyordu. Gündelik hayatlarının bir parçası değildim ve bu çocukları artık neredeyse tanımıyordum. Gençliğini anımsayan çok yaşlı bir kadın gibi birkaç sene evvel yaşam tutkusu ve bir sürü arkadaşı olan mutlu, sağlıklı bir genç kız olduğumu düşündü

Bu düşünce aklımdan kısaca geçti sonra tekrar ışığı söndürüp arkamdan kapıyı sessizce kapadım. Yukarıya yatağıma ulaşmam uzun süre aldı. Işığı söndürmeden yattım ve beyaz, kemikli ellerime bakıp parmaklarımı sanki daktiloda yazıyormuşum gibi oynattım. O anda uzun zamandır ilk defa kafamda çok açık bir düşünce belirdi. Eğer her şey daha kötüye giderse, dedim kendi kendime, Geert Jørgensen'i arayıp ona her şeyi anlatacaktım. Bunu sırf çocuklarım için değil henüz yazmamış olduğum kitapların uğruna yapmalıydım.

5.

Sonra zaman yok oluyor. Bir saat sanki bir sene, bir sene bir saat gibi olabiliyor. Şırınganın ne kadar dolu olduğuna bağlı bu. Bazen de hiç etkisi olmuyor ve hiç yakınımdan ayrılmayan Carl'a "bunda çok az vardı," diyorum. Gözlerinde sıkıntılı bir ifadeyle çenesini ovuyor ve "biraz azaltmamız lazım," diyor, "yoksa sonunda hastalanacaksın." "Yeterince vermezsen hastalanırım," diyorum, "neden bana böyle acı çektiriyorsun?" "Peki, peki," diye mırıldanıyor, omuzuyla çaresiz bir hareket yaparak, "şimdi biraz daha veririm."

Yataktan hiç kalkmıyorum ve tuvalete ancak Jabbe bana destek olduğu zaman gidebiliyorum. Oturup bana yemek yedirdiğinde, geniş yüzü sanki üstüne bir sıvı akmış gibi sırılsıklam. Parmağımı yanağına sürtüyorum ve sonra ağzıma soktuğumda, tadının tuzlu olduğunu fark ediyorum. "Düşün, diyorum kıskançlıkla, "birine karşı bir şey hissedebilmek." Mevsimleri takip edemiyorum. Işık gözlerimi acıttığından perdeler hep kapalı, gece ile gündüz arasında fark yok. Uyuyorum, uyanıyorum, iyiyim veya hastayım. Sanki dürbüne tersinden bakıyormuşum gibi, yazı makinem benden çok uzaklarda bir yerde ve yaşanan hayatın devam ettiği aşağı kattan çocukların sesleri bana sanki üst üste battaniyelerden geçerek ulaşıyor. Yanı başımda suratlar belirip tekrar kayboluyorlar. Telefon çalıyor, Carl cevap veriyor. "Hayır, ne yazık ki, diyor, "karım şu anda hasta. Yemeğini yukarıda, benim odamda yiyor ve şaşkınlık ve belirsiz bir kıskançlık duygusuyla iştahının iyi olduğunu görüyorum. "Hadi biraz yemeye çalış," diyor içtenlikle, "çok lezzetli. Jabbe senin

için yaptı." Çatalıyla ağzıma bir parça et soktuğunda onu tekrar kusuyorum. Islak bir havlu ile çarşaftaki lekeyi sildiğini görüyorum. Yüzü benimkinin yanında. Cildi pürüzsüz ve güzel, göz kapakları bir çocuğunki gibi parlak ve nemli. "Ne kadar sağlıklısın," diyorum ansızın. "Sen de sağlıklı olacaksın," diyor, "kısacık bir rahatsızlığa tahammül edebilsen, dozu azıcık indirmeme izin versen." "Yoksa ben hakiki bir bağımlı mı oldum?" diye soruyorum. "Evet," diyor, çekingen, tereddütlü tebessümüyle, "artık hakiki bir bağımlısın. Sessizce odanın öbür tarafına gidip perdeyi biraz aralıyor ve dışarıya bakıyor. "Tekrar bahçeye inebildiğin gün," diyor, "ne güzel olacak. Meyve ağaçları çiçek açtı görmek istemez misin?" Yalpalayarak pencerenin yanına gittiğimde bana destek oluyor. "Artık çimenleri kesmiyor musun?" diye soruyorum sırf bir şey söylemek için. Komşularınkinin yanında bizimki göze batıyor. Bakımsız çimen, tohumları rüzgârda uçuşan karahindibalarla dolu. "Hayır," diyor, "düşünecek bundan daha önemli şeylerim var." Bir gün yatakta yanıma oturuyor ve iyi miyim diye soruyor. Son şırınga dolu olduğu için iyiyim. "Seninle konuşmak istediğim bir şey var," diyor. "Enstitüde bir başhekim, bilimsel araştırmalar amacıyla ona verilen 40.000 kronu uyuşturucuya kullanmış. Bunu tamamen tesadüfen fark ettim. "Artık hiç oraya gittiğini sanmıyordum, diyorum şaşkınlıkla. "Evet," diyor, yerden birkaç görünmez hav toplayarak. Yeni edindiği bir huy bu. "Bazen sen uyurken gidiyorum." "İyi, diyorum ilgisizlikle, "ne yapmayı düşünüyorsun?" "Bir avukatla görüşmeliyim, diyor tekrar eğilip yerden bir şey toplayarak. "Önce polise gitmeyi düşünüyordum ama ondan evvel bir avukata danışmam iyi olur, sence de öyle değil mi?" "Evet," diyorum aldırmadan, "herhâlde en iyisi o. Ama geç kalma, seni çağırdığımda burada olman lazım."

Annem gelip yanı başımda oturuyor. Elimi tutup okşuyor. "Baban ve ben," diyor elinin tersiyle göz yaşlarını silerek, "seni hasta eden şeyin Carl olduğuna inanıyoruz. Nasıl yapıyor bilmiyoruz ama bana öyle geliyor ki adam kafadan sakat. Telefonda sesi hep çok tuhaf ve biz geldiğimizde asla evde değil. Jabbe de

onun çok garipleştiğini söylüyor. Geçen gün hastalık bulaşmasın diye ondan çocukların ayakkabılarının tabanını yıkamasını istemiş. Ondan korkmaya başladığını söylüyor." "Beni hasta etmiyor," diyorum sakince, "Aksine. Beni iyileştirmeye çalışıyor. Artık gitsen olmaz mı, konuşmaktan çok yoruluyorum." Ama bazen ben bile Carl'ın yerden hav toplama huyunu, sessizce parmak uçlarında yürümesini ve ben onu çağırmadığım anlarda, odasına kilitlenmesini tuhaf buluyorum. Bazen pek de korkmadan galiba ölmek üzere olduğumu ve kendimi toparlayıp Geert Jørgensen'i aramam gerektiğini düşünüyorum. Eğer ararsam iğneler sona erer, bunu biliyorum. Eğer ararsam beni herhâlde sadece aspirin verdikleri bir hastaneye yatırır. O yüzden bunu hep sonraya bırakıyorum, üstelik şu anki durumumda böyle belirgin düşünceler kısa ömürlü. Lise gelip yanağı benimkine değecek şekilde yanıma ilişiyor. İrkilerek kafamı çekiyorum çünkü dokunuşu canımı acıtıyor. Başkalarının cildinin tenime karşı uyguladığı baskıya dayanamıyorum, Carl da uzun süre evvel benimle sevişmeyi bıraktı. "Neyin var Tove?" diye soruyor Lise ciddiyetle, "gizlediğin bir şey var, korkunç bir şey. Carl' a sorduğumuzda saçma saçma cevaplar veriyor." "Bir kan hastalığı," diyorum Carl'ın talimatlarına uyarak, "ama en kötüsünü atlattık. İyileşmek üzereyim. Lütfen git şimdi. Çok yorgunum." "Hiç yazmıyor musun artık?" diyor, "Kitap yazmakla meşgulken ne kadar mutluydun, unuttun mu?" "Hayır," diyorum tozlanmış yazı makinesine doğru bakarak, "Unutmadım. Yine başlayacağım. Hadi git artık."

Sonra Lise'nin söylediklerini düşünüyorum. Bir daha asla yazmayacak mıyım? Petidin etkisini göstermeye başladığında, cümlelerin ve mısraların kafamdan geçip durduğu o uzak günleri hatırlıyorum. Ama artık hiç öyle olmuyor. O eski saadete bir türlü kavuşamıyorum ve Carl'ın yine de şıringaya bazen su doldurduğuna ya da dozu azalttığına eminim. Bir gün veya bir gece yanımda çömelip iğneyi ayağımdaki bir damara soktuğunda, gözlerinin yaşlarla dolu olduğunu görüyorum. "Neden ağlıyorsun?" diye soruyorum şaşkınlıkla. "Bilmiyorum, diyor "Ama

kötü bir şey yaptıysam bunun cezasını çekeceğimi bilmeni istiyorum." Bu ettiği tek ve son itiraf. "Bence içine su koyuyorsun, diyorum çünkü beni ilgilendiren başka hiçbir şey yok. "Bir gün gelecek, kendini epey hasta ve kötü hissedeceksin," diyor, "Ama sonra iyileşeceksin ve sonunda sağlığın yerine gelecek. Yalnız artık yakamı bırakman lazım çünkü senin acı çektiğini görmeye hiçbir zaman dayanamadım. Ne yaparsam senin iyiliğin için yapıyorum, seni iyileştirmek için, tekrar çalışman, çocuklarına bakabilmen için." Söyledikleri beni dehşete düşürüyor. "Petidin olmadan yaşamak istemiyorum," diyorum hiddetle, "artık o olmadan yapamam. Sen başlattın, devamını da sen getirmelisin." "Hayır," diyor usulca, "şimdi yavaşça buna son veriyorum."

Cehennem yeryüzünde bir yer. Üşüyorum, titriyorum, terliyorum, ağlayarak boş odada, Carl'ın ismini bağırıyorum. Jabbe gelip yanımda oturuyor. Çaresizce ağlıyor. "Kendini odasına kapattı," diyor, "ondan korkuyorum. Yemeğini kapının önünde bırakmamı istiyor, ben gittikten sonra içeri alıyor. Başka bir doktoru arayamaz mısınız? Çok hastasınız ve benim elimden hiçbir şey gelmiyor. Arkadaşlarınız geldiğinde onları geri çevirmemi istiyor. Kendi annesini bile görmek istemiyor." "Belki," diyorum, "delirmek üzere. Daha evvelden de olmuştu, onu biliyorum." Sonra kusuyorum ve Jabbe koşup bir kap getirip yüzümü bezle siliyor. Telefon rehberinde Geert Jørgensen'in telefon numarasını bulmasını ve bir parça kâğıda yazmasını istiyorum ondan. Dediğimi yapıyor ve ben de kâğıdı yastığımın altına koyuyorum. Şimdi Kloral alsam bile uyuyamıyorum. Gözlerimi kapattığımda, göz kapaklarımın iç kısmında korkunç resimler beliriyor. Karanlık bir sokakta küçük bir kız yürüyor ve birden peşine bir adam takılıyor. Kafası siyah bir başlıkla örtülü, elinde uzun bir bıçak var. Bir sıçrayışla ileri atılıp bıçağı kızın sırtına saplıyor. Kız da ben de rekabet edercesine çığlık atıyoruz ve gözlerimi tekrar açıyorum. Carl sessizce içeri geliyor. "Yine kötü bir rüya mı gördün?" diyor ve eğilip yerden hav topluyor. "Petidin'imiz kalmadı. Galiba son faturayı ödemeyi unuttum ama şimdi bir doz Kloral daha veririm. Ölçü bardağını doldurduğunda bir bardak daha

vermesi için yalvarıyorum. "Hadi peki," deyip dilediğimi yapıyor, "nasılsa bundan zarar görmezsin." Kendimi biraz daha iyi hissediyorum. Carl elimi okşuyor, onun elinin yarısı kadar. "Bu bir beslenme meselesi," diyor şapşalca gülümseyerek, "eğer 10 kilo alsan iş hallolur." Bir süre öylece oturup boş boş önüne bakıyor. Sonra detone bir sesle şarkı söylemeye başlıyor: "Canımız istediğinde, sikeriz bizim kızları... Bunu biz Regensen'de söylerdik," diye açıklıyor. "Orada otururken vejetaryendim. Senin sık sık kız kardeşim olduğunu farz ediyorum," diye mırıldanıp yine yere eğiliyor. "Ensest bilindiğinden çok daha yaygındır." Yatağa yanıma yatmaya çalıştığında ilk defa ondan korkuyorum. "Hayır," deyip aciz bir hareketle onu itiyorum. "Yalnız bırak beni, uyumak istiyorum." Gittiğinde kendimi aniden tamamen uyanık hissediyorum. "Adam deli," diyorum havaya, "ve ben ölmek üzereyim." Bu iki düşünceyi kafamda iki dikey çizgi gibi tutmaya çalışsam da dalgalı denizdeki yosunlar gibi dağılıveriyorlar. Belirecek resimlerden korktuğumdan, gözlerimi kapamaya cesaret edemiyorum. Acaba gece mi gündüz mü? Dirseklerimin üstünde doğrulup güçlükle yataktan aşağı kayıyorum. Ayakta duramayacağımı anlıyorum. Dört ayak üstünde yürüyerek, odanın öbür tarafına gidiyorum ve kendimi yerden yazı masası iskemleme kaldırıyorum. Bunu yapmak o kadar büyük bir çaba sarfı ki, kafamı daktilonun klavyesi üzerinde kollarıma yaslayarak biraz dinleniyorum. Nefesim sessizliğin içinde bir hırıltı. Kloral'in etkisi geçmeden hareket etmeliyim. Geert Jørgensen'in telefon numarasının yazılı olduğu kâğıdı elimde sıkı sıkı tutuyorum. Yazı masasındaki lambayı yakıp numarayı çeviriyorum ve cevap gelmesini bekliyorum. "Alo," diyor sakin bir ses, "Geert Jørgensen'le konuşuyorsunuz. İsmimi söylüyorum. "A, siz misiniz?" diyor hayretle, "bu saatte arayıp beni uyandırdınız. Bir şey mi oldu?" "Hastayım, diyorum, "şıringaya su dolduruyor." "Hangi şıringaya?" "Petidin, diyorum ve daha fazla açıklamaya gücüm yetmiyor. "Size Petidin mi veriyor?" diye soruyor keskin bir sesle, "ne zamandır sürüyor bu?" "Bilmiyorum, diye fısıldıyorum, "birkaç sene zannederim ama artık cesaret edemiyor Ölmek üzereyim.

Yardım edin bana." Onu ertesi gün görmeye gelebilir miyim diye sorduğunda, hayır diyorum. O zaman Carl'la konuşmak istiyor, ben de onun ismini mümkün olduğunca yüksek sesle bağırıp ahizeyi masaya bırakıyorum. Üstünde çizgili pijamasıyla kapıda beliriyor. "Ne oldu?" diye soruyor uykulu bir hâlde. "Geert Jørgensen telefonda, seninle konuşmak istiyor." "Öyle mi," diyor yumuşak bir tavırla ve tıraşsız çenesini ovuyor. "Demek ki kariyerim mahvoldu." Bunu sitem etmeden söylüyor ve o anda zaten ne demek istediğini anlayamıyorum. "Alo," diyor ahizenin ağızlığına ve uzun süre sessizce diğerinin konuşmasını dinliyor. Geert Jørgensen'in kızgın ve sinirli olduğu bütün odada duyuluyor. "Evet," diyor Carl sadece, "evet, yarın saat ikide. Elbette gelirim. Evet, bunu yarın açıklarım." Telefonu kapattığında, bana hasta bir ifadeyle gülümsüyor. "Bir iğne ister misin?" diyor usulca, "bu sefer yeterince doldururum. Nasılsa bunu kutlamamız lazım. Şıringayı getiriyor ve çok eskilerden hatırladığım tatlı saadet kanıma bulaşıyor. Saçlarını parmaklarıma dolayıp "bana kızgın mısın?" diye soruyorum. "Hayır," deyip yerinden kalkıyor, "herkes öncelikle kendini düşünmeli. Odada etrafına bakınıyor, sanki odayı ve dekorunu ebediyen hatırlayabilmek için eşyaların her birine teker teker bakıyor. "Hatırlıyor musun, diyor yavaşça, "buraya taşındığımızda ne kadar mutluyduk?" "Evet," diyorum uyuşuk bir hâlde, "neden yeniden olmayalım? Onu aramakla aptallık ettim." "Hayır," diyor, "o senin çözüm yolundu. Hastaneye yatırılacaksın. Her şey bitti." "Peki ya çocuklar," diyorum birden onları hatırlayarak. "Jabbe var ya, diyor, "onları asla bırakmaz." "Ve sen, diye soruyorum, "senin çözüm yolun ne?" "Ben bittim, diyor sakince, "ama bunu kafanı takma. Şimdi her birimiz kurtarabildiğimizi kurtarmalıyız."

Ertesi gün Geert Jørgensen'i gördükten sonra eve döndüğünde, uzun zamandır görmediğim kadar rahatlamış gözüküyor. "Hastaneye yatırılacaksın, diyor motosiklet ceketini çıkartırken, "uyuşturucu rehabilitasyonu için. Oringe'de boş yer olduğu anda seni alacaklar, o zamana kadar da istediğin kadar Petidin vereceğim. Sevindin mi şimdi?" "Evet," diyorum ve aynı cüm-

lenin nasıl beni kulak ameliyatı olmaya ikna etmiş olduğunu düşünüyorum. "Peki ya sen?" diye soruyorum, "sen ne yapacaksın?" "Sağlık yetkilileriyle başım biraz derde girecek," diyor sözde durumu hafiften alarak, "ama onu hallederim. Şimdi kendini düşünmen lazım, bu seni yeterince meşgul edecek."

Jabbe hastaneye yatırılacağımı duyduğunda çok seviniyor. "O zaman kesin iyileşeceksiniz," diyor. "Bütün arkadaşlarınız ve aileniz de sevinecek çünkü çok endişeliydiler." Yatırılacağım gün beni aşağıya, banyoya taşıyıp baştan aşağı yıkıyor. Saçlarımı yıkadığında su kirden siyahlaşıyor. Beni tekrar yukarıya, yatağıma taşıdığında, "Helle'den daha ağır değilsiniz," diyor. Carl gelip bana bir iğne yapıyor. "Bu son," diyor, "ama onlardan dozu yavaşça indirmelerini rica edeceğim. Ben de seninle geliyorum.

Ambulans görevlisi beni merdivenlerden aşağı taşırken kolumu boynuna doluyorum. Kaygılı gözüktüğünü düşündüğümden ona gülümsüyorum. O da bana gülümsediğinde, bana acıdığı gözlerinden okunuyor. Carl sedyenin yanına oturup boş boş önüne bakıyor. Birden sanki aklına ayıp bir şey gelmiş gibi kıkırdıyor. Yerden birkaç hav toplayıp avuç içleri arasında yuvarlıyor. Gözlerinde boş bir ifadeyle "Birbirimizi bir daha göremeyebiliriz," diyor. Ardından umursamazlıkla, "aslında o kulak ağrısından hiçbir zaman tam olarak emin değildim, diyor. Bu onun ağzından duyduğum son söz.

6.

Yatakta, kafamı yastıktan hafifçe kaldırmış kol saatime dik dik bakıyorum. Öbür elimle gözlerime akan teri siliyorum. Yelkovan yerinden oynamadığı için saniye ibresine bakıp duruyorum ve ara sıra durduğunu zannettiğimde saati, işiten kulağıma götürüyorum. Her üç saatte bir bana iğne yapıyorlar ve son saat, bu dünyada geçirdiğim senelerin tümünden daha uzun. Kafamı havada tutmaktan boynum ağrıyor ama eğer yastığa koyarsam duvarlar üstüme doğru geliyor, içerisi daraldıkça daralıyor, küçücük odada hava kalmıyor. Eğer kafamı yastığa koyarsam, yorganın üstüne böcekler üşüşüyor, küçük, iğrenç, karafatma gibi böcekler. Binlercesi vücudumu sarıp burnumun, ağzımın kulaklarımın içine giriyor. Aynı şey gözlerimi bir an için kapatırsam da oluyor, hemen üstümü kaplıyorlar ve onları durduramıyorum. Çığlık atmak istiyorum ama dudaklarımı birbirinden ayıramıyorum. Ayrıca yavaş yavaş anlamaya başladım ki çığlık atmanın bir yararı yok. Kimse tepki göstermiyor, kimse vaktinden evvel yanıma gelmiyor. Yatağa belimi kemiren deri bir kemerle bağlıyım ve bu da dönmemi zorlaştırıyor. Onlar kemeri, altımdan dışkılarımla dolu çarşafı değiştirirken bile çıkarmıyorlar. "Onlar" gözlerimin önünde titreşen ve tamamen kişiliksiz mavi, beyaz şeyler. Kontrol şimdi onların elinde ve Carl'ın ismini sesim kesilip işitilmez bir fısıltıya dönüşünceye kadar durmaksızın bağırmanın bir faydası yok. Saat üçe beş var. Saat üçte gelip iğneyi yapıyorlar. Beş dakika nasıl beş sene gibi olabilir? Saat kulağımın yanında, deli gibi vuran kalbimin eşliğinde tik tak ediyor. Saatimi devamlı ayarlasalar bile belki de yanlış gösteriyor, belki beni unuttular,

belki odamın kapısının arkasındaki bilinmez dünyadan çığlık ve bağrışmalarını duyduğum diğer hastalarla meşguller.

"Hadi," diyor vücuduna kıyasla çok büyük bir kafada, kulaktan kulağa kadar uzanıyormuş gibime gelen bir ağız, "iğne vakti geldi." İğneyi bacağıma yapıyorlar ve etkisini göstermesi biraz sürüyor. Tek faydası kendimi biraz daha iyi hissetmem. Kafamı yastığa koymaya cesaret ediyorum ve vücudum bir müddet için yaprak gibi titremeyi kesiyor. Maviliğin ve beyazlığın içindeki yüz belirginleşiyor, bir rahibeninki gibi mütevazı ve temiz ve anlıyorum ki bu insan bana kötülük etmek istemiyor. "Benimle biraz konuşun," diye rica ediyorum, o da yanıma oturup yüzümdeki teri siliyor. "Yakında hepsi geçecek," diyor. "Sizi sağlığınıza kavuşturacağız. Ama doğrusu bize son anda geldiniz." "Kocam nerede?" diye soruyorum. "Doktor Borberg birazdan gelip sizinle konuşacak," diyor sorumu geçiştirerek. "Ama önce size biraz çekidüzen vermeliyiz." Altımdaki çarşaf değiştirilirken, kuvvetli eller beni yataktan kaldırıyor. Beni yıkadıktan sonra temiz, beyaz bir gömlek giydiriyorlar. "En kötüsü," diyorum, "o böcekler." "Ben onları hallederim, diyor neşeli bir tavırla, "geldikleri zaman beni çağırın, hemen onları kovalarım. Bakın şimdi, uslu bir kız olun, size verdiğimizi için. Fena hâlde sıvı eksikliğiniz var, farkında değil misiniz? Hiç susamadınız mı?" Kafamı kaldırarak dudaklarımın önünde bir bardak tutuyor. "Hadi için, diyor samimiyetle. Sözünü dinleyip içiyorum, hatta daha istiyorum. "Aferin," diyor ses, "çok naziksiniz."

Sonra Doktor Borberg geliyor. Bu ızdırap aleminde apaçık seçebildiğim tek şahıs o. Uzun boylu, sarışın, otuzlarında bir adam, oğlanımsı yuvarlak bir yüzü ve akıllı, sevecen gözleri var. Onunla biraz konuşabilecek durumda mıyım diye soruyor. Ardından, "kocanız, Ulusal Hastaneye yatırıldı, diyor, "çok ciddi bir psikoz içinde. Sağlık Bakanlığı ona karşı dava açtı ama bu durumda tekrar kapatmaları mümkün." "Peki ya çocuklar," diyorum korkarak, "Carl evde değilse Jabbe'nin parası yok demektir. Hemen eve dönmeliyim. Doktor Borberg, "En az altı aydan evvel eve dönmeniz mümkün değil," diyor kesin bir şekilde, "ama tabii ki

genç bakıcınıza para vermelisiniz. Onunla telefonda konuştum, yakında bir gün sizi görmeye gelecek. İğnenizi olduktan hemen sonra sizinle konuşmasını ayarlayacağım." Doktor tekrar gözden kayboluyor ve iğnenin etkisi yavaşça geçiyor. Yine kafamı yastıktan hafifçe kaldırıp saatime bakıyorum. Dünyada ondan ve benden başka bir şey yok.

Jabbe geldiğinde, Carl'ın ambulansta, sedyenin üstünde bırakmış olduğu banka cüzdanını ona verdim. Ondan Carl'ın kilitli dolabından roman metnimi alıp yayın evine götürmesini istedim. Ayrıca ben eve dönünceye kadar çocuklarla kalmasını ondan rica ettim, o da buna söz verdi. Nemli, sevgi dolu gözleriyle biraz oturup bana bakarak elimi okşadı. Yemek yiyor muyum diye sordu. Sonra çocuklar hakkında bir sürü şeyler anlatmaya başladı ama söylediklerini takip edemedim. Vücudumun her bir yanı terlemeye başladığında, "lütfen git artık, Jabbe," diye ondan rica ettim, "çocuklara yakında iyileşeceğimi, onları tekrar göreceğim günü sabırsızlıkla beklediğimi söyle." "Kocanız," dedi gözlerinde ürpermiş bir ifadeyle, "birden eve dönmez, değil mi?" "Hayır," diye onu temin ettim, "bir daha asla eve döneceğini sanmıyorum."

Çektiğim ızdırap yavaş yavaş hafiflemeye başladı. Şimdi duvarlar yatağımı çevrelemeden tekrar kafamı yastığıma koyabiliyordum ve devamlı kol saatime bakmayı da bıraktım. Belimdeki kemeri kaldırdılar ve bundan sonra bir hemşireye yaslanarak tuvalete gitmeme izin verdiler. Odamın dışarısında geniş bir koğuş vardı. Yataklar birbirlerine o kadar yakın duruyorlardı ki aralarında sadece dar bir geçit kalmıştı. Hastaların çoğu kemerle bağlıydı ve bazılarının ellerinde, büyük, tek parmaklı, kalın kumaştan eldivenler vardı. Boş, saydam gözleriyle bana baktıklarında hemşireye daha da sokuldum. "Korkmanıza gerek yok," dedi hemşire, "çok hastalar o kadar. Kimseye zarar vermezler." "Ama öylesine bağırıp çağırıyorlardı ki insan kendini duyamıyordu. Beni neden buraya getirdiler," dedim, "deli değilim ki?" "Burası kapalı bir koğuş," dedi, "bize geldiğinizde sizi başka bir yere koymamız mümkün değildi. Biraz daha iyileştiğiniz zaman,

sizi herhâlde açık bölüme alırlar. Gelin," dedi cana yakın bir şekilde ve beni bir lavabonun yanına götürdü. "Hadi ellerinizi yıkayın. Bakalım kendiniz yapabilecek misiniz." Kafamı kaldırıyorum ve kendimi aynada gördüğümde çığlığımı bastırmak için elimle ağzımı kapatıyorum. "Bu ben değilim," diye haykırıyorum, "bu benim yüzüm değil. İmkânsız." Aynada cildi gri ve pürüzlü, gözleri kızarmış, yıpranmış ve yaşlanmış yabancı bir yüz görüyorum. "Yetmişlerinde bir kadına benziyorum," diyerek ağlıyorum. Hemşireye tutunduğumda, kafamı çevirip omzuna yaslıyor. "Ah ah, bunu hiç düşünmemiştim. Ama ağlamayın. Size insülin vermeye başladıklarında her şey yoluna girecek. Yine et bağlayacaksınız, genç bir kıza dönüşeceksiniz. Söz veriyorum. Bunu daha evvelden birçok kere gördük." Tekrar yatağıma döndüğümde, çöp gibi kollarımı ve bacaklarımı inceliyorum ve bir an Carl'a karşı büyük bir öfke duyuyorum. Sonra benim de suç payım olduğu aklıma geliyor ve öfkem geçiyor.

Ertesi gün sabah erkenden bir iğne insülin verdiler. Gece iyi uyumamıştım ve saat dokuz buçuğa kadar uyukladım. Uyandığımda aşırı bir açlık duyuyordum. Titriyordum, gözlerimin önünde siyah benekler uçuşuyordu. Bütün uzviyetim, eskiden nasıl Petidin diye yalvardıysa şimdi yemek diye yalvarıyordu ve antreye koşup hemşireyi çağırdım. İsmi Bayan Ludvigsen'di. "İyi değilim, dedim, "Lütfen biraz yemek verebilir misiniz?" Kolumdan tutup beni odaya geri götürdü. "Aslında," dedi, "yemek vaktiniz saat ondan evvel değil ama şimdi getiririm. Bir kerelik olsun zararı olmaz." Elinde bir tabak dolusu peynirli siyah ekmek ve reçelli beyaz ekmekle geri döndüğünde tepsiyi bırakmasını beklemeden yemeği kapıp ağzıma tıktım, çiğneyip yuttum, açgözlülükle biraz daha tıkındım ve bütün vücuduma daha evvelden duymadığım fiziksel bir rahatlık duygusu yayıldı. İki yudum süt arasında, "Amma iyi hissediyorum kendimi," dedim. "İstediğim kadar yemek yiyebilir miyim?" Bayan Ludvigsen güldü. "Evet," dedi, "Bütün mutfağı boşaltsanız bile, sizi yemek yerken görmeye değer." Daha fazla yemek getirdiğinde, bir yandan sevincimden gülerek bir yandan tıka basa karnımı doldurdum.

"O kadar mutluyum ki," dedim, "nihayet iyileşeceğime inanıyorum. Bundan sonra insülini benden almazsınız, değil mi?" "Normal kilonuza dönmeden evvel hayır," dedi, "ama nasılsa buna daha biraz vakit var." Sonra bana bir hastane elbisesi giydirdiler ve pencerenin yanında bir iskemleye oturttular. Dışarıda büyük, bakımlı bir çimenlik vardı ve iki alçak bina arasında, üstünde beyaz köpükler oluşan mavi bir su şeridi görebiliyordum. Sonbahardı, solmuş yapraklar çimenlerin üzerinde düzenli yığınlar hâlinde toplanmıştı. Çizgili giysiler içinde bazı adamlar, işlerine fazla heves göstermeden tırmıkla onları topluyorlardı. Bayan Ludvigsen saçlarımı tararken ona, "ne zaman dışarıda biraz dolaşabilirim?" diye sordum. "Yakında," diye söz verdi, "birimiz size eşlik etmeliyiz. Yalnız çıkmanıza henüz izin vermezler."

Bir dönem saatime yemek vakti daha gelmedi mi diye bakıp durmaya başladım. Her öğünü sabırsızlıkla bekliyor, karnımı iyice doyuruyordum. Kilo almaya başladım. Beni her iki günde bir tartıyorlardı. Geldiğimde 30 kiloydum ama kısa zamanda 40'a çıktım. Kendi başıma yürüyebiliyordum ve her gün dışarıya çıktığımda, hemşireyle durmadan laklak ediyordum çünkü neşem yerine gelmişti ve Carl'la karşılaşmadan evvelki o uzak, mutluluk dolu zamanlarda çoğunlukla böyle olduğumu hatırladım. Eve her gün telefon etmeme izin verdiler ve Helle ile de konuştum. Artık 6 yaşındaydı ve okula gidiyordu. "Anne, neden babamla tekrar evlenmiyorsun?" diye sordu, "Carl babayı hiç sevmiyordum." Gülerek belki olabilir dedim ama babası beni artık istemeyebilirdi. "İçki içmeyi kesti, dedi sevinçle, "onun yerine derslerini çalışıyor. Dün Victor'la beraber buradaydılar. Victor bize şeker ve karamel verdi, çok tatlı birisi. Bana, sen de annen gibi şair mi olacaksın diye sordu.

Bir sabah yemek yedikten hemen sonra Doktor Borberg odama geldi. "Şimdi ciddi konuşmamız lazım, dedi otururak. Yatağın kenarına ilişip ona beklentili bir şekilde baktım. "İyileştim, dedim, "çok mutluyum. Fiziksel olarak iyileşmeye başladığımı fakat bunun işin en basit kısmı olduğunu açıkladı. Bundan sonra stabilize olma dönemi başlıyordu ve esas uzun süren şey buydu.

O çıplak, uyuşturucusuz hayatı yaşamayı öğrenecek, belleğimden Petidin'in anısı yavaşça silinecekti. "Bu emniyet dolu hastane odasında kendini sağlıklı ve mutlu hissetmek kolay," dedi, "ama eve dönüp hepimiz gibi siz de zorluklarla karşılaştığınızda, o dürtü tekrar kendini gösterecektir. Kocanız ne zaman iyileşir, bilmiyorum," dedi, "gerçi sağlığı hiçbir zaman yerinde miydi emin değilim ama ne olursa olsun onu bir daha asla göremezsiniz ve onun da sizinle temasa girmesini engelleyecekler." Hiç başka doktorlarla görüştüm mü diye sorduğunda, bunu reddettim. Ayrıca Carl bana Petidin'den başka bir şey verdi mi diye sorduğunda, Metadon'u söyledim. "O da aynı derecede zararlıdır," dedi, "onu da bir daha asla alamazsınız." Çektiğim o korkunç ızdırapları asla unutamayacağımdan o tür şeylerin yanına hayatımın sonuna kadar yaklaşmayacağımı söyledim. "Aksine," dedi ciddiyetle, "o ızdırapları çok çabuk unutacaksınız. Eğer tekrar öyle bir imkânla karşılaşırsanız, nasılsa bir şey olmaz diyeceksiniz. Kolaylıkla onu kontrol altında tutabileceğinizi düşüneceksiniz ve birden bakacaksınız ki tekrar kapana girmişsiniz." Pervasızca bir kahkaha attım. "Beni pek insandan saymıyorsunuz galiba," dedim. "Madde bağımlılarıyla çok üzücü tecrübelerimiz oldu," dedi ciddi bir tavırla, "Her yüz hastadan sadece bir tanesi tamamen iyileşir." Gülümseyip dostça omzumu okşadı. "Ama bazen, sizin vakanız çok özel olduğundan, bu yüzde birin siz olduğuna inanıyorum ve ayrıca başkalarına kıyasla yaşamak için bir nedeniniz var." Gitmeden evvel bana gezinti izni verdi, bu da günde bir saat yalnız başıma hastanenin alanında dolaşabilirim demekti.

Zaman geçtikçe hastane koğuşunda ve güzel bahçesinde yolumu bulabiliyor, dışarıda dolaşan diğer hastalarla bazen çene çalıyordum. Hastane çalışanlarıyla da çok samimi olmuştum ve daha iyi bir koğuşa taşınmamı teklif ettiklerinde hayır dedim. Jabbe yazı makinemi ve giysilerimi getirmişti ama yıllardır yenisini almadığım için elbiselerimin durumu iç karartıcıydı. Jabbe ayrıca cebimde param olduğundan emin oluyordu. Bir gün Vordingborg'a yalnız başıma gidip kendime kışlık bir palto almama

hastaneden izin verdiler. Sadece Ebbe'nin zamanından kalma eski, soğuk pardösüm vardı. Öğleden sonra bir gün geç saatte şehre gittim. Karanlık çökmek üzereydi, şehrin ışıklarıyla aydınlanmış gökyüzünde bir iki solgun yıldız belirmeye başlamıştı. Ruhum sakin ve mesuttu, aklım bu zamanlarda hep olduğu gibi Ebbe'deydi. Helle'nin söylediğini düşünüyordum: "Anne, neden tekrar babamla evlenmiyorsun?" Ona birçok kez mektup yazmaya başlamıştım ama hepsi çöpte son bulmuştu. Boş yere ona çok acı çektirmiştim ve bunun nedenini asla tam olarak anlayamazdı.

Paltoyu satın alıp üstüme giydikten sonra ana caddeden, dükkânlara bakmak için durmadan tekrar yürüyerek eve döndüm. Karnım acıkmıştı ve akşam yemeğini dört gözle bekliyordum. O anda birden, güzelce aydınlatılmış bir eczane vitrini gözüme çarptı. Cıva kapları ve kristallerle dolu beherler etrafa sönük ışıltılar yayıyorlardı. Uzun süre vitrinin önünde durakaldım ve kolaylıkla elde edilebilecek o ufak beyaz haplara duyduğum özlem, karanlık sular gibi içimi kapladı. Orada dururken dehşet içinde anladım ki bu özlem, tıpkı ağaçtaki mantar ya da sen istemesen de kendi kendine gelişip büyüyen dölüt gibi içimde bir yerdeydi. İstemeye istemeye oradan sıyrılıp yavaşça yürümeye devam ettim. Fırtına uzun saçlarımı yüzümün önüne uçuşturuyor, ben de sinirli bir hareketle onları geri itiyordum. Aklıma Borberg'in söyledikleri geldi: Eğer tekrar öyle bir imkânla karşılaşırsanız... Eve geldiğimde, yazı makinesinin kâğıtlarından birini elime alıp boş sayfaya uzun uzun baktım. Onu makasla kesip Metadon için bir reçete yazmak ve eczaneye gidip yaptırmak ne kadar kolay olurdu. Sonra burada bana ne kadar yardım ettiklerini ve iyileştiğim için duyduğum sevinci benimle ne kadar içtenlikle paylaştıklarını düşündüm ve onlara karşı bunu yapamayacağımı hissettim. Burada olduğum sürece yapamazdım. Banyoya gittim, cesaretimi toplayıp aynaya baktım. Bunu, görünüşümden dolayı dehşete düştüğüm o günden beri yapmamıştım. Mutlulukla kendime gülümsedim ve yuvarlak, pürüzsüz yanaklarımı yokladım. Gözlerim parlak, saçlarım canlıydı. Olduğumdan bir gün daha

yaşlı gözükmüyordum. Ama akşam yatıp Kloral'ımı içtikten sonra uzun süre uyuyamadım ve eczane vitrini gözümün önünde canlandı. Metadon aldığımda ne kadar iyi çalıştığımı ve önemli olan şeyin dozu aşmamak olduğunu düşündüm. İpin ucunu kaçırmadığın sürece o tür şeyleri ara sıra almanın zararı yoktu. Sonra rehabilitasyon döneminde çektiğim sonsuz ızdırapları hatırladım ve "hayır, bir daha asla," dedim kendi kendime. Ertesi gün Ebbe'ye mektup yazıp beni görmeye gelmek ister mi diye sordum. Birkaç gün sonra cevap yolladı. Eğer onu beş ay evvel çağırmış olsaydım hemen geleceğini fakat şimdi başka bir kızla tanıştığını ve her şeyin onun için daha iyi gittiğini yazıyordu. "Bir insanı," diye yazıyordu, "beş sene boyunca bırakıp sonra geri döndüğünde onu aynı yerde bulmayı bekleyemezsin."

Mektubu okurken ağladım. Hiçbir erkek beni daha evvelden geri çevirmemişti. Sonra Ewalds Tepesi'ndeki evi, bakımsız bahçesini ve üç çocuğumu düşündüm. Onlar artık nasıl annelerini tanımıyorlarsa, ben de onları tanımadığımı hissediyordum. Eve dönüp onlarla ve Jabbe ile yalnız kalacaktım ve bunu yapabilecek durumda olduğumu hissetmiyordum. Oringe'de geçirdiğim geriye kalan zaman boyunca, o eczane vitrinini tekrar görmemek için bir daha şehre hiç gitmedim.

7.

Ewald Tepesi'ndeki eve geri döndüğümde mevsim ilkbahar. Bahçeler, dar çakıl yol boyunca büyüyen çalıların üstünden sarkan hor çiçeği ve güvey kandili ağacı kokuyor. Jabbe ev yapımı kek ve kakao ile şen bir masa kurmuş, çocuklar da temiz ve güzel elbiseleriyle etrafında oturuyorlar. Masanın ortasındaki çiçekli vazoya kartondan bir kart dayalı. Üstünde eğri büğrü, büyük harflerle: "Eve hoş geldin Anne," diye yazıyor ve Helle onu kendisinin yaptığını söylüyor. Babasının çekik gözleriyle bana bakarak onu övmemi bekliyor. İki ufaklık sessiz ve çekingenler ve o küçük yabancı kuş Trine'nin saçlarını okşamaya niyetlendiğimde, elimi itip Jabbe'ye sokuluyor. "Ah ah, kendi anneni tanıyamıyor musun?" diyor Jabbe sitem ederek. İçimden nasıl onlar ilk adımlarını atarken Jabbe'nin ellerinden tuttuğunu, onlarla çocuk dili konuştuğunu, düştüklerinde onları öptüğünü ve akşamları uyumaları için ninni söylediğini düşünüyorum. Bir tek Helle hâlâ bana yakın ve benimle sanki hiç ayrılmamışız gibi konuşuyor. Babasının benim gibi şiir yazan bir kadınla evlendiğini anlatıyor. "Ama sen ondan çok daha güzelsin," diyor sadakat göstererek ve Jabbe gülerek fincanımı dolduruyor. "Annen," diyor, "onu ilk gördüğüm zamanki gibi güzel. Çocukları yatırdıktan sonra uzun süre Jabbe ile oturup sohbet ediyorum. Almış olduğu bir şişe kara frenk üzümü konyağını paylaşıyoruz ve içimdeki belirsiz özlem biraz hafifliyor. "Ara sıra biraz içki içmek daha iyi, diyor yanakları normalde olduğundan daha kırmızı, gözleri daha parlak olan Jabbe, "eskiden, kocanızın size verdiği o pis şeylere kıyasla." "Anlaşıldı," diyorum, "beni ayyaşa çevirmek istiyorsunuz. Beterin beterine geldim galiba." İkimiz de gü-

lüyoruz ve her çarşamba öğleden sonraları ve her iki hafta sonunda bir izni olmasını kararlaştırıyoruz. Zavallı kızcağız kaç senedir tatil yapmadı. O kadar boş vakti neyle dolduracağını sorduğunda, gazeteye bir evlilik ilanı koymasını öneriyorum. Ben de bunu yapacağım. "İnsan ömrünü yalnız başına geçirmek için yaratılmadı," diyorum ve kâğıt, kalem getiriyorum. Kendimizi bir erkeğin ihtiyaç duyduğu her niteliğe sahip birer kadın olarak tanımladığımız iki ilan uydururken iyi eğleniyoruz. Sonunda iyice saçmalamaya başlıyoruz ve kendi odama gittiğimde, saat geç olmuş. Jabbe odayı taze çiçeklerle süslemiş olmasına rağmen orada başıma gelen şeylerin anıları beni bir an sarsıyor ve yatağa giysilerimi çıkarmadan uzanıyorum. Sanki kendi kendine anlaşılmaz şeyler sayıklayarak, yerden hav toplayan birinin gölgesini görür gibi oluyorum. Acaba şimdi nerede o? Gidip pencereyi açıyorum ve dışarıya doğru eğiliyorum. Gökyüzünde yıldızlar parlıyor. Büyükayı'nın ucu doğrudan bana işaret ediyor ve dışarıda, yeterince aydınlatılmamış yolda birbirine sıkıca sarılmış genç bir çift yürüyor. Bir sokak lambasının altında durup öpüşüyorlar. Pencereyi hemen tekrar kapatıyorum ve sanki Viggo F.'le evliyken olduğu gibi bütün dünya sevgililerle doluymuş gibime geliyor. Yüreğim buruk bir hâlde soyunuyorum ve yatıyorum. O anda Kloral'ımı içmek için süt almam gerektiğini hatırlıyorum. Hastaneden bir şişe verdiler ve bittiğinde Doktor Borberg bir yenisi için bana reçeteyi yollayacak. Başka doktorlarla görüşmemi istemiyor. Benimle vedalaştığında, bir sorunum olursa ya da genel olarak her şeyin nasıl gittiğini takip edebilmesi için ona telefon etmemi söyledi. Mutfaktan sütü getirip yatağa giriyorum. Kendime normalde verdikleri iki bardak yerine üç bardak dolduruyorum ve gitgide uyuştukça, ilkbahar olduğunu, henüz genç olduğumu ve hiçbir erkeğin bana âşık olmadığı aklımdan geçiyor. Düşünmeden kendi kendime sarılıyor, yastığımı kıvırıp sanki canlı bir şeymiş gibi onu kucaklıyorum.

Günler ritmik ve düzenli bir şekilde geçiyor ve hep Jabbe ile çocuklarla beraberim. Odamda yalnız başıma oturmak beni hüzünlendiriyor ve yazmak artık içimden gelmiyor. Ufaklıklar bana alışıyorlar ve Jabbe'ye yanaştıkları kadar bana da yanaşıyorlar. Jab-

be biraz çıkıp başka insanlarla görüşmemi söylüyor. Arkadaşlarımı ve ailemi tekrar aramamı istiyor ama belki evde neler döndüğünü anlayacaklarından kaynaklanan o eski korku gibi bir şey beni bundan alıkoyuyor. Bir sabah uyandığımda özellikle buhran içindeyim. Dışarıda yağmur yağdığını duyuyorum ve odam iç karartıcı, gri bir ışıkla dolu. Daha önce bir değil binlerce kere olduğu gibi Vordingborg'daki eczane vitrini gözlerimin önünde apaçık beliriyor. Yazı masamdaki kâğıt yığınına bakıyorum. Sadece iki tane, diyorum kendi kendime, sabah iki tane sonra bir daha hiç. Ne olur ki? Kalkıyorum ve rahatsızlıkla titriyorum. Gidip yazı masasının başına oturup bir makas buluyorum ve dikdörtgen şeklinde bir parça kâğıt kesiyorum. Yazıyı özen göstererek yazıyorum, giyinip Jabbe'ye kısa bir sabah yürüyüşüne çıkacağımı söylüyorum. Kâğıda Carl'ın imzasını attım ve eğer iş oraya varırsa, dünyanın neresinde olursa olsun beni ele vermeyeceğinden tamamen eminim. Eve döndüğümde iki hap içiyorum ve durup biraz ilaç şişesine bakıyorum. Kendime iki yüz tane tahsis ettirdim. Rehabilitasyonda çektiğim ızdıraplar aklıma geliyor ve içimde, çok uzaklarda bir yerden Borberg'in sesini duyuyorum: Onları çok çabuk unutacaksınız. Birden kendimden korkuyorum ve hapları Carl'ın dolabına kilitliyorum. Anahtarı şiltemin altına koyuyorum ve neden bilmiyorum ama onu en uç köşeye itiyorum. Etkisini görmeye başladığımda içime neşe ve çalışma isteği doğuyor ve yazı makinesinin başına oturup uzun zamandır bitirmek istediğim bir şiirin ilk mısrasını yazıyorum. İlk mısra hep kendiliğinden gelir. Bitirip şiirden memnun kaldığımda Doktor Borberg'le konuşmak için büyük bir istek duyuyorum. Ona telefon ettiğimde nasıl olduğumu soruyor. "İyiyim," diyorum, "gökyüzü masmavi, çimenler her zamankinden daha yeşil." Telefonda bir sessizlik oluyor. Sonra birden keskinlikle "söyleyin hadi, ne aldınız?" diyor. "Hiçbir şey," diye yalan söylüyorum, "iyiyim o kadar. Neden soruyorsunuz?" "Boş verin," diyor gülerek, "doğuştan şüpheciyim ondan. Aşağı inip çocuklar etrafımızda koşuşurken Jabbe'nin patatesleri soymasına yardım ediyorum. Günlerden pazar ve Helle okulda değil. Mutfak masasının başında kahvemizi içiyoruz, sonra çocukları kendi odalarına

götürüp onlara Grimm Masalları'ndan okuyorum. Öğlen yemeğinden sonra kendimi o kadar üzgün ve dalgın hissediyorum ki Jabbe telaşla bir şey mi oldu diye soruyor. "Hayır," diyorum, "uyku bastırdı, biraz kestireceğim." Yukarı gidip uzanıyorum ve kafamı kollarıma yaslayıp tavana bakıyorum. İki tane daha, diyorum kendi kendime. Eskiden kaç tane içtiğimi düşününce bunun bir zararı olmaz diyorum. Carl'ın odasına gittiğimde anahtarın dolabın kilidinde olmadığını görüyorum. Onu nereye koymuş olabilirim ki? Bir türlü aklıma gelmiyor ve paniğe kapılıyorum. Odadaki her şeyi evirip çevirirken korkudan koltuk altlarımı ter basıyor. Deli gibi aranıyorum ve pazar günü olduğu aklıma geliyor. O zaman eczane kapalı. Yazı masasının bütün çekmecelerini çıkarıp boşaltıyorum, çevirip altlarına vuruyorum ama anahtar yok. O haplara ihtiyacım var, sadece iki tane daha, ondan ilerisini düşünemiyorum. Aşağı iniyorum. "Jabbe," diyorum, "çök kötü bir şey oldu, yukarıdaki dolabın anahtarı kayboldu ve içinde bana çok lazım olan bazı kâğıtlar var. Yarına kadar bekleyemem." Hep pratik düşünen Jabbe bir çilingiri arayabileceğimizi söylüyor. Bir keresinde evin anahtarını unuttuğunda onları aramış. Yirmi dört saat açık olduklarını biliyor ve telefon rehberinde bana numaralarını buluyor. Yukarı koşup telefon ediyorum ve bir adama dolabın anahtarının kaybolduğunu anlatıyorum. Dolapta hayati öneme sahip bir ilaç var. Adam gelip kilidi açıyor. "Buyurun hanımefendi," diyor, "derdinize deva bulundu. Yirmi beş kronunuza mal olur." Gittiğinde dört hap alıyorum. Şuurumun aydınlık ve gözlemleyici tarafıyla işte yine yakalandığımı, ancak bir mucizenin beni durdurabileceğini düşünüyorum. Ama ertesi gün sabahleyin, önceden karar verdiğim gibi sadece iki hap içiyorum ve neden sonra tekrar isteğini duyduğumda elime şişeyi alıp durmak sanki bana yetiyor. O burada, bir yere gittiği yok, bana ait ve hiç kimse onu benden alamaz.

Birkaç gece sonra telefon çaldığında uyanıyorum. "Selam," diyor boğuk bir ses, "Ben Arne. Sinne Londra'da ve eve döndüğünde boşanacağız. Ama onun için aramıyorum. Victor'la beraber bizde oturmuş bir iki kadeh içiyorduk, içimizden seni ziyaret etmek geldi. Victor'la bir türlü tanışmış olmaman büyük hata. Şim-

di gelsek olur mu?" "Hayır," diyorum sinirlenerek, "bırak da uyuyayım." "Yarın olsun o zaman, pırıl pırıl gün ışığında?" diye ısrar ediyor, ben de ondan kurtulmak için tamam diyorum. Telefonun fişini çekip tekrar yattığımda yarın Jabbe'nin izin günü olduğunu hatırlıyorum. Bir daha aramazlar diye ümit ediyorum. Sabahleyin hiçbir şey hatırlamıyorum, iki hapımı içip aşağıda Jabbe ve çocuklarla kahvaltı ediyorum. Öğle vakti Jabbe gittiğinde Arne tekrar arıyor. Gece olduğundan daha da sarhoş. "Biz Yeşil Kanepe'de oturmuş sakin sakin birer bira içiyoruz," diyor, "yarım saat sonra geliyoruz." Telefonu kapattığımda yukarıya çıkıp duruma katlanabilmek için dört hap daha içtim. Sonra çocukları giydirip onlarla yolun başına kadar yürüyüşe çıktım. Temmuz ayıydı, üstümde Jabbe ile beraber satın almış olduğum mavi, yazlık bir elbise vardı. Eve dönerken yanımızdan bir taksi geçti ve pencerenin arkasında Arne'nin sarhoş, yuvarlak yüzünü ve yanında, yüz hatlarını seçemediğim birini gördüm. Araba eve bizden evvel vardı ve iki adam kucaklarında bir sürü şişeyle dışarı çıktılar. "Selam, Tove," diye bağırdı Arne, "işte Victor ile geldim." Onlarla selamlaştım ve Victor dedikleri adam, elimi öptü. Neredeyse ayık görünüyordu ve görünüşü bütün kızgınlığımı geçirdi. Çocukların ellerini bıraktım, koşa koşa eve girdiler. Güneşten dolayı Victor'un gözlerini göremiyordum ama üst dudağının şekli şimdiye kadar gördüğüm en güzel aşk yayı kıvrımıydı. Bütün şahsiyetinden beni tamamen cezbeden bir nevi hırpalanmış, şeytani hayat gücü fışkırıyordu. İkisini içeriye aldım ve Arne hemen Carl'ın yatağında sızıp kaldı. Helle'den küçüklere biraz bakmasını istedim ve Victor ile odama çıktık. Oturdu, hiçbir şey söylemeden uzun uzun bana baktı. Ben başka bir iskemleye oturdum, kalbim deli gibi çarpıyordu. Aynı anda mutluluk ve korku karışımı bir hisle doluydum. Çocukken annem "çekip gideceğim, diye haykırdığında ağabeyim ve ben hâlimizin ne olacağını bilmediğimiz zamanki gibi bir korkuydu bu. Victor önümde diz çöktü, bileklerimi okşamaya başladı. "Seni seviyorum, dedi, "Şiirlerini seviyorum. Yıllardır seninle tanışmanın hasretini çektim." Yüzünü bana doğru kaldırdı, ben de: "Bu ana kadar, ilk bakışta aşk

hakkında söylenenlerin yalan olduğunu sanmıştım," dedim. Ellerimle yüzünü kavrayıp güzel dudaklarını öptüm. Yorgun gözlerinin altında koyu, duman rengi gölgeler, yanaklarının kenarında sanki gözyaşlarından oluşmuş derin birer çizgi vardı. Izdırap ve tutku dolu bir yüzdü onunki. "Beni bırakma," dedim şiddetle, "beni bundan sonra asla bırakma." İlk defa gördüğün bir insana bunu söylemek garipti ama Victor bu sözlerim karşısında hiç de şaşırmışa benzemiyordu. "Hayır," dedi beni yanına çekerek, "seni bir daha asla bırakmayacağım." Neden sonra çocukların yanına indik. Victor'u ben Oringe'deyken onları ziyaretlerinden tanıyorlardı. "Bak," dedi Victor Helle'ye, "al şu 10 kronu, gidin üçünüze de birer kırmızı şeker alın." Yemeğimizi yerken Helle sevinçle Victor'a baktı ve "anne onunla evlensene, o zaman evimizde yine bir baba olur?" dedi. Victor güldü. "Bunu düşüneceğim," dedi.

Tekrar yatağımda onunla yan yana yatarken "Sana deli gibi aşığım," dedim mutlulukla. "Bütün gece kalır mısın?" "Bütün hayatım boyunca," dedi bembeyaz dişleriyle gülümseyerek. "Peki ya eşin?" diye sordum. "Aşkın kanunu bizden yana," dedi. "O kanun, dedim ve onu öptüm, "başkalarının kalbini kırma hakkından ibarettir." Birbirimizi sevip neredeyse bütün gece konuştuk. O bana çocukluğunu anlattı ve her ne kadar Ebbe'nin çocukluğuna benzese de sanki ilk defa duyuyormuşum gibime geldi. Ona Carl'la geçirdiğim beş felaket yılı ve Oringe'deki zamanımı anlattım. "Uyuşturucu alışkanlığının insanı bu kadar hasta edebileceğini bilmiyordum," dedi şaşkınlıkla. "Biz nasıl bira içiyorsak onu da öyle bir şey zannetmişim. Hayata katlanmak için herkesin bir şeyi olmalı nasılsa." Sonunda uykuya daldı ve yüzündeki kusursuz ağza ve narin burun kanatlarına uzun süre baktım. Jabbe'ye bir zamanlar söylediğim bir şey geldi aklıma: "Düşün... birine karşı bir şey hissedebilmek." Şimdi, Ebbe ile tanıştığımdan beri ilk defa bunu yapabiliyordum. Artık yalnız değildim ve Victor'un benimle hayatı boyunca kalacağını sırf sarhoş olduğu için söylediğini sanmıyordum. Kloral'imi içtim ve ona sıkıca sokuldum. Sarı saçları, güneşte, çimenler üstünde oynadıktan sonra eve dönen çocuklarınki gibi kokuyordu.

8.

Bundan sonra Victor ile neredeyse hep beraberdik. Kendi evine yalnız karısına bir gömleğini yıkatmak ve ütületmek için dönüyordu, ben de gülerek "belki birçok sene sonra bu benim de kaderim olur," dedim. Dört yaşında, taptığı ve sık sık bahsettiği küçük bir kızı vardı. Her iki günde bir işini asıyordu ve nihayet gittiği zaman saat başı telefonda konuşuyorduk. Ebbe gibi o da ekonomi okumuştu ve tıpkı onun gibi daha çok edebiyatla ilgileniyordu. Odamda bir aşağı bir yukarı yürüyüp Tolstoy'un *Savaş ve Barış* romanından Prens Andrey'i veya *Üç Silahşorlar*'dan D'Artagnan'ı canlandırıyordu. Görünmez meçini havada sallıyor, bütün karakterleri oynadığı büyük çatışma sahneleri düzenliyordu. Kitaptan satırlar ağzından döküledursun, yorgunluktan ve gülerek yatağa devrilinceye kadar ince uzun endamıyla odada dolandı. "Yanlış devirde doğmuşum," dedi, "birkaç yüzyıl geç kalmışım. Ama o zamanlar doğmuş olsaydım seninle karşılaşamazdım." Beni kolları arasına aldığında bütün dünyayı unuttuk. Birbirimize duyduğumuz arzu tatmin olur olmaz tekrar uyanıyordu ve çocuklara bakmak yine tamamen Jabbe'nin mesuliyeti olmuştu. "Aşkın en korkunç tarafı bu, dedim, "başka hiç kimseyi umursamıyorsun." "Evet," dedi Victor, "üstelik işin sonunda hep insanın canını fena hâlde yakıyor." Bir gün eve geldiğinde neşeyle karısının boşanma davası açtığını söyledi. Nihayet bizim eve taşındığında yanında giysileri ve kitaplarından başka şey getirmedi. Maddi hiçbir şey umurunda değildi. Yaklaşık aynı zamanlar beni Carl'ın boşanma davamızı halletmesi için tuttuğu bir avukat aradı. Carl'ın, değeri in yarısını almak için evi satmak

istediğini açıkladı. "Satalım o zaman," dedi Victor, "oturacak başka bir yer buluruz herhâlde."

Ama mutluluk dolu günlerimiz Victor'un henüz farkına varmadığı bir gölgenin altında kalmıştı. Bırakırsam hastalanırım diye korktuğumdan gitgide daha fazla Metadon alıyordum. İştahım kesilmişti, kilo vermiştim ve Victor, kaderi bir aslana yenik düşmek olan bir ceylana benzediğimi söylüyordu. Hapları rastgele, düzensiz bir şekilde alıyordum ve ne kadar az ya da çok gerektiğini hiçbir zaman bilemedim. Arada bir içimden Borberg'i arayıp her şeyi anlatmak geliyordu. Sık sık Victor'a da söyleyecek gibi oluyordum ama onu kaybetmenin derin korkusu beni bundan alıkoyuyordu.

Bir pazar sabahı erkenden Dyrehaven'e bisikletle müdavimi olduğumuz ufak, kuytu bir lokantada kahve içmeye gittik. Çıkmadan evvel dört Metadon içmiştim ama şişeyi yanıma almayı unutmuştum. Biz oturmuş birbirimizin gözlerinin içine bakarken, garson da bize sabırlı bir tavırla gülümsüyordu. "Kim bilir aklından neler geçiyor?" dedim. Victor güldü. "Bilmiyor musun," dedi, "başka insanların aşkı kadar gülünç şey yoktur dünyada. Hâlimize gülüyor o kadar." Elini benimkinin üstüne koydu. "Bir odalığa benziyorsun," dedi ve odalığın ne olduğunu bana açıklaması gerekti. Gökyüzü pürüzsüz bir mavilikteydi, kuşların şakırtısında kendine has bir bahar coşkusu vardı. Bir saka kuşu kırmızı kareli masa örtüsünün üstündeki kırıntıları yiyordu ve o an, sonradan ne olursa olsun istediğin zaman çıkartıp tekrar yaşayabileceğin bir şey gibi usulca süzülerek bellekte yerini aldı. El ele tutuşarak ormanda yürüyüşe çıktık ve Victor'a Viggo F ile olan evliliğimi ve o dönemde birbirine aşık gençler görmeye dayanamadığımı anlattım. Zaman akıp geçiyordu ve Victor lokantaya geri dönüp öğle yemeği yememizi önerdi. Aniden, sanki arkamdan saldırıya uğrarcasına soğuk bir ürperti hissettim. Bunun ne demek olduğunu biliyordum. Victor'un elini bıraktım. "Hayır," dedim, "eve gitsek olmaz mı?" "Neden?" dedi şaşırarak ve biraz huzursuz, "ne güzel vakit geçiriyoruz. Eve dönmenin acelesi yok. Durduğum yerde, üşümemek için

kendime sarıldım. Ağzıma su geldi, kusmak üzereydim. Birden: "Evde bazı haplarım var da onları kesinlikle almalıyım. Onlar olmadan yapamam. Lütfen eve dönemez miyiz?" Endişeyle ne tür haplar olduğunu sordu, ben de isminin ona bir şey ifade etmeyeceğini söyledim. "Demek hâlâ bağımlısın," dedi tedirginlikle, "ben de sana yettiğimi sanıyordum." Eve bisikletle dönerken, yavaş yavaş dozu azaltacağımı söyledim çünkü bundan kurtulmak istiyordum. Victor bana yetiyordu, uyuşturucuya sadece fiziksel olarak bağlıydım. Pedallara hızlı hızlı basarken ona Doktor Borberg'i arayıp ne yapmam gerektiğini soracağımı söyledim. "Eve döndüğümüzde bunu derhâl yapmalısın," dedi onda daha evvelden hiç görmediğim bir otoriteyle. Eve geldiğimizde dört hap içtim. Sonra Doktor Borberg'i aradım. "Birine âşık oldum," dedim, "beraber yaşıyoruz, ismi Victor." "Tanrı aşkına doktor olduğunu söylemeyin," dedi Borberg. Ona sahte reçetelerden bahsettim, bunu bırakmak istediğimi fakat yalnız başıma denetleyemediğimi söyledim. Bir süre sessiz kaldı. "Victor'la konuşabilir miyim lütfen," dedi kısaca. Ahizeyi Victor'a verdim ve Borberg onunla yaklaşık bir saat boyunca konuştu. Ona uyuşturucu bağımlılığının ne demek olduğunu ve eğer beni seviyorsa, neye karşı savaşması gerektiğini açıkladı. Victor telefonu kapattığında tamamen değişmiş gibiydi. Yüzünde soğuk ve sert bir irade okunuyordu. Bana elini uzattı. "Ver bana o hapları," dedi. Korkarak içeri gidip getirdim, o da onları cebine soktu. "Günde iki tane," dedi, "ne fazla ne eksik. Ve bittiğinde, duruyoruz. Sahte reçete yazmak yok, bir tane dahi yazarsan, seni bir daha görmek istemiyorum. "Beni artık sevmiyor musun?" dedim ağlayarak. "Seviyorum, dedi kısaca, "o yüzden.

Sonraki günler perişan bir hâldeydim. Ama sonunda geçti ve ikimiz de mutluyduk. "Artık tamamen bitti, diye ona söz verdim, "sen benim için dünyadaki bütün haplardan daha değerlisin." Evi sattık. Frederiksberg'de dört odalı bir daireye Jabbe ve çocuklarla taşındık.

Sonbahara doğru bir gece Helle hastalandı. Odamıza gelip ateşten titreyerek yatağımıza girdi. Boğazı ağrıyordu ve ateşini

ölçtüğümde 40'ın üstünde gösteriyordu. Victor'a ne yapacağımızı sordum, o da gece doktorunu arayacağını söyledi. Yarım saat sonra doktor geldi. Büyük, sevimli bir adamdı ve Helle'nin boğazına bakıp penisilin tabletleri için bir reçete yazdı. "Büyüklere nazaran çocukların ateşi daha kolay çıkar," diye açıkladı. "Ama tedbirli davranmak için ona şimdi bir iğne yaparım." Çantasını açtığında şırıngaları ve ampul kutularını gördüm ve Petidin'e duyduğum, çok derinlere gömülmüş olduğunu sandığım o arzu karşı konulmaz bir kuvvetle bütün şuurumu kapladı. Victor hep benden evvel uykuya dalardı ve uykusu derindi. Ertesi gece yataktan usulca kalkıp salondaki telefonun ahizesini sessizce kaldırdım. Nöbetçi hekimin numarasını çevirdim ve bir koltuğa bacaklarımı altıma çekip otururak beklemeye başladım. Giriş kapısını çalmaması için onu açık bırakmıştım. Victor bir şeyin farkına varacak diye korkudan ölmek üzereydim ama beni teşvik eden şey korkumdan daha kuvvetliydi. Doktor geldiğinde kulağımın çok kötü ağrıdığını söyledim, o da ameliyatlı kulağımın içine baktı. "Morfin dokunur mu?" diye sordu. "Evet," dedim, "kusmama neden oluyor." "O zaman başka bir şey vereceğim, dedi ve şırıngayı doldurdu. Petidin olması için dua ettim. Öyle çıktı ve hâlâ uyuyan Victor'un yanına uzandığımda o eski, tatlı saadet bütün vücuduma yayıldı. Mutlulukla ve ilerisini hiç düşünmeden bunu istediğim zaman yapabileceğimi düşündüm. Birinin fark etmesi pek de muhtemel değildi.

Ama birkaç gece sonra, doktor şırıngayı doldurmakla meşgulken Victor birdenbire salona girdi. İfrit kesilerek "ne oluyor burada?" diye bağırdı ödü kopan doktora. "Hasta falan değil o. Defolun gidin ve bir daha sakın bu eve ayak basmayın." Doktor gittiğinde beni omuzlarımdan o kadar sertçe tuttu ki canımı acıttı. "Seni lanet olası küçük şeytan, diye hırladı. "Bunu bir kere daha yaparsan seni hemen terk ederim.

Ama beni terk etmedi, hiçbir zaman. Tükenmeyen bir tutku ve beni dehşete düşüren bir öfkeyle korkunç rakibiyle savaştı durdu. Savaşacak hâli kalmadığında, sözleriyle ona güç veren Doktor Borberg i aradı. Gece doktorlarına telefon etmeyi kes-

meliydim çünkü artık Victor neredeyse uyumaya cesaret edemiyordu. Ama o işe gittiğinde, başka doktorlara gidip onları bana iğne yapmaya kolaylıkla ikna ediyordum. Kendimi korumak için olanları akşam Victor'a anlatıyordum. Bir sürü doktora telefon edip onlara bir daha başvuramamam için onları Sağlık Bakanlığı'na ihbar etmekle tehdit ediyordu. Ama Petidin'e olan deli arzum sayesinde hep bir yenisini buluyordum. Hiç yemek yemiyordum, yine kilo vermiştim ve Jabbe sağlığım için çok endişeleniyordu. Doktor Borberg böyle devam ederse hastaneye yatırılmam gerektiğini söylediğinde Victor'dan beni evde tutmasını için yalvardım. Ona değişeceğime, bir daha yapmayacağıma söz verdim ama hiçbir sözümü tutmadım. Sonunda Borberg tek uygun çözümün Kopenhag'dan taşınmamız olduğunu söyledi Victor'a. O zamanlar fazla paramız yoktu ama Hasselbalch Yayınevi'nden borç para alarak Birkerød'de bir ev satın aldık. Kasabada beş doktor vardı ve Victor vakit kaybetmeden onları görmeye gidip benimle en ufak bir münasebette bulunmalarını yasakladı. Nihayet uyuşturucuyu elime geçirmek imkânsızlaşmıştı ve yavaş yavaş hayata olduğu gibi alışmaya başladım. Birbirimizi seviyorduk, ilişkimiz ve çocuklar bize yetiyordu. Tekrar yazmaya başladım ve gerçekler gözümü tahriş eden bir kum tanesine dönüştüğünde, bir şişe kırmızı şarap alıp onu Victor ile paylaşıyordum. Seneler boyu süren uyuşturucu bağımlılığımdan kurtulmuştum ama bugün bile bir kan tahlili olduğumda veya bir eczane vitrininin önünden geçtiğimde o eski arzu çok hafif de olsa içimde uyanıyor. Ben yaşadığım sürece o da hiçbir zaman tam olarak ölmeyecek.

TOVE DITLEVSEN

BAĞIMLILIK

KOPENHAG ÜÇLEMESİ III

Bazen Piet Hein'ın kolları arasında yatarken, geleceğim için planlar kurduğunda biraz canımı sıkıyor. Sanki hayatımı kendim idare edebilmekten acizmişim gibi her şeye burnunu sokup hayatımı değiştirip düzenlemek istemesinden sıkılıyorum. O zaman beni keşke rahat bıraksa diyorum. Hayat ebediyen bu şekilde akıp gitse diyorum. Ne birini ne ötekisini kaybetmeden ve büyük dönüşümlere neden olmadan onun ve Viggo F.'nin arasında gidip gelsem. Değişikliklerden hep nefret etmişimdir, her şey olduğu gibi devam ettiği sürece kendimi güvende hissetmişimdir. Ama böyle devam edemez. Artık sokakta sevgilileri görmek beni eskisi gibi etkilemiyor ama küçük çocuklu annelere bakmamak için gözlerimi çeviriyorum. Bebek arabalarının içine bakmaktan ve bizim sokakta, 18 yaşına gelmeden evvel çocuk doğurmadıkları için gurur duyan kızları düşünmekten kaçınıyorum. Piet, hamile kalmamam için önlem aldığından bu konudaki bütün düşüncelerimi içime gömüyorum. Şairlerin çocuk sahibi olmamaları gerektiğini, bunu yapabilecek yeterince insan olduğunu söylüyor. Oysa kitap yazabilen fazla insan yok.

TOVE DITLEVSEN

#ditlevsen
#kadın
#kopenhagüçlemesi

monokledebiyat
/monoklkitap

Monokl Edebiyat

ISBN: 978-605-70722-7-6
9 786057 072276
www.monoklkitap.com